2024/1312

27.6.2024.

Saskaņā ar starptautisko publisko tiesību normām juridisks spēks ir tikai ANO EEK dokumentu oriģināliem. Šo noteikumu statuss un spēkā stāšanās datums būtu jāpārbauda ANO EEK statusa dokumenta TRANS/WP.29/343 jaunākajā redakcijā, kas pieejama tīmekļa vietnē: https://unece.org/status-1958-agreement-and-annexed-regulations

ANO Noteikumi Nr. 83 – Vienoti noteikumi par transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz piesārņotāju emisiju atkarībā no prasībām motora degvielai [2024/1312]

Ar visiem grozījumiem līdz

08. sērijas grozījumiem – spēkā stāšanās datums: 2024. gada 5. janvāris

Šis dokuments ir domāts tikai kā dokumentēšanas rīks. Autentisks un juridiski saistošs teksts ir: ECE/TRANS/WP.29/2023/57.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Darbības joma
2. Definīcijas
3. Apstiprinājuma pieteikums
4. Apstiprinājums
5. Specifikācijas un testi
6. Rezervēts
7. Tipa apstiprinājumu paplašinājumi
8. Ražošanas atbilstība (*COP*)
9. Atbilstība ekspluatācijā
10. Sankcijas par ražošanas neatbilstību
11. Ražošanas pilnīga izbeigšana
12. Pārejas noteikumi
13. Par apstiprināšanas testu veikšanu atbildīgo tehnisko dienestu un tipa apstiprinātāju iestāžu nosaukumi un adreses

Pielikumi

1. Motora un transportlīdzekļa raksturlielumi un informācija par testu veikšanu
   - 1. papildinājums. Testēšanas ziņojums
   - 2. papildinājums. Rezervēts
   - 3.A papildinājums. Dokumentācijas paketes
   - 3.B papildinājums. *AES* novērtēšanas metodika
2. Paziņojums
   - 1. papildinājums. Rezervēts
   - 2. papildinājums. Ražotāja sertifikāts par atbilstību prasībām *OBD* veiktspējai ekspluatācijā
3. Apstiprinājuma marķējuma zīmes izkārtojumi
4. Atbilstības ekspluatācijā metodika
   - 1. papildinājums. Transportlīdzekļu atlases kritēriji un lēmums par pārbaudi neizturējušiem transportlīdzekļiem
   - 2. papildinājums. Noteikumi 4. tipa testu veikšanai atbilstības ekspluatācijā pārbaudes laikā
   - 3. papildinājums. *ISC* ziņojums
   - 4. papildinājums. Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes ikgadējais *ISC* ziņojums
   - 5. papildinājums. Caurskatāmības saraksti

5. 2. tipa tests

6. 3. tipa tests

7. Rezervēts

8. 6. tipa tests

9. Rezervēts

10. Standartdegvielu specifikācijas

10.a Gāzveida standartdegvielu specifikācijas

11. Iebūvētā diagnostika (*OBD*) – prasības veiktspējai ekspluatācijā

1. Darbības joma

Šie noteikumi nosaka tehniskās prasības mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprināšanai attiecībā uz tādām emisijām brīvgaitā (2. tipa tests), kartera emisijām (3. tipa tests) un izplūdes emisijām zemā vides temperatūrā (6. tipa tests), kuras ir gāzveida savienojumi.

Turklāt šajos noteikumos noteiktas prasības atbilstībai ekspluatācijā.

1.1. Šos noteikumus piemēro M_1, M_2, N_1 un N_2 kategorijas transportlīdzekļiem ar standartmasu, kas nepārsniedz 2 610 kg ([1]).

Pēc ražotāja lūguma tipa apstiprinājumu, kas piešķirts atbilstīgi šiem noteikumiem, drīkst paplašināt, līdzās iepriekš minētajiem transportlīdzekļiem to attiecinot arī uz M_1, M_2, N_1 un N_2 transportlīdzekļiem ar standartmasu, kas nepārsniedz 2 840 kg, un kuri atbilst šo noteikumu nosacījumiem.

Pēc ražotāja lūguma tipa apstiprinājumu, kas piešķirts atbilstīgi šiem noteikumiem, drīkst paplašināt, līdzās iepriekš minētajiem transportlīdzekļiem to attiecinot arī uz M_1, M_2, N_1 un N_2 kategorijas speciālajiem transportlīdzekļiem neatkarīgi no to standartmasas. Ražotājs tipa apstiprinājumu piešķirušajai apstiprinātājai iestādei pierāda, ka konkrētais transportlīdzeklis ir speciālais transportlīdzeklis.[1]

2. Definīcijas

Šo noteikumu vajadzībām piemēro ANO Noteikumos Nr. 154 dotās definīcijas, ja turpmāk nav noteikts citādi, un tādā gadījumā piemēro šādas definīcijas.

2.1. "*Transportlīdzekļa tips*" ir transportlīdzekļu grupa, kas neatšķiras šādos aspektos:

2.1.1. ekvivalentā inerce, kas noteikta attiecībā pret standartmasu saskaņā ar šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma A4a/3. tabulu, un

2.1.2. motora un transportlīdzekļa raksturlielumi, kas noteikti šo noteikumu 1. pielikumā.

2.2. Rezervēts

2.3. "*Maksimālā masa*" ir transportlīdzekļa ražotāja deklarētā tehniski pieļaujamā maksimālā masa (šī masa drīkst pārsniegt nacionālo atbildīgo institūciju atļauto maksimālo masu).

([1]) Kā definēts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3), dokuments ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.7, 2. punktā – https://unece.org/transport/vehicle-regulations/wp29/resolutions.

2.4.–2.7. Rezervēts

2.8. "*Karteris*" ir telpas motorā vai ārpus tā, kas savienotas ar eļļas uztvērēju ar iekšējiem vai ārējiem kanāliem, pa kuriem var izkļūt gāzes un tvaiki.

2.9.–2.11. Rezervēts

2.12. "*Piesārņojuma kontroles ierīces*" ir tās transportlīdzekļa sastāvdaļas, kas kontrolē un/vai ierobežo izplūdes un iztvaikošanas emisijas.

2.13. Rezervēts

2.14. "*Atbilstības ekspluatācijā tests*" ir tests un atbilstības izvērtēšana, kas veikta saskaņā ar šo noteikumu 4. pielikuma 9. punktu.

2.15. "*Pienācīgi uzturēts un izmantots*" attiecībā uz testa transportlīdzekli nozīmē, ka šāds transportlīdzeklis atbilst izraudzītā transportlīdzekļa pieņemšanas kritērijiem, kas noteikti 4. pielikuma 1. papildinājumā.

2.16.–2.18. Rezervēts

2.19. "*Transportlīdzekļa apstiprinājums*" ir transportlīdzekļa tipa apstiprinājums attiecībā uz šo noteikumu darbības jomu.

2.20.–2.25. Rezervēts

2.26. "*Aukstā iedarbināšana*" *OBD* pārraugierīču veiktspējas ekspluatācijā koeficienta kontekstā ir motora dzesējošās vielas temperatūra vai līdzvērtīga temperatūra motora iedarbināšanas brīdī, kas ir zemāka nekā vai vienāda ar 35 °C un kas ir par 7 °C vai mazāk grādiem augstāka nekā vides temperatūra, ja tāda pieejama.

2.27.–2.34. Rezervēts

2.35. "*Reaģents*" ir jebkāda viela, kas nav degviela un atrodas transportlīdzeklī, un tiek pievadīta izplūdes pēcapstrādes sistēmai pēc emisijas kontroles sistēmas pieprasījuma.

2.36. "*Emisijas reālos braukšanas apstākļos* (RDE)" ir transportlīdzekļa emisijas normālos izmantošanas apstākļos.

2.37. "*Portatīva emisiju mērīšanas sistēma* (PEMS)" ir portatīva emisiju mērīšanas sistēma, kas atbilst ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* IV pielikumā noteiktajām prasībām.

2.38. "*Emisijas pamatstratēģija* (BES)" ir emisijas stratēģija, kas darbojas visā transportlīdzekļa braukšanas ātrumu un noslodžu diapazonā, ja vien nav aktivizēta emisijas palīgstratēģija.

2.39. "*Emisijas palīgstratēģija* (AES)" ir emisijas kontroles stratēģija, kas aktivējas un aizstāj vai pārveido *BES* konkrētā nolūkā un reaģējot uz konkrētu vides vai ekspluatācijas apstākļu kopumu, un kura darbojas tikai tik ilgi, cik ilgi pastāv šādi apstākļi.

2.40. "*Treša puse*" ir puse, kam ir leģitīma interese un resursi testēt, esot akreditētai saskaņā ar EN ISO/IEC 17020 un EN ISO/IEC 17025.

3. Apstiprinājuma pieteikums

3.1. Transportlīdzekļa tipa apstiprinājuma pieteikumu attiecībā uz emisijām brīvgaitā, kartera emisijām un izplūdes emisijām zemā vides temperatūrā tipa apstiprinātājai iestādei iesniedz transportlīdzekļa ražotājs vai tā pilnvarots pārstāvis.

3.1.1. Turklāt ražotājs iesniedz šādu informāciju:

a) ražotāja deklarāciju, ka *OBD* sistēma atbilst ANO Noteikumu Nr. 154 C.5 pielikuma 1. papildinājuma 7. punkta un šo noteikumu 11. pielikuma 1. punkta nosacījumiem attiecībā uz veiktspēju ekspluatācijā visos saprātīgi paredzamos ekspluatācijas apstākļos;

b) to pasākumu aprakstu, kas veikti, lai nepieļautu neatļautu iejaukšanos un pārveidojumus emisijas kontroles sistēmās, tostarp emisijas kontroles datorā un odometrā, ieskaitot reģistrētās nobraukuma vērtības;

c) attiecīgos gadījumos citu tipa apstiprinājumu kopijas ar relevantiem datiem, kas ļauj piešķirt apstiprinājumu paplašinājumu;

d) pierādījumus par atbilstību ANO Noteikumu Nr. 24 III daļai (ja attiecināms), ANO Noteikumiem Nr. 85, ANO Noteikumu Nr. 154 1.a līmenim vai 2. līmenim un ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE* (ja attiecināms).

3.2. Informācijas dokumenta par izplūdes emisijām paraugs dots šo noteikumu 1. pielikumā.

3.3. Šo noteikumu 5. punktā aprakstīto testu veikšanai par tipa apstiprināšanas testiem atbildīgajam tehniskajam dienestam iesniedz apstiprināmo tipu reprezentējošu transportlīdzekli.

3.3.1. Šo noteikumu 3.1. punktā minēto pieteikumu sagatavo saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumā doto informācijas dokumenta paraugu.

3.3.2. Ražotājs 3.1.1. punkta a) apakšpunkta vajadzībām izmanto ražotāja atbilstības sertifikāta par atbilstību prasībām *OBD* veiktspējai ekspluatācijā paraugu, kas dots šo noteikumu 2. pielikuma 2. papildinājumā.

3.3.3.–3.3.4. Rezervēts

3.3.5. Šo noteikumu 3.1.1. punkta b) apakšpunkta vajadzībām pasākumiem, kas veikti, lai nepieļautu neatļautu iejaukšanos un pārveidojumus emisijas kontroles datorā, jāietver atjauninašanas līdzeklis, kad izmanto ražotāja apstiprinātu programmu vai kalibrēšanu.

3.3.6. Ražotājs A tabulā norādītajiem testiem nodod par tipa apstiprināšanas testiem atbildīgajam tehniskajam dienestam apstiprināmo tipu reprezentējošu transportlīdzekli.

3.3.7. Maināmas degvielas transportlīdzekļu tipa apstiprinājuma pieteikumam jāatbilst ANO Noteikumu Nr. 154 5.8. punktā dotajam papildu prasībām.

3.3.8. Sistēmas, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskās vienības markas izmaiņas, kas notiek pēc tipa apstiprināšanas, automātiski nepadara tipa apstiprinājumu par nederīgu, ja vien oriģinālie raksturlielumi vai tehniskie parametri nav mainīti tā, ka tiek ietekmēta motora vai piesārņojuma kontroles sistēmas funkcionalitāte.

3.4. Paplašinātā dokumentācijas pakete

3.4.1. Lai apstiprinātājas iestādes varētu novērtēt *AES* lietojuma pareizību, ņemot vērā 5.1.7. punktā noteikto manipulācijas ierīču aizliegumu, ražotājs iesniedz arī paplašinātu dokumentācijas paketi, kā aprakstīts šo noteikumu 1. pielikuma 3.a papildinājumā.

3.4.2. Transportlīdzekļos, kas apstiprināti ar apzīmējumiem "EB" un "EC", kā definēts 3. pielikuma A3/1. tabulā, ražotājs ievieš indikatoru (*AES* karodziņu vai taimeri), lai norādītu, kad transportlīdzeklis brauc *AES* režīmā, nevis *BES* režīmā. Indikatoram jābūt pieejamam, izmantojot standarta diagnostikas savienotāja sērijveida pieslēgvietu, pēc universālas skenēšanas ierīces pieprasījuma. *AES*, kas darbojas, jābūt identificējamai, izmantojot oficiālo dokumentācijas paketi, kā noteikts 1. pielikuma 3.a papildinājumā.

3.4.3. Tipa apstiprināšanas iestāde identificē un datē paplašināto dokumentācijas paketi, un uzglabā to vismaz 10 gadus pēc apstiprinājuma piešķiršanas.

3.4.4. Pēc ražotāja lūguma apstiprinātāja iestāde veic jaunu transportlīdzekļu tipu *AES* priekšnovērtēšanu. Tādā gadījumā divus līdz 12 mēnešus pirms tipa apstiprināšanas procesa uzsākšanas tipa apstiprinātāju iestādi nodrošina ar attiecīgu dokumentāciju.

3.4.5. Tipa apstiprinātāja iestāde veic priekšnovērtēšanu, pamatojoties uz ražotāja iesniegto paplašināto dokumentācijas paketi, kas aprakstīta 1. pielikuma 3.a papildinājuma b) punktā. Apstiprinātāja iestāde veic priekšnovērtēšanu saskaņā ar 1. pielikuma 3.b papildinājumā aprakstīto metodiku. Apstiprinātāja iestāde drīkst atkāpties no minētās metodikas izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos.

3.4.6. Jaunu transportlīdzekļu tipu *AES* priekšnovērtējums tipa apstiprināšanas vajadzībām ir spēkā 18 mēnešus. Minēto laikposmu drīkst pagarināt par 12 mēnešiem, ja ražotājs tipa apstiprinātājai iestādei pierāda, ka tirgū nav kļuvušas pieejamas jaunas tehnoloģijas, kas izmainītu *AES* priekšnovērtējumu.

3.4.7. Apstiprinātāja iestāde drīkst testēt *AES* darbību.

3.4.8. Nolīguma puse pēc reģionālas iestādes lūguma ik gadu sastāda to *AES* sarakstu, kuras tipa apstiprinātājas iestādes uzskatījušas par nepieņemamām.

3.4.9. Ražotājs arī iesniedz tipa apstiprinātājām iestādēm oficiālu dokumentācijas paketi, kas noteikta 1. pielikuma 3.a papildinājumā un satur tādu informāciju par *AES*/*BES*, kura ļautu neatkarīgam testētājam noteikt, vai izmērītās emisijas var attiecināt uz *AES* vai *BES* stratēģiju vai arī tās varētu būt radušās manipulācijas ierīces dēļ. Oficiālo dokumentācijas paketi iesniedz pēc pieprasījuma.

3.4.10. M_1 vai N_1 kategorijas transportlīdzekļus apstiprina ar emisiju apzīmējumiem "EA", "EB" vai "EC", kas norādīti 3. pielikuma A3/1. tabulā, ņemot vērā lietderības koeficientus, kas noteikti saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 B8. pielikuma 3.2. punkta A8.App5/1. tabulā norādītajām vērtībām.

3.5. Ražotājs iesniedz tipa apstiprinātājai iestādei, kas piešķīrusi emisiju tipa apstiprinājumu atbilstīgi šiem noteikumiem ("piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde"), arī testēšanas pārredzamības paketi, kurā ir informācija, kas nepieciešama, lai varētu veikt testēšanu saskaņā ar 4. pielikuma 5.9. punktu.

4. Apstiprinājums

4.1. Ja saskaņā ar šiem grozījumiem apstiprināšanai iesniegtais transportlīdzekļa tips atbilst šo noteikumu 5. punkta prasībām, piešķir minētā transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu.

4.2. Katram apstiprinātajam tipam piešķir apstiprinājuma numuru.

4.2.1. Tipa apstiprinājuma numurs sastāv no četrām daļām. Katru daļu atdala "*" rakstzīme.

1. daļa: lielais burts "E", aiz tā – tipa apstiprinājumu piešķīrušās Nolīguma puses pazīšanas numurs ([2]).

2. daļa: numurs 83, aiz tā – burts "R", aiz tā secīgi:

a) divi cipari (kas attiecīgā gadījumā sākas ar nullēm), kuri norāda grozījumu sēriju, kas satur apstiprinājumam piemēroto ANO noteikumu tehniskos noteikumus (00 apzīmē ANO noteikumu sākotnējo redakciju);

b) slīpsvītra (/) un divi cipari (kas attiecīgā gadījumā sākas ar nullēm), kuri norāda apstiprinājumam piemērotās sērijas grozījumu papildinājuma numuru (00 apzīmē sērijas grozījumu sākotnējo redakciju);

c) slīpsvītra (/) un divi cipari, kas norāda emisijas standartu (piem., EA, EB vai EC), kā noteikts 3. pielikuma A3/1. tabulā.

3. daļa: četrciparu kārtas numurs (kas attiecīgā gadījumā sākas ar nullēm). Secība sākas no 0001.

4. daļa: divciparu kārtas numurs (kas attiecīgā gadījumā sākas ar nullēm) paplašinājuma apzīmēšanai. Secība sākas no 00.

Visiem cipariem ir jābūt arābu cipariem.

4.2.2. Atbilstīgi šiem noteikumiem piešķirta apstiprinājuma numura piemērs:

E11*83R08/01/EA*0123*01

Apvienotās Karalistes atbilstīgi 08. sērijas grozījumu 01. papildinājumam izdota apstiprinājuma ar numuru 0123 pirmais paplašinājums, kas ir apstiprinājums saskaņā ar emisijas standartu "Euro 6e".

4.2.3. Viena un tā pati Nolīguma puse nedrīkst piešķirt tādu pašu numuru citam transportlīdzekļa tipam.

4.3. Paziņojumu par transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu, apstiprinājuma paplašināšanu vai atteikumu atbilstīgi šiem noteikumiem nosūta šos noteikumus piemērojošajām Nolīguma pusēm, izmantojot šo noteikumu 2. pielikumā dotajam paraugam atbilstošu veidlapu.

4.3.1. Šo noteikumu grozījumu gadījumā, piemēram, ja tiek noteiktas jaunas robežvērtības, Nolīguma puses ir jāinformē, kuri jau apstiprinātie transportlīdzekļu tipi atbilst jaunajiem noteikumiem.

4.4. Katram transportlīdzeklim, kas atbilst transportlīdzekļa tipam, kurš apstiprināts atbilstīgi šiem noteikumiem, skaidri redzamā un viegli pieejamā vietā, kas norādīta apstiprinājuma veidlapā, liek starptautisku apstiprinājuma marķējuma zīmi, kuru veido:

4.4.1. aplis, kurā ir burts "E" un tās valsts pazīšanas numurs, kura piešķīrusi apstiprinājumu;

4.4.2. pa labi no 4.4.1. punktā noteiktā apļa – šo noteikumu numurs, aiz tā burts "R", domuzīme un apstiprinājuma numurs.

4.4.3. Apstiprinājuma marķējuma zīmē pēc tipa apstiprinājuma numura ir jābūt papildu rakstzīmei, kuras nolūks ir norādīt emisijas standartu, kādam apstiprinājums piešķirts. Šo burtu izvēlas saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikuma A3/1. tabulu.

([2]) 1958. gada Nolīguma pušu pazīšanas numuri ir norādīti Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3) 3. pielikumā, dokuments ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.7 – *Annex 3*, https://unece.org/transport/vehicle-regulations/wp29/resolutions.

4.5. Ja transportlīdzeklis atbilst transportlīdzekļa tipam, kas apstiprināts atbilstīgi vieniem vai vairākiem citiem noteikumiem, kas pievienoti Nolīgumam, valstī, kura ir piešķīrusi apstiprinājumu atbilstīgi šiem noteikumiem, 4.4.1. punktā noteiktais simbols nav jāatkārto; šādā gadījumā noteikumu numurus, apstiprinājuma numurus un papildu simbolus no visiem tiem noteikumiem, atbilstīgi kuriem apstiprinājums piešķirts valstī, kas piešķīrusi apstiprinājumu atbilstīgi šiem noteikumiem, norāda vertikālās slejās pa labi no šo noteikumu 4.4.1. punktā noteiktā simbola.

4.6. Apstiprinājuma marķējuma zīmei jābūt skaidri salasāmai un neizdzēšamai.

4.7. Apstiprinājuma marķējumu novieto blakus transportlīdzekļa datu plāksnītei vai uz tās.

4.7.1. Apstiprinājuma marķējuma zīmes izkārtojuma piemēri doti šo noteikumu 3. pielikumā.

5. Specifikācijas un testi

5.1. Vispārīgi

5.1.1. Ražotājiem ir jāpierāda, ka visu jauno transportlīdzekļu tips ir apstiprināts atbilstīgi šiem noteikumiem. Tas ietver šajos noteikumos noteikto emisijas robežu ievērošanas pienākumu.

Ražotājiem jānodrošina ražošanas atbilstības verifikācijas un atbilstības ekspluatācijā tipa apstiprināšanas procedūru ievērošana.

Turklāt ražotājam jāveic tādi tehniskie pasākumi, lai nodrošinātu izpūtēja un iztvaikošanas emisiju efektīvu ierobežošanu atbilstoši šiem noteikumiem visā transportlīdzekļa normālajā kalpošanas laikā normālos lietošanas apstākļos. Tādēļ atbilstības ekspluatācijā pasākumi jāpārbauda laikposmā līdz pieciem gadiem vai 100 000 km nobraukumam atkarībā no tā, kas tiek sasniegts ātrāk.

Atbilstību ekspluatācijā pārbauda, jo īpaši, attiecībā uz izpūtēja emisijām, kuras testē par atbilstību ANO Noteikumos Nr. 154 noteiktajām emisijas robežām.

5.1.2. Ražotājs transportlīdzekļus aprīko tā, ka sastāvdaļas, kas varētu ietekmēt emisijas, ir konstruētas, izgatavotas un samontētas tā, lai transportlīdzeklis normālos lietošanas apstākļos atbilstu šiem noteikumiem.

5.1.3. Rezervēts

5.1.4. Rezervēts

5.1.5. Elektroniskās sistēmas drošības noteikumi

5.1.5.1. Jāievēro ANO Noteikumu Nr. 154 6.1.7. punkta prasības elektroniskās sistēmas drošībai. Šo stratēģiju faktisko piemērošanu emisiju kontroles sistēmu aizsardzībai drīkst testēt tipa apstiprināšanas un/vai reģionālās tirgus uzraudzības laikā.

5.1.5.2. Ražotājiem efektīvi jānovērš odometra nolasījumu pārprogrammēšana iebūvētajā tīklā, jebkādā spēka pārvada kontrollerī, kā arī attiecīgā gadījumā attālinātas datu apmaiņas raidītāja blokā. Ražotājiem jāiekļauj sistemātiskas stratēģijas aizsardzībai pret neatļautu iejaukšanos un ierakstaizsardzības īpašības, lai aizsargātu odometra rādījuma integritāti. Tipa apstiprinātājai iestādei jāapstiprina metodes, kas nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni pret neatļautu iejaukšanos. Šo stratēģiju faktisko piemērošanu odometra aizsardzībā drīkst testēt tipa apstiprināšanas un/vai reģionālās tirgus uzraudzības laikā.

5.1.6. Jābūt iespējai inspicēt transportlīdzekli tehniskajā apskatē, lai noteiktu tā veiktspēju attiecībā uz datiem, kas savākti saskaņā ar 5.3.7. punktu. Ja šādai inspicēšanai nepieciešama īpaša procedūra, to apraksta apkopes rokasgrāmatā (vai līdzvērtīgā līdzeklī). Šīs īpašās procedūras veikšanai jābūt tādai, kas neprasa tādu īpašu iekārtu izmantošanu, ar ko transportlīdzeklis nav aprīkots.

5.1.7. Tādu manipulācijas ierīču lietošana, kuras mazina emisijas kontroles sistēmu efektivitāti, ir aizliegta. Aizliegumu nepiemēro, ja:

a) ierīces vajadzību attaisno motora aizsardzība pret bojājumu vai negadījumu un transportlīdzekļa droša darbība;

b) ierīce nefunkcionē ārpus motora iedarbināšanas prasību kopuma;

vai

c) nosacījumi ir būtībā iekļauti iztvaikošanas emisiju un izpūtēja vidējo emisiju verifikācijas testa procedūrās.

5.2. Testu piemērošana

Transportlīdzekļa tipa apstiprināšanas dažādās iespējas ir parādītas A tabulā.

A tabula

Prasības

Testa prasību piemērošana tipa apstiprinājumam un paplašinājumiem

Transportlīdzekļa kategorija	Transportlīdzekļi ar dzirksteļaizdedzes motoriem, tostarp hibrīdi ([1])								Transportlīdzekļi ar kompresijaizdedzes motoriem, tostarp hibrīdi	
	Vienas degvielas				Divu degvielu ([2])			Maināmas degvielas	Vienas degvielas	
Standartdegviela	Benzīns	LPG	*NG*/biometāns	Ūdeņradis (*ICE*)	Benzīns	Benzīns	Benzīns	Benzīns	Dīzeļdegviela	Benzīns
					LPG	*NG*/Biometāns	Ūdeņradis (*ICE*)	Etanols (E85)		
Emisijas brīvgaitā (2. tipa tests)	Jā	Jā	Jā	—	Jā (abām degvielām)	Jā (abām degvielām)	Jā (tikai benzīnam)	Jā (abām degvielām)	—	—
Kartera emisijas (3. tipa tests)	Jā	Jā	Jā	—	Jā (tikai benzīnam)	Jā (tikai benzīnam)	Jā (tikai benzīnam)	Jā (tikai benzīnam)	—	—
Emisijas zemā temperatūrā (6. tipa tests)	Jā	—	—	—	Jā (tikai benzīnam)	Jā (tikai benzīnam)	Jā (tikai benzīnam)	Jā (abām degvielām)	—	—
Atbilstība ekspluatācijā	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā (abām degvielām)	Jā (abām degvielām)	Jā (abām degvielām)	Jā (abām degvielām)	Jā	Jā

([1]) Specifiskas testa procedūras transportlīdzekļiem, kurus darbina ar ūdeņradi, un maināmas degvielas ar biodīzeļdegvielu darbināmiem transportlīdzekļiem tiks noteiktas vēlāk.

([2]) Ja divu degvielu transportlīdzeklis ir kombinēts ar maināmas degvielas transportlīdzekli, piemēro abas testu prasības.

5.3. Testu apraksts

5.3.1. Rezervēts

5.3.2. 2. tipa tests (oglekļa monoksīda emisijas tests brīvgaitā)

5.3.2.1. Šo testu visiem transportlīdzekļiem, kurus darbina ar dzirksteļaizdedzes motoriem, veic šādi.

5.3.2.1.1. Transportlīdzekļus, kurus var darbināt vai nu ar benzīnu, vai ar *LPG* vai *NG*/biometānu, 2. tipa testā testē ar abu veidu degvielām.

5.3.2.1.2. Neatkarīgi no 5.3.2.1.1. punkta prasībām vienas degvielas ar gāzi darbināmus transportlīdzekļus 2. tipa testa vajadzībām uzskata par transportlīdzekļiem, kas var darboties tikai ar gāzveida degvielu.

5.3.2.2. Šo noteikumu 5. pielikumā noteiktajam 2. tipa testam normālos brīvgaitas apgriezienos maksimālais pieļaujamais oglekļa monoksīda saturs izplūdes gāzēs ir tāds, kādu norādījis transportlīdzekļa ražotājs. Tomēr maksimālais oglekļa monoksīda saturs nedrīkst pārsniegt 0,3 tilp. procentus.

Pie paaugstinātiem brīvgaitas apgriezieniem oglekļa monoksīda saturs pēc tilpuma izplūdes gāzēs nedrīkst pārsniegt 0,2 procentus, kad motora apgriezieni ir vismaz 2 000 $min.^{-1}$ un lambda ir 1 ± 0,03 vai saskaņā ar ražotāja specifikācijām.

5.3.3. 3. tipa tests (kartera gāzu emisiju verifikācija)

5.3.3.1. Šo testu veic visiem 1. punktā minētajiem transportlīdzekļiem, izņemot tos, kam ir kompresijaizdedzes motori.

5.3.3.1.1. Transportlīdzekļiem, kurus var darbināt vai nu ar benzīnu, vai ar *LPG* vai *NG*, 3. tipa testu būtu jāveic tikai ar benzīnu.

5.3.3.1.2. Neatkarīgi no 5.3.3.1.1. punkta prasībām vienas degvielas ar gāzi darbināmus transportlīdzekļus 3. tipa testa vajadzībām uzskata par transportlīdzekļiem, kas var darboties tikai ar gāzveida degvielu.

5.3.3.2. Testējot saskaņā ar šo noteikumu 6. pielikumu, motora kartera ventilācijas sistēma nedrīkst pieļaut nekādu kartera gāzu emisiju atmosfērā.

5.3.4. Rezervēts

5.3.5. 6. tipa tests (oglekļa monoksīda un ogļūdeņražu vidējo emisiju verifikācija pēc aukstās iedarbināšanas zemā vides temperatūrā)

5.3.5.1. Šo testu veic visiem 1. punktā minētajiem transportlīdzekļiem, izņemot tos, kam ir kompresijaizdedzes motori.

5.3.5.1.1. Transportlīdzekli novieto uz dinamometriskā stenda, kas aprīkots ar inerces jaudas imitācijas ierīci.

5.3.5.1.2. Tests sastāv no I tipa testa, kura pamatā ir *NEDC*, pirmās daļas četriem parastajiem pilsētas braukšanas cikliem. Pirmās daļas tests ir aprakstīts šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 6.1.1. punktā un ilustrēts minētā pielikuma A4a/1. attēlā. Zemas apkārtējās temperatūras tests ilgst 780 sekundes bez pārtraukuma un sākas ar motora iedarbināšanu.

5.3.5.1.3. Zemas apkārtējās temperatūras testu veic pie testa vides temperatūras 266 K (–7 °C). Pirms testa veikšanas testa transportlīdzekļus kondicionē vienotā veidā, lai nodrošinātu, ka testa rezultāti varētu būtu atkārtojami. Kondicionēšanas un citas testa procedūras veic, kā aprakstīts šo noteikumu 8. pielikumā.

5.3.5.1.4. Testa laikā izplūdes gāzes atšķaida un ņem proporcionālu paraugu. Testējamā transportlīdzekļa izplūdes gāzes atšķaida, ņem un analizē to paraugus saskaņā ar šo noteikumu 8. pielikumā aprakstīto procedūru, un izmēra kopējo atšķaidīto izplūdes gāzu daudzumu. Atšķaidītās izplūdes gāzes analizē attiecībā uz oglekļa monoksīdu un visiem ogļūdeņražiem.

5.3.5.2. Saskaņā ar 5.3.5.2.2. un 5.3.5.3. punktu testu veic trīs reizes. Rezultātā iegūtajām oglekļa monoksīda un ogļūdeņražu emisijas masām ir jābūt mazākām nekā 2. tabulā dotās robežas.

2. tabula

Oglekļa monoksīda un ogļūdeņraža izpūtēja emisiju robeža pēc aukstās iedarbināšanas testa

Testa temperatūra 266 K (–7 °C)			
Transportlīdzekļa kategorija	Klase	Oglekļa monoksīda masa (CO) L_1 (g/km)	Ogļūdeņražu (HC) masa L_2 (g/km)
M	—	15	1,8
N_1	I	15	1,8
	II	24	2,7
	III	30	3,2
N_2	—	30	3,2

5.3.5.2.1. Neatkarīgi no 5.3.5.2. punkta prasībām vismaz diviem no trim katra piesārņotāja testa rezultātiem jābūt mazākam nekā robeža. Viens no testa rezultātiem drīkst pārsniegt robežu par ne vairāk kā 10 procentiem. Dotā piesārņotāja trīs testa rezultātu vidējam aritmētiskajam jābūt mazākam nekā noteiktā robeža. Ja noteiktā robeža ir pārsniegta attiecībā uz vairāk nekā vienu piesārņotāju, nav svarīgi, vai tas notiek vienā vai dažādos testos.

5.3.5.2.2. Testu skaitu, kas noteikts 5.3.5.2. punktā, pēc ražotāja lūguma drīkst palielināt līdz 10, ja pirmo trīs rezultātu vidējais aritmētiskais ir mazāks nekā 110 procenti no robežas. Šajā gadījumā vienīgā prasība pēc testēšanas ir tāda, ka visu 10 rezultātu vidējam aritmētiskajam ir jābūt mazākam nekā robežvērtība.

5.3.5.3. Testu skaitu, kas noteikts 5.3.5.2. punktā, drīkst samazināt saskaņā ar 5.3.5.3.1. un 5.3.5.3.2. punktu.

5.3.5.3.1. Tikai vienu testu veic, ja attiecībā uz katru piesārņotāju iegūtais rezultāts pirmajā testā ir mazāks par vai vienāds ar 0,70 L.

5.3.5.3.2. Ja 5.3.5.3.1. punkta prasība netiek izpildīta, veic tikai divus testus, ja attiecībā uz katru piesārņotāju pirmā testa rezultāts ir mazāks par vai vienāds ar 0,85 L un pirmo divu rezultātu summa ir mazāka par vai vienāda ar 1,70 L, un otrā testa rezultāts ir mazāks par vai vienāds ar L.

($V_1 \leq 0{,}85$ L un $V_1 + V_2 \leq 1{,}70$ L, un $V_2 \leq$ L).

5.3.6. Rezervēts

5.3.7. Tehniskajai apskatei prasītie emisijas dati

5.3.7.1. Šī prasība attiecas uz visiem transportlīdzekļiem, ko darbina dzirksteļaizdedzes motors un kuri iesniegti tipa apstiprināšanai saskaņā ar šiem noteikumiem.

5.3.7.2. Testējot saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumu (2. tipa tests) normālos brīvgaitas apgriezienos:

a) reģistrē oglekļa monoksīda saturu pēc tilpuma emitētajās izplūdes gāzēs un

b) reģistrē motora apgriezienus testa laikā, ietverot jebkādas pielaides.

5.3.7.3. Testējot pie "paaugstinātajiem brīvgaitas apgriezieniem" (t. i. > 2 000 $min.^{-1}$):

a) reģistrē oglekļa monoksīda saturu pēc tilpuma emitētajās izplūdes gāzēs;

b) reģistrē lambda vērtību un

c) reģistrē motora apgriezienus testa laikā, ietverot jebkādas pielaides.

Lambda vērtību aprēķina, izmantojot šādu vienkāršotu Bretšneidera vienādojumu:

$$\frac{[CO_2] + \frac{[CO]}{2} + [O_2] + \left(\frac{Hcv}{4} \cdot \frac{3.5}{3.5 + \frac{[CO]}{[CO_2]}} - \frac{Ocv}{2}\right) \cdot ([CO_2] + [CO])}{\left(1 + \frac{Hcv}{4} - \frac{Ocv}{2}\right) \cdot ([CO_2] + [CO] + K1[HC])}$$

kur:

[ ] = koncentrācija tilpuma procentos,

K1 = pārrēķina koeficients no nedispersā infrasarkanā (*NDIR*) mērījuma uz liesmas jonizācijas detektora (*FID*) mērījumu (nodrošina mēriekārtas ražotājs),

H_{cv} = ūdeņraža un oglekļa atomu attiecība:

a) benzīnam (E10) 1,93;

b) *LPG* 2,53;

c) *NG*/biometānam 4,0;

d) etanolam (E85) 2,74;

e) etanolam (E75) 2,61;

O_{cv} = skābekļa un oglekļa atomu attiecība:

a) benzīnam (E10) 0,033;

b) *LPG* 0,0;

c) *NG*/biometānam 0,0;

d) etanolam (E85) 0,39;

e) etanolam (E75) 0,329.

5.3.7.4. Testa laikā mēra un reģistrē motora eļļas temperatūru.

5.3.7.5. Aizpilda šo noteikumu 2. pielikuma papildpielikuma 2.2. punkta tabulu.

5.3.7.6. Ražotājs 24 mēnešu laikā kopš tipa apstiprinātājas iestādes piešķirtā tipa apstiprinājuma piešķiršanas dienas apliecina tipa apstiprināšanas laikā reģistrētās lambda vērtības, kas norādīta 5.3.7.3. punktā, precizitāti kā tipiskus sērijveidā saražotus transportlīdzekļus reprezentējošu. Novērtējums ir jāveic, pamatojoties uz sērijveidā saražoto transportlīdzekļu apsekošanu un izpēti.

6. Rezervēts

7. Tipa apstiprinājumu paplašinājumi

7.1. Paplašinājumi attiecībā uz izpūtēja emisijām (2. tipa tests)

7.1.1. Tipa apstiprinājumu paplašina bez turpmākas transportlīdzekļu testēšanas, ja tie atbilst ANO Noteikumu Nr. 154 3.0.1. punkta c) apakšpunkta kritērijiem.

7.2. Paplašinājumi attiecībā uz testu zemā temperatūrā (6. tipa tests)

7.2.1. Transportlīdzekļi ar atšķirīgu standartmasu

7.2.1.1. Tipa apstiprinājumu paplašina tikai attiecībā uz tiem transportlīdzekļiem, kuru standartmasa prasa izmantot divas nākamās lielākās ekvivalentās inerces vai jebkuru mazāku ekvivalento inerci.

7.2.1.2. N kategorijas transportlīdzekļiem apstiprinājumu paplašina tikai attiecībā uz transportlīdzekļiem ar mazāku standartmasu, ja jau apstiprināta transportlīdzekļa emisijas iekļaujas robežās, kādas noteiktas transportlīdzeklim, attiecībā uz kuru pieprasīts apstiprinājuma paplašinājums.

7.2.2. Transportlīdzekļi ar atšķirīgu kopējo pārnesumskaitli

7.2.2.1. Tipa apstiprinājumu paplašina attiecībā uz transportlīdzekļiem ar atšķirīgiem pārnesumskaitļiem, tikai ievērojot zināmus nosacījumus.

7.2.2.2. Lai noteiktu, vai tipa apstiprinājumu var paplašināt, katram pārnesumskaitlim, ko izmanto 6. tipa testā, nosaka attiecību $(E) = (V_2 - V_1)/V_1$, kur pie 1 000 $min.^{-1}$ motora apgriezieniem V_1 ir apstiprinātā transportlīdzekļa tipa ātrums un V_2 ir tā transportlīdzekļa tipa ātrums, attiecībā uz kuru ir pieprasīts apstiprinājuma paplašinājums.

7.2.2.3. Ja katram pārnesumskaitlim $E \leq 8$ procenti, tad paplašinājumu piešķir, neatkārtojot 6. tipa testu.

7.2.2.4. Ja vismaz vienam pārnesumskaitlim $E > 8$ procentiem un ja katram pārnesumskaitlim $E \leq 13$ procenti, tad 6. tipa tests ir jāatkārto. Testus drīkst veikt ražotāja izvēlētā laboratorijā, ko apstiprinājis tehniskais dienests. Testu ziņojumu nosūta par tipa apstiprināšanas testiem atbildīgajam tehniskajam dienestam.

7.2.3. Transportlīdzekļi ar atšķirīgu standartmasu un pārnesumskaitli

Tipa apstiprinājumu transportlīdzekļiem ar atšķirīgu standartmasu un pārnesumskaitli paplašina ar nosacījumu, ka ir izpildīti visi 7.2.1. un 7.2.2. punktā noteiktie nosacījumi.

8. Ražošanas atbilstība (*COP*)

8.1. katram transportlīdzeklim, uz kura ir šajos Noteikumos noteiktā apstiprinājuma marķējuma zīme, jāatbilst apstiprinātajam tipam attiecībā uz sastāvdaļām, kas ietekmē piesārņotāju emisiju no motora un kartera emisijām. Ražošanas atbilstības procedūrām ir jāatbilst 1958. gada Nolīguma 1. pielikumā (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) noteiktajām, ievērojot šādas prasības.

8.1.1. Attiecīgā gadījumā jābūt veiktiem 2. un 3. tipa testiem, kā aprakstīts šo noteikumu A tabulā. Specifiskas ražošanas atbilstības procedūras noteiktas 8.2. punktā.

8.2. Transportlīdzekļa atbilstības pārbaude 3. tipa testam

8.2.1. Ja ir jāveic 3. tipa testa verifikācija, to veic saskaņā ar šādām prasībām.

8.2.1.1. Ja tipa apstiprinātāja iestāde konstatē, ka ražošanas kvalitāte šķiet neapmierinoša, no saimes pēc nejaušības principa izvēlas transportlīdzekli un pakļauj to 6. pielikumā aprakstītajiem testiem.

8.2.1.2. Ražošanu uzskata par atbilstīgu, ja transportlīdzeklis atbilst 6. pielikumā aprakstīto testu prasībām.

8.2.1.3. Ja testētais transportlīdzeklis neatbilst 8.2.1.1. punkta prasībām, no tās pašas saimes ņem jaunu, pēc nejaušības principa izraudzītu četru transportlīdzekļu paraugu un pakļauj to 6. pielikumā aprakstītajiem testiem. Testus drīkst veikt transportlīdzekļiem, kuru nobraukums bez pārveidojumiem nepārsniedz 15 000 km maksimumu.

8.2.1.4. Ražošanu uzskata par atbilstīgu, ja vismaz trīs transportlīdzekļi atbilst 6. pielikumā aprakstīto testu prasībām.

9. Atbilstība ekspluatācijā

9.1. Pasākumus atbilstības ekspluatācijā nodrošināšanai transportlīdzekļiem, kuru tips apstiprināts atbilstīgi šiem noteikumiem, veic saskaņā ar šo noteikumu 4. pielikumu.

9.2. Atbilstības ekspluatācijā pārbaudēm ir jābūt piemērotam tam, lai apliecinātu, ka izpūtēja un iztvaikošanas emisijas tiek efektīvi ierobežotas transportlīdzekļu normālajā kalpošanas laikā normālos lietošanas apstākļos.

9.3. Saskaņā ar 4. pielikuma 1. papildinājumu atbilstību ekspluatācijā pārbauda pienācīgi uzturētiem un izmantotiem transportlīdzekļiem starp 15 000 km nobraukumu vai 6 mēnešu izmantošanas, vadoties pēc vēlākā, un 100 000 km nobraukumu vai 5 gadu izmantošanas, vadoties pēc agrākā. Saskaņā ar 4. pielikuma 1. papildinājumu iztvaikošanas emisiju atbilstību ekspluatācijā pārbauda pienācīgi uzturētiem un izmantotiem transportlīdzekļiem starp 30 000 km nobraukumu vai 12 mēnešu izmantošanas, vadoties pēc vēlākā, un 100 000 km nobraukumu vai 5 gadu izmantošanas, vadoties pēc agrākā.

Atbilstības ekspluatācijā pārbaužu prasības ir piemērojamas, līdz pagājuši 5 gadi kopš minētās atbilstības ekspluatācijā saimes pēdējo transportlīdzekļu reģistrācijas.

9.4. Atbilstības ekspluatācijā pārbaudes nav obligātas, ja ikgadējais ražošanas apjoms atbilstības ekspluatācijā saimes ietvaros, kura paredzēta pārdošanai šos noteikumus piemērojošajās Nolīguma pusēs, ir mazāks nekā 5 000 transportlīdzekļi iepriekšējā gadā. Eiropas Savienības gadījumā tas attiecas uz visu Savienību. Attiecībā uz šādām saimēm ražotājs iesniedz tipa apstiprinātājai iestādei ziņojumu par jebkādu ar emisijām saistītu garantiju un attiecīgu remontu, kā noteikts 4. pielikuma 4. punktā. Šādas atbilstības ekspluatācijā saimes drīkst izraudzīties testēšanai saskaņā ar 4. pielikumu.

9.5. Ražotājs un piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde veic atbilstības ekspluatācijā pārbaudes saskaņā ar 4. pielikumu. Citas tipa apstiprinātājas iestādes, tehniskie dienesti un citi dalībnieki drīkst veikt atbilstības ekspluatācijā pārbaužu daļas saskaņā ar 4. pielikumu.

9.6. Piešķirēja apstiprinātāja iestāde pieņem lēmumu par to, vai pēc atbilstības novērtēšanas dotā saime neatbilst nosacījumiem par atbilstību ekspluatācijā, un apstiprina korektīvo pasākumu plānu, ko ražotājs iesniedzis saskaņā ar 4. pielikumu.

9.7. Ja tipa apstiprinātāja iestāde, tehniskais dienests vai citi dalībnieki konstatējuši, ka atbilstības ekspluatācijā saime nav izturējusi atbilstības ekspluatācijā pārbaudi, tie bez kavēšanās to paziņo piešķirējai tipa apstiprinātājai iestādei.

Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde pēc minētā paziņojuma saņemšanas informē ražotāju, ka atbilstības ekspluatācijā saime nav izturējusi atbilstības ekspluatācijā pārbaudi un ka tiks veiktas 4. pielikuma 6. un 7. punktā noteiktās procedūras.

9.8. Ražotājs nodrošina, ka visā tāda transportlīdzekļa normālajā kalpošanas laikā, kura tips ir apstiprināts atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 154, tā galīgie *RDE* emisiju rezultāti, kas noteikti saskaņā ar ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE*, un emisijas jebkādā *RDE* testā, kas veikts saskaņā ar minētajiem noteikumiem, nepārsniedz NOx un *PN* emisijas robežas.

10. Sankcijas par ražošanas neatbilstību

10.1. Apstiprinājumu, kas transportlīdzekļu tipam piešķirts atbilstīgi šiem noteikumiem, drīkst anulēt, ja netiek izpildītas šo noteikumu 8.1. punktā noteiktās prasības vai ja izraudzītais transportlīdzeklis vai transportlīdzekļi neiztur 8.1.1. punktā noteiktos testus.

10.2. Ja šos noteikumus piemērojoša Nolīguma puse anulē tās iepriekš piešķirtu apstiprinājumu, tā nekavējoties informē par to pārējās šos noteikumus piemērojošās Nolīguma puses, izmantojot šo noteikumu 2. pielikumā dotajam paraugam atbilstošu paziņojuma veidlapu.

11. Ražošanas pilnīga izbeigšana

Ja apstiprinājuma turētājs pilnībā izbeidz ražot saskaņā ar šiem noteikumiem apstiprināta transportlīdzekļa tipu, tas attiecīgi informē tipa apstiprinātāju iestādi, kas apstiprinājumu piešķīrusi. Saņēmusi attiecīgo paziņojumu, minētā iestāde informē par to pārējās šos noteikumus piemērojošās 1958. gada Nolīguma puses, izmantojot šo noteikumu 2. pielikumā dotajam paraugam atbilstošas veidlapas kopijas.

12. Pārejas noteikumi

12.1. Vispārīgi noteikumi

12.1.1. No 08. sērijas grozījumu oficiālās spēkā stāšanās datuma neviena Nolīguma puse, kas piemēro šos noteikumus, neatsakās piešķirt apstiprinājumu atbilstīgi šiem noteikumiem, kas grozīti ar 08. sērijas grozījumiem.

12.2. Tipa apstiprinājumi

12.2.1. No 2023. gada 1. septembra Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumu jauniem transportlīdzekļa tipiem tikai tad, ja tie atbilst:

a) prasībām transportlīdzekļiem, kas apstiprināti ar apzīmējumu "EA", kā noteikts šo noteikumu, kas grozīti ar 08. sērijas grozījumiem, 3. pielikuma A3/1. tabulā;

b) prasībām, kas noteiktas ANO Noteikumu Nr. 24 III daļā (ja attiecināms);

c) ANO Noteikumu Nr. 85 prasībām;

d) ANO Noteikumu Nr. 154 02. sērijas grozījumu prasībām 1A līmenim vai , vai ANO Noteikumu Nr. 154 03. sērijas grozījumu prasībām;

e) ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* prasībām.

12.2.2. No 2025. gada 1. janvāra Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumu jauniem transportlīdzekļa tipiem tikai tad, ja tie atbilst:

a) prasībām transportlīdzekļiem, kas apstiprināti ar apzīmējumu "EB", kā noteikts šo noteikumu, kas grozīti ar 08. sērijas grozījumiem, 3. pielikuma A3/1. tabulā;

b) prasībām, kas noteiktas ANO Noteikumu Nr. 24 III daļā (ja attiecināms);

c) ANO Noteikumu Nr. 85 prasībām;

d) ANO Noteikumu Nr. 154 02. sērijas grozījumu 1. vai jaunāka papildinājuma prasībām 1A līmenim vai , vai ANO Noteikumu Nr. 154 03. sērijas grozījumu 1. vai jaunāka papildinājuma prasībām;

e) ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* prasībām.

12.2.3. No 2027. gada 1. janvāra Nolīguma puses, kas piemēro šos noteikumus, piešķir apstiprinājumu jauniem transportlīdzekļa tipiem tikai tad, ja tie atbilst:

a) prasībām transportlīdzekļiem, kas apstiprināti ar apzīmējumu "EC", kā noteikts šo noteikumu, kas grozīti ar 08. sērijas grozījumiem, 3. pielikuma A3/1. tabulā;

b) prasībām, kas noteiktas ANO Noteikumu Nr. 24 III daļā (ja attiecināms);

c) ANO Noteikumu Nr. 85 prasībām;

d) ANO Noteikumu Nr. 154 02. sērijas grozījumu 1. vai jaunāka papildinājuma prasībām 1A līmenim vai , vai ANO Noteikumu Nr. 154 03. sērijas grozījumu 1. vai jaunāka papildinājuma prasībām;

e) ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* prasībām.

13. Par apstiprināšanas testu veikšanu atbildīgo tehnisko dienestu un tipa apstiprinātāju iestāžu nosaukumi un adreses

Šos noteikumus piemērojošās 1958. gada Nolīguma puses paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas sekretariātam to tehnisko dienestu nosaukumus un adreses, kas atbildīgi par apstiprināšanas testu veikšanu, un tipa apstiprinātāju iestāžu nosaukumus un adreses, kas piešķir apstiprinājumu un kurām nosūta veidlapas, kas apliecina citās valstīs izdotu apstiprinājumu vai apstiprinājuma paplašinājumu, atteikumu vai anulēšanu ([3]).

([3]) To paziņo, izmantojot "343-app", kas pieejama: https://apps.unece.org/WP29_application.

1. PIELIKUMS

Motora un transportlīdzekļa raksturlielumi un informācija par testu veikšanu

Attiecīgā gadījumā trīs eksemplāros kopā ar satura rādītāju iesniedz šādu informāciju.

Ja ir rasējumi, tiem jābūt pienācīgā mērogā un pietiekami detalizētiem; tos iesniedz A4 formātā vai salocītus līdz šim formātam. Ja ir fotoattēli, tiem jābūt pietiekami detalizētiem.

Ja sistēmām, sastāvdaļām vai atsevišķām tehniskajām vienībām ir elektroniska vadība, sniedz informāciju par to veiktspēju.

0. Vispārīgi

0.1. Marka (ražotāja nosaukums): .....

0.2. Tips: .....

0.2.1. Komercnosaukums(-i), ja pieejams(-i): .....

0.2.3.1. Interpolācijas saime (saskaņā ar ANO Noteikumiem Nr. 154): .....

0.2.3.3. PEMS saimes identifikators (saskaņā ar ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE* (ja attiecināms) .....

0.2.3.4. Ceļa slodzes saime . .....

0.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja marķēti uz transportlīdzekļa ([1]): .....

0.3.1. Minētās zīmes atrašanās vieta: .....

0.4. Transportlīdzekļa kategorija ([2]): .....

0.5. Ražotāja nosaukums un adrese: .....

0.8. Montāžas rūpnīcas(-u) nosaukums(-i) un adrese(-es): .....

0.9. Attiecīgā gadījumā ražotāja pilnvarotā pārstāvja nosaukums un adrese: .....

2. Masas un gabarīti ([3]) (kg un mm) (attiecīgā gadījumā norāde uz rasējumu) .....

2.6. Transportlīdzekļa masa ar virsbūvi un, ja tas nav M_1 kategorijas velkošais transportlīdzeklis, kopā ar sakabes ierīci, ja to uzstādījis ražotājs, nokomplektētā stāvoklī vai šasijas masa vai šasijas masa kopā ar kabīni, bez virsbūves un/vai sakabes ierīces, ja ražotājs neuzstāda virsbūvi un/vai sakabes ierīci (ieskaitot šķidrumus, instrumentus, rezerves riteni, ja tāds ir, un vadītāju, un autobusu un tālsatiksmes autobusu gadījumā – apkalpes locekli, ja transportlīdzeklī ir apkalpes locekļa sēdvieta) ([4]) (maksimums un minimums katram variantam):.....

([1]) Ja tipa identifikācijas līdzekļos ir rakstzīmes, kas neraksturo transportlīdzekļa, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskās vienības tipus, uz ko attiecas šis informācijas dokuments, dokumentācijā tādas rakstzīmes attēlo ar simbolu "?" (piem., ABC??123??).

([2]) Kā definēts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3), dokuments ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, 2. punktā – https://unece.org/transport/standards/transport/vehicle-regulations-wp29/resolutions.

([3]) Ja ir viena versija ar normālu kabīni un otra – ar kabīni ar guļvietu, norāda abus masu un gabarītu kopumus.

([4]) Pieņem, ka vadītāja un attiecīgā gadījumā apkalpes locekļa masa ir 75 kg (ko sastāda 68 kg braucēja masa un 7 kg bagāžas masa saskaņā ar ISO standartu 2416–1992), degvielas tvertne ir piepildīta līdz 90 procentiem un citas šķidrumu saturošas sistēmas (izņemot izlietotā ūdens) par 100 procentiem no ražotāja norādītās ietilpības.

2.8. Ražotāja norādītā tehniski pieļaujamā maksimālā masa ([5]) ([6]):

3. Enerģijas pārveidotāju un spēkiekārtas apraksts ([7]) (Ja transportlīdzekli var darbināt vai nu ar benzīnu, vai dīzeļdegvielu utt., vai arī kombinācijā ar citu degvielu, punktus atkārto. ([8])) .....

3.1. Motora ražotājs: .....

3.1.1. Ražotāja piešķirts motora kods (marķēts uz motora vai ar citiem identifikācijas līdzekļiem):.....

3.2. Iekšdedzes motors: .....

3.2.1. Specifiska informācija par motoru: .....

3.2.1.1. Darbības princips: dzirksteļaizdedze/kompresijaizdedze, četrtaktu/divtaktu/rotācijas cikla ([9])

3.2.1.6. Normāli motora brīvgaitas apgriezieni: ([9]) .....

3.2.1.6.1. Paaugstināti motora brīvgaitas apgriezieni: ([9]).....

3.2.1.7. Oglekļa monoksīda saturs pēc tilpuma izplūdes gāzē, motoram darbojoties brīvgaitā (saskaņā ar ražotāja specifikācijām, tikai dzirksteļaizdedzes motoriem) ([9])......, procenti

3.2.13. Absorbcijas koeficienta simbola atrašanās vieta (tikai kompresijaizdedzes motoriem): .....

3.2.15. *LPG* degvielas sistēma: ir/nav ([6]).....

3.2.16. *NG* degvielas sistēma: ir/nav ([6])

3.2.18. Ūdeņraža degvielas sistēma: ir/nav ([6])

3.4. Motori vai elektromotora kombinācijas

3.4.1. Hibrīdelektrisks transportlīdzeklis: jā/nē ([6])

3.4.2. Hibrīdelektriska transportlīdzekļa kategorija: ar ārēju uzlādi / bez ārējas uzlādes ([6])

3.4.3. Darba režīma slēdzis: ir/nav ([6])

3.4.3.1. Izraugāmi režīmi.....

3.4.3.1.1. Pilnībā elektrisks: jā/nē ([6])

3.4.3.1.2. Tikai degvielu patērējošs: jā/nē ([6])

3.4.3.1.3. Hibrīda režīmi: jā/nē (ja jā, tad īss apraksts)

([5]) Piekabēm vai puspiekabēm un transportlīdzekļiem, kas savienoti ar piekabi vai puspiekabi, kas rada būtisku vertikālu slodzi uz sakabes ierīci vai atbalsta-sakabes ierīci, šo slodzi, dalītu ar standarta brīvās krišanas paātrinājumu, iekļauj maksimālajā tehniski pieļaujamajā masā.

([6]) Šeit norādīt katra varianta lielāko un mazāko vērtību.

([7]) Nestandarta motoru un sistēmu gadījumā ražotājs nodrošina datus, kas līdzvērtīgi šeit norādītajiem.

([8]) Vienas degvielas ar gāzi darbināmus transportlīdzekļus testa vajadzībām uzskata par transportlīdzekļiem, kas var darboties tikai ar gāzveida degvielu.

([9]) Lieko svītrot.

3.4.5. Elektriskās mašīnas (katru elektriskās mašīnas veidu aprakstīt atsevišķi)

3.4.5.1. Marka: .....

3.4.5.2. Tips: .....

3.4.5.3. Primārais lietojums: vilces elektromotors / ģenerators

4. Transmisija ([10])

4.5. Pārnesumkārba: .....

4.5.1. Veids (manuāla/automātiska/*CVT* (bezpakāpju variators)) ([11]).....

4.6. Pārnesumskaitļi .....

Rādītājs	Pārnesumkārbas iekšējie pārnesumskaitļi (motora apgriezienu attiecība pret pārnesumkārbas izejas vārpstas apgriezieniem)	Galvenā pārvada pārnesumskaitļi (pārnesumkārbas izejas vārpstas un dzenošo riteņu apgriezienu attiecība)	Kopējie pārnesumskaitļi
Bezpakāpju variatora (*CVT*) maksimums			
1.			
2.			
3.			
4., 5., citi			
CVT minimums			
Atpakaļgaita			

6. Balstiekārta.....

6.6. Riepas un riteņi .....

6.6.1. Riepas/riteņa kombinācija(-as)

a) .....

visām iespējamajām riepām norādīt izmēra apzīmējumu, slodzes indeksu, ātruma kategorijas simbolu;

b) .....

Z kategorijas riepām, ko paredzēts uzstādīt transportlīdzekļiem, kuru maksimālais ātrums pārsniedz 300 km/h, norāda līdzvērtīgu informāciju; riteņiem norādīt loka izmēru(-us) un iznesumu(-us).

6.6.1.1. Asis

6.6.1.1.1. 1. ass: .....

6.6.1.1.2. 2. ass: .....

6.6.1.1.3. 3. ass: .....

([10]) Norādītos datus sniedz par jebkuru piedāvāto variantu.
([11]) Šeit norādīt katra varianta lielāko un mazāko vērtību.

6.6.1.1.4. 4. ass: ..... utt.

6.6.2. Rites rādiusa/aploces augšējā un apakšējā robeža ([12]): .....

6.6.2.1. Asis

6.6.2.1.1. 1. ass: .....

6.6.2.1.2. 2. ass: .....

6.6.2.1.3. 3. ass: .....

6.6.2.1.4. 4. ass: ..... utt.

6.6.3. Ražotāja ieteiktais(-ie) spiediens(-i) riepās: ..... kPa

([12]) Norādīt vienu vai otru.

1. papildinājums

Testa ziņojums

Testa ziņojumi

Testa ziņojums ir ziņojums, ko izdod tehniskais dienests, kurš atbildīgs par testu veikšanu saskaņā ar šiem noteikumiem.

Prasīto datu minimums ir šāda informācija, ja attiecināms.

Ziņojuma numurs

PIETEIKUMA IESNIEDZĒJS			
Ražotājs			
TEMATS	…		
Testiem iesniegtais objekts			
	Marka	:	
	Tips	:	
SECINĀJUMS	Testiem iesniegtais objekts atbilst tematā minētajām prasībām.		

vieta,	DD/MM/GGGG

Vispārīgas piezīmes

Ja ir vairākas opcijas (atsauces), testa ziņojumā būtu jāapraksta testētā.

Ja nav, varētu pietikt ar vienu atsauci uz informācijas dokumentu testa ziņojuma sākumā.

Ikviens tehniskais dienests drīkst iekļaut papildu informāciju.

Testa ziņojuma par specifiskiem transportlīdzekļa tipiem iedaļās burtus iekļauj šādi:

"(a)" attiecas uz transportlīdzekļiem ar dzirksteļaizdedzes motoru;

"(b)" attiecas uz transportlīdzekļiem ar kompresijaizdedzes motoru.

1. Testētā(-o) transportlīdzekļa(-u) apraksts:

1.1. Vispārīgi

Transportlīdzekļa numuri	:	Prototipa numurs un *VIN*
Kategorija	:	
Dzenošie riteņi	:	

1.1.1. Spēka pārvada arhitektūra

Spēka pārvada arhitektūra	:	pilnībā *ICE*, hibrīds

1.1.2. Iekšdedzes motors

Ja ir vairāk nekā viens iekšdedzes motors (*ICE*), punktu atkārto.

Marka	:					
Tips	:					
Darbības princips	:	divtaktu/četrtaktu				
Cilindru skaits un izkārtojums	:					
Motora darba tilpums (cm^3)	:					
Motora brīvgaitas apgriezieni ($min.^{-1}$)	:		+ –			
Motora paaugstinātie brīvgaitas apgriezieni ($min.^{-1}$) (a)	:		+ –			
Motora nominālā jauda	:		kW	pie		apgr./min.
Maksimālais lietderīgais griezes moments	:		Nm pie	pie		apgr./min.
Aizdedzes svece (ja attiecināms)	:	marka un tips				
Aizdedzes spole (ja attiecināms)	:	marka un tips				
Motora smērviela	:	marka un tips				
Dzeses sistēma	:	veids: gaisa/ūdens/eļļas				

1.1.3. Testa degviela

Ja ir vairāk nekā viena testa degviela, punktu atkārto.

Marka	:	
Tips	:	benzīns – dīzeļdegviela – *LPG* – *NG* – …
Blīvums pie 15 °C	:	
Sēra saturs	:	Tikai dīzeļdegvielai un benzīnam
Partijas numurs	:	

1.1.4. Degvielas padeves sistēma (ja attiecināms)

Ja ir vairāk nekā viena degvielas padeves sistēma, punktu atkārto.

Tiešā iesmidzināšana	:	jā/nē vai apraksts
Transportlīdzekļa degvielas veids	:	Viena degviela / divas degvielas / maināma degviela
Vadības bloks		
Daļas atsauce	:	tāpat kā informācijas dokumentā
Testētā programmatūra	:	piemēram, nolasīta ar skenēšanas rīku
Gaisa plūsmas mērītājs	:	
Droseļvārsta korpuss	:	
Spiediena sensors	:	
Iesmidzināšanas sūknis	:	
Sprausla(-as)	:	

1.1.5. Ieplūdes sistēma (ja attiecināms)

Ja ir vairāk nekā viena ieplūdes sistēma, punktu atkārto.

Spiediena pūte	:	jā/nē marka un tips (1)
Starpdzesētājs	:	jā/ nē veids (gaiss/gaiss – gaiss/ūdens) (1)
Gaisa filtrs (elements) (1)	:	marka un tips
Ieplūdes klusinātājs (1)	:	marka un tips

1.1.6. Izplūdes sistēma un pretiztvaikošanas sistēma (ja attiecināms)

Ja ir vairāk nekā viena, punktu atkārto.

Pirmais katalītiskais neitralizators	:	marka un atsauce (1) princips: trīskomponentu / oksidēšanas / NO_x uztvērējs / NO_x uzglabāšanas sistēma / selektīva katalītiskā reducēšana…
Otrais katalītiskais neitralizators	:	marka un atsauce (1) princips: trīskomponentu / oksidēšanas / NO_x uztvērējs / NO_x uzglabāšanas sistēma / selektīva katalītiskā reducēšana…
Cietdaļiņu filtrs	:	ar / bez / neattiecas katalizēts: jā/nē marka un atsauce (1)
Atsauce un skābekļa un/vai lambda devēja(-u) novietojums	:	pirms katalizatora / pēc katalizatora
Gaisa iesmidzināšana	:	ar / bez / neattiecas
Ūdens iesmidzināšana	:	ar / bez / neattiecas
EGR	:	ar / bez / neattiecas dzesēta/nedzesēta *HP/LP*
Atsauce un NOx sensora(-u) novietojums	:	pirms/pēc
Vispārīgs apraksts (1)	:	

1.1.8. Transmisija (ja attiecināms)

Ja ir vairāk nekā viena transmisija, punktu atkārto.

Pārnesumkārba	:	manuāla / automātiska / bezpakāpju variators
Vadības bloks	:	
Pārnesumkārbas smērviela	:	marka un tips
Riepas		
Marka	:	
Tips	:	
Izmēri (priekšā/aizmugurē)	:	
Dinamiskā aploce (m)	:	
Spiediens riepās (kPa)	:	

* *OVC-HEV* norādīt attiecībā uz uzlādi noturošiem un akumulēto enerģiju patērējošiem ekspluatācijas apstākļiem.

Pārnesumskaitļi (R.T.), primārās attiecības (R.P.) un (transportlīdzekļa ātrums (km/h)) / (motora apgriezieni (1 000 ($min.^{-1}$)) (V_{1000}) katram pārnesumkārbas pārnesumskaitlim (R.B.).

R.B.	R.P.	R.T.	V_{1000}
1.	1/1		
2.	1/1		
3.	1/1		
4.	1/1		
5.	1/1		
…			

1.1.9. Elektriskā mašīna (ja attiecināms)

Ja ir vairāk nekā viena elektriskā mašīna, punktu atkārto.

Marka	:	
Tips	:	
Maksimālā jauda (kW)	:	

1.1.10. Vilces *REESS* (ja attiecināms)

Ja ir vairāk nekā viena vilces *REESS*, punktu atkārto.

Marka	:	
Tips	:	
Ietilpība (Ah)	:	
Nominālais spriegums (V)	:	

1.1.12. Energoelektronika (ja attiecināms)

Var būt vairāk nekā viena *PE* (spēkiekārtas enerģijas pārveidotājs, zemsprieguma sistēma vai lādētājs).

Marka	:	
Tips	:	
Jauda (kW)	:	

1.2. Transportlīdzekļa apraksts

1.2.1. Masa

Inerces masa (kg)	:	

1.2.2. Ceļa slodzes parametri

f_0 (N)	:	
f_1 (N/(km/h))	:	
f_2 (N/(km/h)^2)	:	
Ceļa slodzes saimes identifikators	:	

2. Testa rezultāti

2.2. 2. tipa tests (a)

Ietver emisiju datus, kas prasīti tehniskajai apskatei.

Tests	CO (% tilp.)	Lambda ([13])	Motora apgriezieni (min.$^{-1}$)	Eļļas temperatūra (°C)
Brīvgaita		—		
Paaugstināti brīvgaitas apgriezieni				

2.3. 3. tipa tests (a)

Kartera gāzu emisijas atmosfērā: nav

2.7. 6. tipa tests (a)

Testu datums	:	(diena/mēnesis/gads)
Testu vieta	:	
Šasijas dinamometra iestatījumu metode	:	brīvskrējiens (ceļa slodzes atsauce)
Faktiskā jauda, absorbēta pie 50 km/h, t. sk. zudumi, transportlīdzeklim braucot dinamometrā (kW)	:	

Piesārņotāji		CO (g/km)	HC (g/km)
Tests	1.		
	2.		
	3.		
Vidēji			
Robeža			

2.9. Dūmainības tests (b)

2.9.1. Vienmērīgu apgriezienu tests

Skatīt ziņojumu(-us) par saimi	:	

([13]) Lieko svītrot (ir gadījumi, kad nekas nav jāsvītro, jo atbilst vairāk nekā viens ieraksts).

2.9.2. Brīvā paātrinājuma tests

Izmērītā absorbcijas vērtība (m^{-1})	:	
Koriģētā absorbcijas vērtība (m^{-1})	:	

2. papildinājums

Rezervēts

3.a papildinājums

Dokumentācijas paketes

Oficiālā dokumentācijas pakete

Ražotājs drīkst izmantot vienu oficiālo dokumentācijas paketi vairākiem emisijas tipa apstiprinājumiem. Oficiālajā dokumentācijas paketē iekļauj turpmāk norādīto informāciju.

Punkts	Skaidrojums
Emisijas tipa apstiprinājuma numurs(-i)	Tā (to) emisiju tipa apstiprinājuma(-u) numurs(-i), uz kuru(-iem) attiecas šī *BES*-*AES* deklarācija: iekļauj atsauci uz TA, programmatūras atsauci, kalibrēšanas numuru, katras versijas un katra relevanta vadības bloka (*CU*), piem., motora un pēcapstrādes, kontrolsummas
Programmatūras un kalibrēšanas versijas nolasīšanas metode	Piem., skenēšanas rīka skaidrojums
Emisijas pamatstratēģijas	
BES x	x stratēģijas apraksts
BES y	y stratēģijas apraksts
Emisijas palīgstratēģijas	
AES izklāsts	Vairāku *AES* hierarhiskā struktūra: kura *AES* ir dominējošā, ja ir vairākas
AES x	— *AES* apraksts un pamatojums — Izmērītie un/vai modelētie parametri *AES* aktivēšanai — Citi *AES* aktivēšanai izmantotie parametri — Piesārņotāju un CO_2 palielinājums *AES* izmantošanas laikā salīdzinājumā ar *BES*
AES y	Kā norādīts iepriekš

Paplašinātā dokumentācijas pakete

Paplašinātajā dokumentācijas paketē iekļauj šādu informāciju par visām *AES*:

a) ražotāja deklarāciju, ka transportlīdzeklis nesatur nekādu manipulācijas ierīci, uz kuru neattiecas kāds no šo noteikumu 5.1.3. punktā noteiktajiem izņēmumiem;

b) motora un emisiju kontroles stratēģiju, un izmantoto ierīču – programmatūras vai aparatūras – apraksts un jebkāds(-i) nosacījums(-i), kad stratēģijas un ierīces nedarbosies kā testēšanas laikā TA iegūšanai;

c) deklarāciju par programmatūras versijām, ko izmanto šo *AES*/*BES* vadībai, ieskaitot attiecīgas šo programmatūras versiju kontrolsummas vai atsauces vērtības un norādījumus iestādei, kā nolasīt kontrolsummas vai atsauces vērtības; deklarāciju atjaunina un nosūta tipa apstiprinātājai iestādei, kura uzglabā šo paplašināto dokumentācijas paketi, ikreiz, kad tiek izlaista jauna programmatūras versija, kas ietekmē *AES*/*BES*. Ražotāji drīkst pieprasīt izmantot kontrolsummas alternatīvu, ja tā nodrošina līdzvērtīgu programmatūras versiju izmaiņu izsekojamības līmeni;

d) jebkāds *AES* detalizētu tehnisko pamatojumu, aplēšot ietekmi ar *AES* un bez tās, un šādu informāciju:

   i) kāpēc piemēro kādu no šo noteikumu 5.1.3. punktā noteiktā manipulācijas ierīču aizlieguma izņēmumu noteikumiem;

   ii) aparatūras elements(-i), kas jāaizsargā ar *AES*, ja attiecināms;

iii) pēkšņa un nelabojama motora bojājuma, ko nevar nepieļaut ar regulāru uzturēšanu un kas varētu rasties, ja nav *AES*, kad attiecināms;

iv) pamatotu skaidrojumu par to, kāpēc ir vajadzība izmantot AES, iedarbinot motoru, ja attiecināms;

e) degvielas sistēmas vadības loģikas, laikiestates stratēģiju un pārslēgšanas punktu aprakstu visos ekspluatācijas režīmos;

f) vairāku *AES* hierarhiskās saiknes aprakstu (t. i., kad vienlaicīgi var būt aktīva vairāk nekā viena *AES*), norādi par to, kura *AES* reaģē pirmā, stratēģiju mijiedarbības metodi, tostarp datu plūsmas diagrammas un lēmuma pieņemšanas loģiku un kā hierarhija nodrošina emisiju vadību viszemākajā iespējamajā līmenī visās *AES*;

g) to parametru sarakstu, kurus *AES* mēra un/vai aprēķina, līdz ar katra izmērītā un/vai aprēķinātā parametra nolūku, un kā katrs no šiem parametriem saistās ar motora bojājumu; ieskaitot aprēķina metodi un to, cik labi šie aprēķinātie parametri korelē ar katra kontrolējamā parametra patieso stāvokli, un ikvienu rezultātā iegūto pielaidi vai drošības koeficientu, kas ietverts analīzē;

h) to motora/emisiju kontroles parametru sarakstu, kurus modulē atkarībā no izmērītā(-ajiem) vai aprēķinātā(-ajiem) parametra(-iem), un katra motora/emisiju vadības parametra modulācijas diapazonu; līdz ar saistību starp motora/emisiju kontroles parametriem un izmērītajiem vai aprēķinātajiem parametriem;

i) izvērtējumu, kā *AES* vadīs emisijas reālos braukšanas apstākļos viszemākajā iespējamajā līmenī, tostarp sagaidāmo kopējo reglamentēto piesārņotāju un CO_2 emisiju pieauguma detalizētu analīzi, kad izmanto *AES*, salīdzinājumā ar *BES*.

Paplašinātā dokumentācijas pakete nedrīkst pārsniegt 100 lapas, un tai jāsatur visi galvenie elementi, kas ļauj tipa apstiprinātājai iestādei novērtēt *AES*. Paketei drīkst pievienot pielikumus un citus pievienotus dokumentus, kas satur papildu un papildinošus elementus, ja tas nepieciešams. Ražotājs nosūta tipa apstiprinātājai iestādei jaunu paplašinātās dokumentācijas paketes versiju ikreiz, kad *AES* tiek ieviestas izmaiņas. Jaunajā versijā izklāsta tikai izmaiņas un to ietekmi. Tipa apstiprinātāja iestāde novērtē un apstiprina *AES* jauno versiju.

Paplašināto dokumentācijas paketi strukturē šādi.

A1/1. tabula

AES lietojuma paplašinātā dokumentācijas pakete Nr. YYY/OEM

Daļas	Punkts	Pozīcija	Skaidrojums
Ievaddokumenti		Ievadvēstule *TAA*	Atsauce uz dokumentu un tā versiju, dokumenta izdošanas datums, ražotāja organizācijas attiecīgās personas paraksts
		Versiju tabula	Katras versijas pārveidojumu saturs: un kura daļa pārveidota
		Attiecīgo (emisijas) tipu apraksts	
		Pievienoto dokumentu tabula	Visu pievienoto dokumentu saraksts
		Mijnorādes	Saite uz 3.a papildinājuma a)–i) punktu (kur atrast katru noteikumu prasību)
		Deklarācija par manipulācijas ierīces neesību	paraksts

Daļas	Punkts	Pozīcija	Skaidrojums
Pamatdokuments	0.	Akronīmi/saīsinājumi	
	1.	VISPĀRĪGS APRAKSTS	
	1.1	Vispārīgs motora apraksts	Galveno raksturlielumu apraksts: darba tilpums, pēcapstrāde, ...
	1.2	Vispārīga sistēmas arhitektūra	Sistēmas blokshēma: sensoru un izpildmehānismu saraksts, motora vispārīgo funkciju skaidrojums
	1.3	Programmatūras un kalibrēšanas versijas nolasīšana	Piem., skenēšanas rīka skaidrojums
	2.	Emisijas pamatstratēģijas	
	2.x	*BES* x	x stratēģijas apraksts
	2.y	*BES* y	y stratēģijas apraksts
	3.	Emisijas palīgstratēģijas	
	3.0	*AES* izklāsts	Vairāku *AES* hierarhiskā struktūra: apraksts un pamatojums (piem., drošība, uzticamība utt.)
	3.x	*AES* x	3.x.1 *AES* pamatojums 3.x.2 izmērītie un/vai modelētie parametri *AES* raksturošanai 3.x.3 *AES* darbības režīms – Izmantotie parametri 3.x.4 *AES* ietekme uz piesārņotājiem un CO_2
	3.y	*AES* y	3.y.1 3.y.2 utt.
	Te beidzas 100 lapu ierobežojums.		
	Pielikums		Šīs *BES-AES* aptverto tipu saraksts: tostarp TA atsauce, programmatūras atsauce, kalibrēšanas numurs, katras versijas un katra vadības bloka (*CU*) kontrolsumma (motora un/vai pēcapstrādes, ja ir)
Pievienoti dokumenti		Tehniska piezīme par *AES* pamatojumu Nr. xxx	Riska novērtējums vai pamatojums testējot, vai pēkšņa bojājuma piemērs, ja ir
		Tehniskā piezīme par *AES* pamatojumu Nr. yyy	
		Testa ziņojums par konkrētas *AES* ietekmes kvantitatīvo noteikšanu	Testa ziņojums par visiem specifiskiem testiem *AES* pamatošanai, detaļas par testa apstākļiem, transportlīdzekļa apraksts, testu veikšanas datums, ietekme uz emisiju un/vai CO_2 ar *AES* aktivēšanu vai bez tās

3.b papildinājums

AES novērtēšanas metodika

Tipa apstiprinātājai iestādei novērtējot *AES*, veic vismaz šādas verifikācijas.

1. *AES* izraisīto emisiju pieaugums ir jānotur viszemākajā iespējamajā līmenī.
   a) Kopējais emisiju pieaugums, izmantojot *AES*, ir jānotur viszemākajā iespējamajā līmenī visā transportlīdzekļu normālas lietošanas un kalpošanas laikā.
   b) Ja *AES* priekšnovērtēšanas laikā tirgū ir pieejama tehnoloģija vai konstrukcija, kas varētu ļaut labāk kontrolēt emisijas, tā ir jāizmanto bez nepamatotas modulācijas.
2. Ja *AES* pamato ar pēkšņa un nelabojama bojājuma risku "spēkiekārtas enerģijas pārveidotājam un transmisijai", kā definēts ANO EEK 1958. un 1998. gada nolīgumu Savstarpējā Rezolūcijā Nr. 2 (M.R.2), kas satur transportlīdzekļu spēkiekārtas sistēmas definīcijas ([14]), šis risks ir pienācīgi jāpierāda un jādokumentē, tostarp jāsniedz šāda informācija:
   a) ražotājs nodrošina motora katastrofāla (t. i., pēkšņa un nelabojama) bojājuma pierādījumu kopā ar riska novērtējumu, kurā izvērtēta riska rašanās iespējamība un iespējamo seku smaguma pakāpe, tostarp šajā saistībā veikto testu rezultātus;
   b) ja *AES* lietojuma laikā tirgū ir pieejama tehnoloģija vai konstrukcija, kas novērš vai mazina minēto risku, tā ir jāizmanto iespējami lielākā apmērā, cik vien tas tehniski iespējams (t. i., bez nepamatotas modulācijas);
   c) motora vai emisiju kontroles sistēmas sastāvdaļu ilgizturību un ilgtermiņa aizsardzību pret nodilumu un darbības traucējumiem neuzskata par pieņemamu iemeslu, lai piešķirtu izņēmumu attiecībā uz manipulācijas ierīces aizliegumu.
3. Pienācīgā tehniskajā aprakstā dokumentē, kāpēc ir nepieciešams izmantot *AES* transportlīdzekļa drošai ekspluatācijai:
   a) ražotājam būtu jāsniedz pierādījums par transportlīdzekļa drošas ekspluatācijas paaugstinātu risku kopā ar riska novērtējumu, kurā izvērtēta riska rašanās iespējamība un iespējamo seku smaguma pakāpe, tostarp šajā saistībā veikto testu rezultāti;
   b) ja *AES* lietojuma laikā tirgū ir pieejama atšķirīga tehnoloģija vai konstrukcija, kas ļautu mazināt šo drošības risku, tā ir jāizmanto iespējami lielākā apmērā, cik vien tas tehniski iespējams (t. i., bez nepamatotas modulācijas).
4. Pienācīgā tehniskajā aprakstā dokumentē, kāpēc ir nepieciešams izmantot *AES* motora iedarbināšanas laikā:
   a) ražotājs sniedz pierādījumu vajadzībai izmantot *AES* motora iedarbināšanas laikā kopā ar riska novērtējumu, kurā izvērtēta riska rašanās iespējamība un iespējamo seku smaguma pakāpe, tostarp šajā saistībā veikto testu rezultātus;
   b) ja *AES* lietojuma laikā tirgū ir pieejama atšķirīga tehnoloģija vai konstrukcija, kas ļautu uzlabot emisiju kontroli motora iedarbināšanas laikā, tā ir jāizmanto iespējami lielākā apmērā, cik vien tas tehniski iespējams.

([14]) Dokuments ECE/TRANS/WP.19/1121 https://unece.org/fileadmin/DAM/trans/main/wp29/wp29resolutions/ECE-TRANS-WP29-1121e.pdf.

2. PIELIKUMS

Paziņojums

(maksimālais formāts: A4 (210 × 297 mm))

izdevējs: iestādes nosaukums:
……
……
……

par ([2]): apstiprinājuma piešķiršanu
apstiprinājuma paplašinājumu
apstiprinājuma atteikumu
apstiprinājuma anulēšanu
ražošanas pilnīgu izbeigšanu

transportlīdzekļa tipam attiecībā uz gāzveida piesārņotāju emisiju no motora atbilstīgi ANO Noteikumu Nr. 83 08. sērijas grozījumiem.

Apstiprinājuma Nr. ……

Paplašinājuma iemesls : ……

I iedaļa

0.1. Marka (ražotāja tirdzniecības nosaukums): ……

0.2. Tips: ……

0.2.1. Komercnosaukums(-i) (ja pieejams(-i)): ……

0.3. Tipa identifikācijas līdzekļi, ja marķēti uz transportlīdzekļa : ([3])

0.3.1. Minētā marķējuma atrašanās vieta: ……

0.4. Transportlīdzekļa kategorija ([4]): ……

0.5. Ražotāja nosaukums un adrese: ……

0.8. Montāžas rūpnīcas(-u) nosaukums(-i) un adrese(-es): ……

0.9. Ja attiecas, ražotāja pārstāvja nosaukums un adrese: ……

1.0. Piezīmes. ……

II iedaļa

1. Papildu informācija (kad attiecināms): (skatīt papildpielikumu)

2. Par testu veikšanu atbildīgais tehniskais dienests: ……

([1]) Tās valsts pazīšanas numurs, kas piešķīrusi/paplašinājusi/atteikusi/anulējusi apstiprinājumu (apstiprinājuma prasības skatīt noteikumos).
([2]) Lieko svītrot.
([3]) Ja tipa identifikācijas līdzekļos ir rakstzīmes, kas neraksturo transportlīdzekļa, sastāvdaļas vai atsevišķas tehniskās vienības tipus, uz ko attiecas šis informācijas dokuments, tādas rakstzīmes dokumentācijā attēlo ar simbolu "?" (piem., ABC??123??).
([4]) Kā definēts Konsolidētās rezolūcijas par transportlīdzekļu konstrukciju (R.E.3), dokuments ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, 2. punktā. 2. – https://unece.org/transport/standards/transport/vehicle-regulations-wp29/resolutions.

3. Testa ziņojuma datums: .....

4. Testa ziņojuma numurs: .....

5. Piezīmes (ja ir): (skatīt papildpielikuma 3. iedaļu)

6. Vieta: .....

7. Datums: .....

8. Paraksts: .....

Pielikumi: 1. Informācijas pakete

2. Testa ziņojums

Papildpielikums paziņojumam par tipa apstiprinājumu Nr. … saistībā ar transportlīdzekļa tipa apstiprinājumu attiecībā uz izplūdes emisijām atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 83, ievērojot 08. sērijas grozījumus

1. Papildu informācija

1.1. Transportlīdzekļa masa nokomplektētā stāvoklī: .....

1.2. Transportlīdzekļa standartmasa: .....

1.3. Transportlīdzekļa maksimālā masa: .....

1.7. Dzenošie riteņi: priekšējie, aizmugurējie, 4 x 4[1]

1.9. Hibrīdelektrisks transportlīdzeklis: jā/nē[1]

1.9.1. Hibrīdelektriskā transportlīdzekļa kategorija: ar ārēju uzlādi (*OVC*) / bez ārējas uzlādes (*NOVC*)[1]

1.9.2. Darba režīma slēdzis: ir/nav[1]

1.10. Motora identifikācija: .....

1.10.1. Motora darba tilpums: .....

1.10.2. Degvielas padeves sistēma: tieša iesmidzināšana / netieša iesmidzināšana[1]

1.10.3. Ražotāja ieteiktā degviela: .....

1.10.4. Maksimālā jauda: ..... kW pie .....min.$^{-1}$

1.10.5. Pūtes ierīce: ir/nav[1]

1.10.6. Aizdeddzes sistēma: kompresijaizdedze/dzirksteļaizdedze[1]

1.11. Spēka pārvads (pilnībā elektriskam transportlīdzeklim vai hibrīdelektriskam transportlīdzeklim)[1]

1.11.1. Maksimālā lietderīgā jauda: ..... kW pie: ..... līdz .....min.$^{-1}$

1.11.2. Maksimālā trīsdesmit minūšu jauda: ……kW

1.11.3. Maksimālais lietderīgais griezes moments: …… Nm pie ……min.$^{-1}$

1.12. Vilces akumulatoru baterija (pilnībā elektriskam transportlīdzeklim vai hibrīdelektriskam transportlīdzeklim)

1.12.1. Nominālais spriegums: ……V

1.12.2. Ietilpība (2 h): …… Ah

1.13. Pārnesumkārba

1.13.1. Manuāla vai automātiska, vai bezpakāpju variators:[1], ([5]) ……

1.13.2. Pārnesumskaitļu skaits: ……

1.13.3. Kopējie pārnesumskaitļi (ieskaitot slogotu riepu rites aploces): ātrums uz ceļa pie 1000 min.$^{-1}$ (km/h)

Pirmajā pārnesumā: . …… Sestajā pārnesumā: ……

Otrajā pārnesumā: ……Septītajā pārnesumā: ……

Trešajā pārnesumā: …… Astotajā pārnesumā: ……

Ceturtajā pārnesumā: …… Paātrinošā pārnesumā: ……

Piektajā pārnesumā: ……

1.13.4. Galvenā pārvada pārnesumskaitlis: ……

1.14. Riepas: ……

1.14.1. Tips: ……

1.14.2. Izmēri: ……

1.14.3. Rites aploce slogotā stāvoklī: ……

2. Testa rezultāti

3. tips: ……

6. tips:

6. tips	CO (mg/km)	THC (mg/km)
Izmērītā vērtība		

2.2. Tehniskajai apskatei prasītie emisiju dati

Tests	CO vērtība (tilp. procenti)	Lambda (*)	Motora apgriezieni (min.$^{-1}$)	Motora eļļas temperatūra (°C)
Tests pie maziem brīvgaitas apgriezieniem		N/A		
Tests pie paaugstinātiem brīvgaitas apgriezieniem				

(*) Lambda formula: skatīt šo noteikumu 5.3.7.3. punktu.

2.4. Dūmainības testa rezultāti[1], ([6])

([5]) Transportlīdzekļiem ar automātisko pārnesumkārbu norādīt visus attiecīgos tehniskos datus.
([6]) Dūmainības vērtības saskaņā ar Noteikumu Nr. 24 nosacījumiem.

2.4.1. Pie nemainīgiem apgriezieniem: skatīt tehniskā dienesta testa ziņojumu Nr. (ja ir): .....

2.4.2. Brīvā paātrinājuma testi

2.4.2.1. Absorbcijas koeficienta izmērītā vērtība (ja ir): ..... m^{-1}

2.4.2.2. Absorbcijas koeficienta koriģētā vērtība: ..... m^{-1}

2.4.2.3. Absorbcijas koeficienta simbola atrašanās vieta transportlīdzeklī: .....

3. Piezīmes. .....

1. papildinājums

Rezervēts

2. papildinājums

Ražotāja sertifikāts par atbilstību *OBD* veiktspējas ekspluatācijā prasībām

(Ražotājs):

(Ražotāja adrese):

apliecina, ka

1. šā sertifikāta pielikumā uzskaitītie transportlīdzekļa tipi atbilst ANO Noteikumu Nr. 154 C5. pielikuma 1. papildinājuma 7. punkta un šo noteikumu 11. pielikuma 1. punkta nosacījumiem attiecībā uz *OBD* veiktspēju ekspluatācijā visos saprātīgi paredzamos ekspluatācijas apstākļos;
2. plāns(-i), kurā aprakstīti detalizēti tehniskie kritēriji katras pārraugierīces skaitītāja un saucēja palielināšanai un kas pievienots(-i) šim sertifikātam, ir pareizi un pilnīgi attiecībā uz visu tipu transportlīdzekļiem, uz kuriem attiecas šis sertifikāts.

Izdots [……vieta]

[……datums]

[Ražotāja pārstāvja paraksts]

Pielikumi

a) Transportlīdzekļu tipu saraksts, uz kuriem attiecas šis sertifikāts

b) Plāns(-i), kurā aprakstīti detalizēti tehniskie kritēriji katra rādītāja skaitītāja un saucēja palielināšanai, kā arī plāns(-i) skaitītāju, saucēju un kopsaucēja atspējošanai

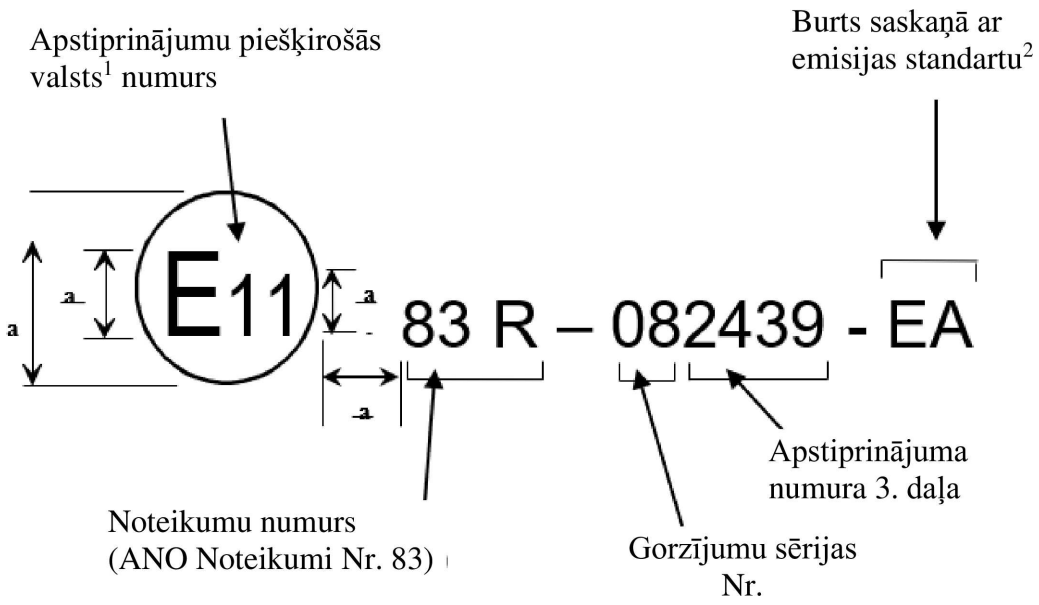
3. PIELIKUMS

Apstiprinājuma marķējuma zīmes izkārtojumi

Apstiprinājuma marķējuma zīmē, ko izdod un liek uz transportlīdzekļa atbilstoši šo noteikumu 4. punktam, tipa apstiprinājuma numuram pievieno burtu, kas piešķirts saskaņā ar šā pielikuma A3/1. tabulu un kurš norāda emisijas standartu, līdz kuram apstiprinājums ierobežots.

Šajā pielikumā norādīts šīs zīmes izskats un dots piemērs, kā tā jāveido.

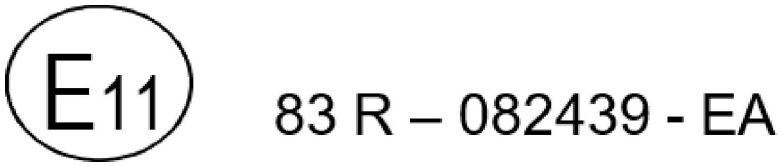
Dotajā shematiskajā grafiskajā attēlā dots marķējuma vispārīgais izkārtojums, proporcijas un saturs. Ir identificēta ciparu un burtu nozīme, un minēti arī attiecīgo alternatīvu noteikšanas avoti katram apstiprinājuma gadījumam.

a = 8 mm (minimums)

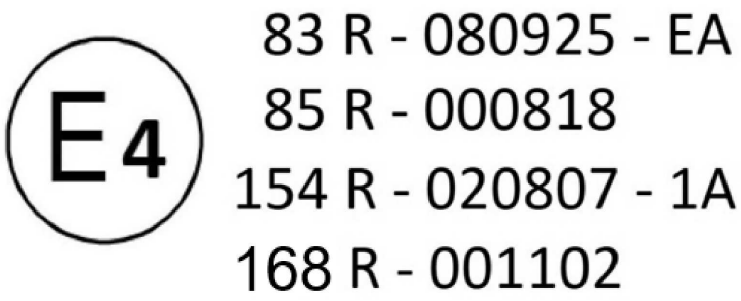
Dotie grafiskie attēli ir praktiski piemēri, kā būtu jāsastāda marķējums.

1. piemērs

Dotā apstiprinājuma marķējuma zīme, uzlikta uz transportlīdzekļa atbilstoši šo noteikumu 4. punktam, rāda, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Apvienotajā Karalistē (E 11) atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 83 ar apstiprinājuma numuru 2439, kā noteikts 3. daļā šo noteikumu 4.2.1. punktā. Šī zīme norāda, ka apstiprinājums piešķirts saskaņā ar šo noteikumu prasībām, kur iekļauti 08. sērijas grozījumi. Turklāt pievienotie burti (EA) norāda, ka transportlīdzeklis pieder transportlīdzekļiem, kuri atbilst *Euro* 6e emisijas standartam.

2. piemērs

Iepriekš dotā apstiprinājuma marķējuma zīme, uzlikta uz transportlīdzekļa atbilstoši šo noteikumu 4. punktam, rāda, ka attiecīgais transportlīdzekļa tips ir apstiprināts Nīderlandē (E 4) atbilstīgi:

a) šiem ANO Noteikumiem Nr. 83 ar apstiprinājuma numuru 0925, kā noteikts 3. daļā šo noteikumu 4.2.1. punktā. Šī zīme norāda, ka apstiprinājums piešķirts saskaņā ar šo noteikumu prasībām, kur iekļauti 08. sērijas grozījumi. Turklāt pievienotie burti (EA) norāda, ka transportlīdzeklis pieder transportlīdzekļiem, kuri atbilst *Euro* 6e emisijas standartam;

b) ANO Noteikumiem Nr. 85 ar apstiprinājuma numuru 0818. Šī zīme norāda, ka apstiprinājums piešķirts saskaņā ar prasībām šo noteikumu sākotnējā redakcijā;

c) ANO Noteikumiem Nr. 154 ar apstiprinājuma numuru 0807. Šī zīme norāda, ka apstiprinājums piešķirts saskaņā ar šo noteikumu prasībām, kur iekļauti 02. sērijas grozījumi. Turklāt pievienotais kods (1A) norāda, ka transportlīdzeklis ir apstiprināts 1A līmenim (Eiropa);

d) ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE* ar apstiprinājuma numuru 1102. Šī zīme norāda, ka apstiprinājums piešķirts saskaņā ar prasībām šo noteikumu sākotnējā redakcijā.

A3/1. tabula

Burti ar atsauci uz emisijas standartu, transportlīdzekļa kategoriju un motora tipu

Burts	Emisijas standarts	Transportlīdzekļa kategorija	Motora tips	OBD
EA	*Euro* 6e	M1, M2, N1, N2	*PI, CI*	*OBD* robežvērtības (sk. ANO Noteikumu Nr. 154 6.8. punkta 4.A tabulu)
EB	*Euro* 6e-bis	M1, M2, N1, N2	*PI, CI*	
EC	*Euro* 6e-bis-*FCM*	M1, M2, N1, N2	*PI, CI*	

4. PIELIKUMS

Atbilstības ekspluatācijā metodika

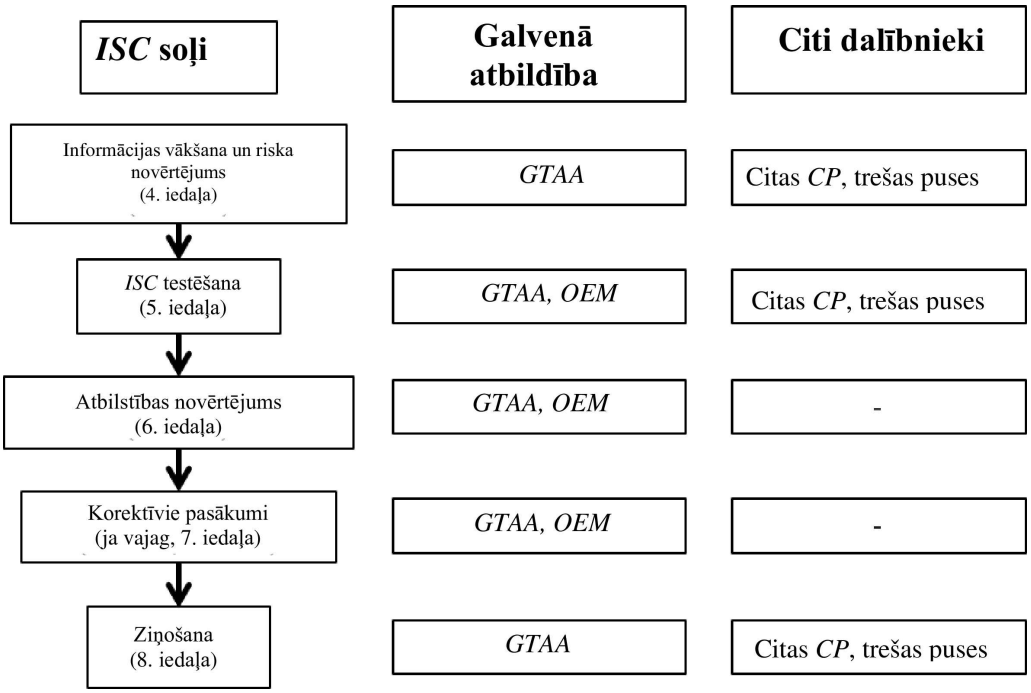
1. Ievads

Šajā pielikumā ir noteikta atbilstības ekspluatācijā (*ISC*) metodika, kā pārbaudīt atbilstību emisiju robežām izpūtējam (tostarp zemā temperatūrā) un iztvaikošanas emisijām transportlīdzekļa normālajā kalpošanas laikā.

2. Procesa apraksts

4/1. attēls

Atbilstības ekspluatācijā procesa ilustrācija

Piezīme Ar *GTAA* apzīmēta piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde, ar OEM – ražotājs, un citi dalībnieki ir definēti šādi: *TAA* ir tipa apstiprinātājas iestādes, izņemot to, kura piešķīrusi attiecīgo tipa apstiprinājumu, *TS* ir tehniskie dienesti, "citas *CP*" ir Nolīguma puses, kuras neizdod tipa apstiprinājumu, un trešas puses.

3. *ISC* saimes noteikšana

ISC saimi veido šādi transportlīdzekļi:

a) attiecībā uz izpūtēja emisijām (1. tipa, *RDE* un 6. tipa tests) – transportlīdzekļi, kurus aptver PEMS testa saime, kā aprakstīts ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* 6.3.1. punktā;

b) attiecībā uz iztvaikošanas emisijām (4. tipa tests) – transportlīdzekļi, kas iekļauti iztvaikošanas emisiju saimē, kā aprakstīts ANO Noteikumu Nr. 154 6.6.3. punktā.

4. Informācijas vākšana un sākotnējais riska novērtējums

Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde un citi dalībnieki ievāc visu attiecīgo informāciju par iespējamām emisiju neatbilstībām, kas ir būtiska, lemjot par to, kuras *ISC* saimes pārbaudīt konkrētajā gadā. Tie īpaši ņem vērā informāciju, kas norāda transportlīdzekļu tipus ar lielām emisijām reālos braukšanas apstākļos. Minēto informāciju iegūst ar pienācīgām metodēm, kas var būt attālināti mērījumi, vienkāršotas iebūvētās emisiju pārraudzības sistēmas (*SEMS*) un testēšana ar *PEMS*. Lai *ISC* testiem noteiktu prioritātes, šādas testēšanas laikā var izmantot novēroto pārsniegumu skaitu un nozīmību.

Šādām *ISC* pārbaudēm nodrošinātās informācijas ietvaros katrs ražotājs piešķirējai tipa apstiprinātājai iestādei sniedz informāciju par garantijas laikā iesniegtajām prasībām attiecībā uz emisijām un ar emisijām saistītiem garantijas remontiem, kas veikti vai reģistrēti tehniskās apkopes laikā, tādā formātā, par kādu piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde un ražotājs vienojušies tipa apstiprināšanas gaitā. Informācijā detalizēti norāda ar emisijām saistīto sastāvdaļu un sistēmu kļūmju biežumu un raksturu katrai *ISC* saimei. *ISC* ziņojumus iesniedz vismaz reizi gadā par katru *ISC* saimi un laikposmu, kurā atbilstības ekspluatācijā pārbaudes ir jāveic saskaņā ar šo noteikumu 9.3. punktu. *ISC* ziņojumus dara pieejamus pēc pieprasījuma.

Pamatojoties uz pirmajā un otrajā daļā minēto informāciju, piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde sākotnēji novērtē risku, ka *ISC* saime varētu neizpildīt atbilstības ekspluatācijā noteikumus, un, pamatojoties uz minēto vērtējumu, pieņem lēmumu par to, kuras saimes testēt un kuru tipu testus veikt saskaņā ar *ISC* nosacījumiem. Papildus tam piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde testēšanai drīkst izvēlēties *ISC* saimes pēc nejaušas atlases principa.

Citi dalībnieki ņem vērā saskaņā ar pirmo daļu savākto informāciju, lai noteiktu testēšanas prioritātes. Turklāt tie testēšanai drīkst izvēlēties *ISC* saimes pēc nejaušas atlases principa.

5. *ISC* testēšana

Ražotājs veic izpūtēja emisiju *ISC* testēšanu, kas sastāv vismaz no 1. tipa testa, kuru veic visām *ISC* saimēm. Ražotājs drīkst veikt arī *RDE*, 4. tipa un 6. tipa testu visām *ISC* saimēm vai to daļai. Ražotājs piešķirējai tipa apstiprinātājai iestādei paziņo visus atbilstības ekspluatācijā *ISC* testēšanas rezultātus

Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde katru gadu pārbauda noteiktu daudzumu *ISC* saimju, kā noteikts 5.4. punktā.

Citi dalībnieki katru gadu drīkst pārbaudīt jebkādu *ISC* saimju skaitu. Tie piešķirējai tipa apstiprinātājai iestādei paziņo visus *ISC* testēšanas rezultātus

5.1. Testēšanas kvalitātes nodrošināšana

Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde katru gadu auditē ražotāja veiktās *ISC* pārbaudes. Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde drīkst auditēt arī citu dalībnieku veiktās *ISC* pārbaudes. Audita pamatā ir ražotāju vai citu dalībnieku sniegtā informācija, kas ietver vismaz detalizētu *ISC* ziņojumu saskaņā ar 3. papildinājumu. Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde drīkst no ražotājiem un citiem dalībniekiem pieprasīt papildu informāciju.

5.2. Testu rezultātu publiskošana

Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde paziņo atbilstības novērtējuma un korektīvo pasākumu rezultātus par konkrētu *ISC* saimi, tiklīdz tie kļūst pieejami, citiem dalībniekiem, kas iesnieguši testa rezultātus par konkrēto saimi.

Testu rezultātus, tostarp detalizētus datus par visiem testētajiem transportlīdzekļiem, drīkst publiskot tikai pēc tam, kad piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde ir publicējusi ikgadējo ziņojumu vai atsevišķas *ISC* procedūras rezultātus, vai pēc statistiskās procedūras noslēgšanas (skatīt 5.10. punktu) bez rezultāta. Ja publicē citu dalībnieku veikto *ISC* testu rezultātus, sniedz atsauci uz tās piešķirējas tipa apstiprinātājas iestādes ikgadējo ziņojumu, kas tos iekļāvusi.

5.3. Testu veidi

ISC testus veic tikai transportlīdzekļiem, kas atlasīti saskaņā ar 1. papildinājumu.

ISC 1. tipa testu veic saskaņā ar ANO Noteikumiem Nr. 154.

ISC RDE testus veic saskaņā ar ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE*, 4. tipa testus veic saskaņā ar šā pielikuma 2. papildinājumu, un 6. tipa testus veic saskaņā ar 8. pielikumu.

5.4. *ISC* testēšanas biežums un tvērums

Laikposms starp divu ražotāja veicamu atbilstības ekspluatācijā pārbaužu uzsākšanām konkrētai *ISC* saimei nedrīkst pārsniegt 24 mēnešus.

Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes veicamu *ISC* testēšanu biežuma pamatā jābūt riska novērtējuma metodikai, kas ir saderīga ar starptautisko standartu ISO 31000:2018 "Riska vadība. Principi un vadlīnijas", kurā iekļauj saskaņā ar 4. punktu veiktā sākotnējā novērtējuma rezultātus.

Katra piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde veic gan 1. tipa, gan *RDE* testus vismaz 5 procentiem no ražotāja *ISC* saimēm gadā vai vismaz divām ražotāja *ISC* saimēm gadā, ja tās ir pieejamas. Prasība, ka jātestē vismaz 5 % vai vismaz divas no ražotāja *ISC* saimēm gadā, neattiecas uz maza apjoma ražotājiem. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde nodrošina visplašāko iespējamo *ISC* saimju un transportlīdzekļu vecuma aptvērumu konkrētā atbilstības ekspluatācijā saimē, lai nodrošinātu atbilstību šo noteikumu 9.3. punktam. Piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei katras *ISC* saimes uzsākta statistiskā procedūra jāpabeidz 12 mēnešu laikā.

ISC 4. tipa vai 6. tipa testam minimālā biežuma prasību nav.

5.5. Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes veicamās *ISC* testēšanas finansējums

Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde nodrošina pietiekamu resursu pieejamību atbilstības ekspluatācijā testēšanas izdevumu segšanai. Neskarot valsts tiesību aktus, šīs izmaksas atgūst no maksājumiem, ko piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde iekasē no ražotāja. Šiem maksājumiem jāsedz *ISC* testēšana, ko veic līdz 5 % no atbilstības ekspluatācijā saimēm katram ražotājam gadā vai vismaz divām *ISC* saimēm katram ražotājam gadā.

5.6. Testēšanas plāns

Lai veiktu testēšanu *ISC* nolūkā, piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde izstrādā testēšanas plānu. *RDE* testēšanas gadījumā plānā iekļauj testēšanu, lai pārbaudītu *ISC* atbilstību plašā nosacījumu diapazonā saskaņā ar ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE*.

5.7. Transportlīdzekļu atlase *ISC* testēšanai

Savāktajai informācijai ir jābūt pietiekami visaptverošai, lai nodrošinātu, ka atbilstību ekspluatācijā var novērtēt pienācīgi uzturētiem un izmantotiem transportlīdzekļiem. Lai izlemtu, vai transportlīdzekli var atlasīt *ISC* testēšanas vajadzībām, izmanto 1. papildinājuma tabulas. Veicot pārbaudi saskaņā ar 1. papildinājuma tabulām, dažus transportlīdzekļus var pasludināt par defektīviem un tiem neveikt *ISC* testēšanu, ja ir pierādījumi, ka emisijas kontroles sistēmas daļas ir bojātas.

Vienu un to pašu transportlīdzekli drīkst izmantot vairāku veidu testiem (1. tipa, RDE, 4. tipa, 6. tipa) un ziņojumu sagatavošanai, bet statistiskās procedūras vajadzībām ņem vērā tikai pirmo derīgo katra veida testu.

5.7.1. Vispārīgas prasības

Transportlīdzeklim jāpieder *ISC* saimei, kā aprakstīts 3. punktā, un jāiztur 1. papildinājuma tabulā noteiktās pārbaudes. Tam jābūt reģistrētam Nolīguma pusē, un braukušam šajā Nolīguma pusē vismaz 90 % no tā braukšanas laika. Emisiju testēšanu drīkst veikt ģeogrāfiskā reģionā, kas atšķiras no tā, kur transportlīdzekli atlasīti. Ja *ISC* testēšanu veic ražotājs, ar piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes piekrišanu drīkst testēt transportlīdzekļus, kas nav reģistrēti Nolīguma pusē, ja tie pieder pie tās pašas *ISC* saimes un tiem ir atbilstības sertifikāts, kas definēts 1958. gada Nolīguma 1. pielikumā (E/ECE/TRANS/505/Rev.3).

Atlasītajiem transportlīdzekļiem jābūt ar uzturēšanas pierakstiem, kas apliecina, ka transportlīdzeklis ir pienācīgi uzturēts un tam ir veikta apkope saskaņā ar ražotāja ieteikumiem, un ar emisijām saistīto daļu nomaiņai ir izmantotas tikai oriģinālās daļas.

ISC testēšanā neiekļauj transportlīdzekļus, kam ir redzamas pazīmes, kas liecina par ļaunprātīgu izmantošanu, nepiemērotu izmantošanu, kas varētu ietekmēt to emisiju veiktspēju, neatļautu iejaukšanos vai stāvokli, kas varētu izraisīt nedrošu darbību.

Transportlīdzekļiem nedrīkst būt aerodinamiski pārveidojumi, kurus pirms testēšanas nevar likvidēt.

Transportlīdzekli izslēdz no *ISC* testēšanas, ja iebūvētajā datorā uzglabātā informācija rāda, ka transportlīdzeklis ticis ekspluatēts pēc tam, kad parādīts kļūdas kods un nav veikts remonts saskaņā ar ražotāja specifikācijām.

Transportlīdzekli izslēdz no *ISC* testēšanas, ja transportlīdzekļa tvertnē esošā degviela neatbilst piemērojamiem standartiem vai ja ir pierādījumi vai ieraksti par nepareiza veida degvielas lietojumu.

5.7.1.1. Ar *RDE* saistītas *ISC* papildu prasības

ISC vai reģionālas tirgus uzraudzības testēšanas nolūkos atsauces CO_2 masu ņem no konkrētā transportlīdzekļa atbilstības sertifikāta. *OVC-HEV* transportlīdzekļiem šo vērtību ņem no *WLTP* testa, kas veikts uzlādi noturošā režīmā.

5.7.1.2. Smēreļļa, degviela un reaģents

Testiem, ko veic *ISC* vai reģionālās tirgus uzraudzības laikā, *RDE* testēšanai drīkst izmantot jebkādu degvielu, kas legāli pieejama tirgū un iekļaujas specifikācijās, ko ražotājs noteicis klientam transportlīdzekļa ekspluatācijai.

5.7.2. Transportlīdzekļa pārbaude un uzturēšana

Transportlīdzekļiem, kas pieņemti testēšanai, pirms vai pēc *ISC* testēšanas veic kļūmju diagnostiku un normālos uzturēšanas darbus, kas nepieciešami saskaņā ar 1. papildinājumu.

Veic šādas pārbaudes: *OBD* pārbaudes (veic pirms vai pēc testa), darbības traucējumu iedegtu indikatorspuldžu vizuālas pārbaudes, gaisa filtra, visu dzensiksnu, visu šķidrumu līmeņa, radiatora un degvielas tvertnes vāciņa, visu vakuuma un degvielas sistēmas šļūteņu un ar pēcapstrādes sistēmu saistītos elektrības vadu pārbaudes, lai pārliecināto par to veselumu; aizdedzes, degvielas mērīšanas un piesārņojuma kontroles ierīces sastāvdaļu pārbaude attiecībā uz nepareizu regulējumu un/vai neatļautu iejaukšanos.

Ja transportlīdzeklim līdz nākamajai plānotajai uzturēšanas apkopei atlicis līdz 800 km nobraukums, veic minēto apkopi.

Pirms 4. tipa testa veikšanas logu mazgāšanas šķidrumu nolej un aizstāj ar karstu ūdeni.

Ņem degvielas paraugu un uzglabā saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* prasībām turpmākai analīzi, ja tests nav izturēts.

Visas kļūmes reģistrē. Ja kļūme ir piesārņojuma kontroles ierīcē, transportlīdzekli paziņo kā bojātu un turpmākai testēšanai neizmanto, bet kļūmi ņem vērā atbilstības novērtēšanas vajadzībām, ko veic saskaņā ar 6.1. punktu.

5.8. Parauga lielums

Kad ražotāji 1. tipa testam piemēro 5.10. punktā noteikto statistisko procedūru, paraugu kopu skaitu nosaka, pamatojoties uz ekspluatācijas saimes, ko paredzēts pārdot šos noteikumus piemērojošajā Nolīguma pusē, ikgadējo ražošanas apjomu, kā aprakstīts 4/1. tabulā.

4/1. tabula

Paraugu kopu skaits *ISC* testēšanai 1. tipa testos

Transportlīdzekļu ražošanas apjoms paraugu ņemšanas laikposmā Nolīguma pusē kalendārajā gadā	Paraugu kopu skaits (1. tipa testiem)
līdz 100 000	1
100 001–200 000	2
vairāk nekā 200 000	3

Katrā paraugu kopā iekļauj pietiekami daudz transportlīdzekļa tipu, lai nodrošinātu, ka tiek aptverti vismaz 20 % no šīs *PEMS* saimes kopējo reģistrāciju skaita Nolīguma pusē iepriekšējā gadā. Ja viena un tā pati *PEMS* saime ir kopīga vairākiem zīmoliem, testē visus zīmolus. Ja ir prasīta vairāk nekā vienas paraugu kopa testēšana saimes ietvaros, otrajā un trešajā paraugu kopā izvēlas transportlīdzekļus, kas izmantoti no pirmā parauga atšķirīgos vides un/vai tipiskā lietojuma apstākļos.

5.9. Piekļuve testēšanai prasītajiem datiem

Ražotājs sagatavo testēšanas pārredzamības paketi formātā, kas norādīts 5. papildinājuma 1. un 2. tabulā un šā punkta A4/2. tabulā, un iesniedz to piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei. Lai testēšanai varētu atlasīt tās pašas saimes transportlīdzekļus, izmanto 5. papildinājuma 2. tabulu, un kopā ar 5. papildinājuma 1. tabulu tā nodrošina pietiekamu informāciju par testējamiem transportlīdzekļiem.

Visai 5. papildinājuma 1. un 2. tabulas informācijai ir jābūt bez maksas publiski pieejama elektroniskā veidā piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas.

Testēšanas pārredzamības paketē iekļauj arī šādu informāciju, ko pēc citu dalībnieku pieprasījuma ražotājs sniedz bez maksas piecu darbdienu laikā.

A4/2. tabula

Sensitīva informācija

ID	Informācija	Apraksts
1.	Īpaša procedūra transportlīdzekļu pārveidošanai (no 4WD uz 2WD) testēšanai ar dinamometru, ja pieejama	Kā definēts ANO Noteikumu Nr. 154 B6. pielikuma 2.4.2.4. punktā
2.	Dinamometra režīma instrukcijas, ja pieejamas	Kā iespējot dinamometra režīmu, kā darīts arī TA testu laikā
3.	TA testu laikā izmantotais brīvskrējiena režīms	Ja transportlīdzeklim ir brīvskrējiena režīms, šā režīma iespējošanas instrukcijas
4.	Akumulatoru baterijas izlādes procedūra (*OVC-HEV*, *PEV*)	Akumulatoru baterijas *OEM* izlādes procedūra *OVC-HEV* sagatavošanai uzlādi noturošiem testiem un *PEV* – akumulatoru baterijas uzlādēšanai
5.	Visu palīgierīču deaktivēšanas procedūra	Ja izmanto TA laikā
6.	Visu *REESS* strāvas un sprieguma mērīšanas procedūra, izmantojot ārēju iekārtu	Kā definēts ANO Noteikumu Nr. 154 B8. pielikuma 3. papildinājumā Lai mērītu strāvu un spriegumu neatkarīgi no paša transportlīdzekļa datiem, *OEM* nodrošina procedūru, strāvas un sprieguma piekļuves punktu aprakstu un to ierīču sarakstu, kuras izmantotas strāvas un sprieguma mērīšanai tipa apstiprinājuma laikā.

5.10. Statistiskā procedūra

5.10.1. Vispārīgi

Atbilstības ekspluatācijā verifikācijā paļaujas uz statistisko metodi, ievērojot secīgās paraugu ņemšanas vispārīgos principus inspicēšanai pēc pazīmēm. Lai iegūtu pozitīvu rezultātu 1. tipa testā un *RDE* testā, minimālais parauga lielums ir trīs transportlīdzekļi un maksimālais kumulatīvais izlases lielums ir 10 transportlīdzekļi.

Attiecībā uz 4. tipa un 6. tipa testiem drīkst izmantot vienkāršotu metodi, kur paraugu veido trīs transportlīdzekļi un rezultāts ir negatīvs, ja visi trīs transportlīdzekļi neiztur testu, un rezultāts ir pozitīvs, ja visi trīs transportlīdzekļi iztur testu. Ja divi no trim iztur vai neiztur, tipa apstiprinātāja iestāde drīkst izlemt turpināt testus vai novērtēt atbilstību saskaņā ar 6.1. punktu.

Testa rezultātus nedrīkst reizināt ar nolietošanas koeficientiem.

Pirms pirmā *ISC* testa veikšanas ražotājs vai citi dalībnieki paziņo piešķirējai tipa apstiprinātājai iestādei par savu nodomu testēt konkrētas transportlīdzekļu saimes atbilstību ekspluatācijā. Saņēmusi šo paziņojumu, piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde izveido jaunu statistikas mapi rezultātu apstrādei par katru šādu parametru attiecīgu kombināciju minētajai konkrētajai partijai vai minētajai partiju kopai: transportlīdzekļu saime, emisiju testa tips un piesārņotājs. Katrai attiecīgajai šo parametru kombinācijai veic atsevišķas statistiskās procedūras.

Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde katrā statistikas mapē iekļauj tikai rezultātus par attiecīgo partiju. Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde reģistrē veikto testu skaitu, izturēto un neizturēto testu skaitu un citus datus, kas nepieciešami statistiskās procedūras atbalstam.

Lai arī konkrētai testa tipa un transportlīdzekļu saimes kombinācijai var vienlaikus uzsākt vairākas statistiskās procedūras, partijas testa rezultātus drīkst izmantot tikai vienai uzsāktai dotās testa tipa un transportlīdzekļu saimes kombinācijas statistiskai procedūrai. Par katru testu ziņo tikai vienreiz, un ziņo par visiem testiem (derīgi, nederīgi, izturēti vai nav izturēti utt.).

Katra *ISC* statistiskā procedūra turpinās, līdz tiek sasniegts iznākums, kad saskaņā ar 5.10.5. punktu attiecībā uz paraugu ir pieņemts labvēlīgs vai nelabvēlīgs lēmums. Tomēr, ja 12 mēnešu laikā pēc statistikas mapes izveidošanas iznākums nav sasniegts, piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde slēdz šo statistikas mapi, ja vien tā nenolemj pabeigt testēšanu minētās statistikas mapes vajadzībām nākamo sešu mēnešu laikā.

5.10.2. *ISC* rezultātu apvienošana

Citu dalībnieku veikto testu rezultātus drīkst apvienot nolūkā izveidot kopīgu statistisko procedūru. Testa rezultātu apvienošanai vajadzīga visu to ieinteresēto pušu rakstiska piekrišana, kuras nodrošina testu rezultātus to apvienojumam, un paziņojums tipa apstiprinātājām iestādēm pirms testēšanas uzsākšanas. Vienu no pusēm ieceļ par grupas vadītāju, un tā ir atbildīga par datu paziņošanu un saziņu ar piešķirēju tipa apstiprinātāju iestādi.

5.10.3. Atsevišķa testa pozitīvs/negatīvs/nederīgs iznākums

ISC emisiju testu uzskata par "izturētu" attiecībā uz vienu vai vairākiem piesārņotājiem, ja emisiju rezultāts ir vienāds ar vai mazāks par emisijas robežu, kas minētā veida testam noteikta ANO Noteikumu Nr. 154 6.3.10. punktā.

Emisiju testu uzskata par "neizturētu" attiecībā uz vienu vai vairākiem piesārņotājiem, ja emisiju rezultāts ir lielāks nekā attiecīgā emisijas robeža minētā veida testam. Katrs neizturēta testa rezultāts par 1 palielina skaitu "f" (skatīt 5.10.5. punktu) dotajam statistiskajam gadījumam.

ISC emisiju testu uzskata par nederīgu, ja netiek ievērotas 5.3. punktā noteiktās prasības testiem. Nederīgus testa rezultātus statistiskajā procedūrā neiekļauj, un testu atkārto ar to pašu transportlīdzekli, lai panāktu derīgu testu.

ISC testa rezultātus iesniedz piešķirējai tipa apstiprinātājai iestādei 10 darbdienu laikā pēc katra testa veikšanas atsevišķam transportlīdzeklim. Pēc testu pabeigšanas testa rezultātiem pievieno visaptverošu testa ziņojumu. Rezultātus iekļauj paraugā hronoloģiskā testu veikšanas secībā.

Piešķirēja tipa apstiprinātāja iestāde iekļauj visus derīgos emisiju testa rezultātus attiecīgajā uzsāktajā statistiskajā procedūrā, līdz saskaņā ar 5.10.5. punktu tiek sasniegts iznākums "paraugs izturējis" vai "paraugs nav izturējis".

5.10.4. Rīcība ar izlecošajām vērtībām

Izlecošu rezultātu esība parauga statistiskajā procedūrā varētu izraisīt "negatīvu" iznākumu saskaņā turpmāk aprakstītajām procedūrām.

a) Izlecošās vērtības klasificē kā mērenas, viduvējas vai galējas.

b) Emisiju testa rezultātu uzskata par mērenu izlecošo vērtību, ja tā pārsniedz piemērojamo emisijas robežu, bet ir mazāka nekā piemērojamā emisijas robeža, reizināta ar 1,3. Mērenu izlecošo vērtību pieskaita tikai negatīvo rezultātu skaitam, kā norādīts turpmāk 5.10.5. punktā.

c) Emisiju testa rezultātu uzskata par viduvēju izlecošo vērtību, ja tā ir vienāda ar vai lielāka par piemērojamo emisijas robežvērtību, reizinātu ar 1,3. Ja paraugā ir divas šādas izlecošās vērtības, iznākums paraugam ir negatīvs.

d) Emisiju testa rezultātu uzskata par galēju izlecošo vērtību, ja tā ir vienāda ar vai lielāka par piemērojamo emisijas robežvērtību, reizinātu ar 2,5. Ja paraugā ir viena šāda izlecošā vērtība, iznākums paraugam ir negatīvs. Šādā gadījumā transportlīdzekļa reģistrācijas numuru paziņo ražotājam un piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei. Par šādu iespējamību transportlīdzekļa īpašniekus informē pirms testēšanas.

5.10.5. Labvēlīgs/nelabvēlīgs lēmums par paraugu

Lai pieņemtu lēmumu par to, vai parauga rezultāts ir pozitīvs/negatīvs, "p" ir pozitīvu rezultātu skaits un "f" ir negatīvu rezultātu skaits. Attiecīgajā uzsāktajā statistiskajā procedūrā katrs pozitīvs testa rezultāts palielina "p" skaitu par 1, un katrs negatīvs testa rezultāts palielina "f" skaitu par 1.

Iekļaujot derīgus emisijas testa rezultātus uzsāktas statistiskās procedūras gadījumā, tipa apstiprinātāja iestāde veic šādas darbības:

a) atjaunina kumulatīvo parauga lielumu "n" dotajam gadījumam, lai atainotu statistiskajā procedūrā iekļauto derīgo emisijas testu kopējo skaitu;

b) pēc rezultātu izvērtēšanas atjaunina pozitīvo rezultātu skaitu "p" un negatīvo rezultātu skaitu "f";

c) aprēķina viduvējo un galējo izlecošo vērtību skaitu paraugā saskaņā ar 5.10.4. punktu;

d) pārbauda, vai lēmums ir pieņemts saskaņā ar turpmāk aprakstīto procedūru.

Lēmums ir atkarīgs no kumulatīvā parauga lieluma "n", pozitīvo un negatīvo rezultātu skaita "p" un "f", kā arī no viduvējo un/vai galējo izlecošo vērtību skaita paraugā. Lai pieņemtu labvēlīgu/nelabvēlīgu lēmumu par *ISC* paraugu, piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde izmanto 4/2. attēlā doto lēmuma pieņemšanas shēmu. Shēmā norādīts, kāds lēmums ir jāpieņem attiecībā uz doto kumulatīvo parauga lielumu "n" un negatīvo rezultātu skaitu "f".

Statistiskajā procedūrā konkrētai transportlīdzekļu saimes, emisiju testa veida un piesārņotāja kombinācijai ir iespējami divi lēmumi.

Iznākums "paraugs izturējis" tiek iegūts, ja piemērojamajā 4/2. attēlā dotajam kumulatīvajam paraugu lielumam "n" un negatīvo rezultātu skaitam "f" ir norādīts iznākums "IZTURĒJIS" ("*PASS*").

Lēmumu "paraugs nav izturējis" konkrētajam kumulatīvajam izlases lielumam "n" pieņem, ja ir izpildīts vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

a) piemērojamajā 4/2. attēlā dotajam kumulatīvajam paraugu lielumam "n" un negatīvo rezultātu skaitam "f" ir norādīts iznākums "NAV IZTURĒJIS" ("*FAIL*");

b) ir divi lēmumi "NAV IZTURĒJIS" ar viduvējām izlecošajām vērtībām;

c) ir viens lēmums "NAV IZTURĒJIS" ar galēju izlecošo vērtību.

Ja lēmums netiek pieņemts, statistisko procedūru nenoslēdz, un tajā turpina iekļaut rezultātus, līdz tiek pieņemts lēmums vai līdz procedūra tiek slēgta saskaņā ar 5.10.1. punktu.

4/2. attēls

Statistiskās procedūras lēmumu pieņemšanas shēma transportlīdzekļiem (kur *"UND"* nozīmē "lēmums nav pieņemts")

Negatīvu rezultātu skaits "f"	10								NAV IZTURĒJIS
	9							NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS
	8						NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS
	7					NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS
	6				NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS
	5			NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	UND	UND	IZTURĒJIS
	4		NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	UND	UND	UND	UND	IZTURĒJIS
	3	NAV IZTURĒJIS	NAV IZTURĒJIS	UND	UND	UND	UND	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS
	2	UND	UND	UND	UND	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS
	1	UND	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS
	0	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS	IZTURĒJIS
		3	4	5	6	7	8	9	10
	Kumulatīvais parauga lielums "n"								

6. Atbilstības novērtēšana

6.1. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde 10 darbdienu laikā pēc parauga *ISC* testēšanas pabeigšanas, kā minēts 5.10.5. punktā, sāk detalizētu izmeklēšanu attiecībā uz ražotāju, lai izlemtu, vai *ISC* saime (vai tās daļa) atbilst *ISC* noteikumiem un vai ir vajadzīgi korektīvie pasākumi. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde veic detalizētu izmeklēšanu arī attiecībā uz vairākposmu vai speciālajiem transportlīdzekļiem, ja ir vismaz trīs defektīvi transportlīdzekļi ar vienu un to pašu kļūmi vai pieci atzīmēti transportlīdzekļi vienā un tajā pašā *ISC* saimē, kā noteikts 5.10.6. punktā.

6.2. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde nodrošina pietiekamu resursu pieejamību atbilstības novērtēšanas izmaksu segšanai. Neskarot valsts tiesību aktus, šīs izmaksas atgūst no maksājumiem, ko piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde iekasē no ražotāja. Ar šiem maksājumiem sedz tās testēšanas vai auditēšanas izmaksas, kas vajadzīgas atbilstības novērtēšanai.

6.3. Pēc ražotāja lūguma piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde drīkst paplašināt izmeklēšanu, iekļaujot tā paša ražotāja ekspluatācijā esošus, citām *ISC* saimēm piederošus transportlīdzekļus, kam varētu būt tādi paši defekti.

6.4. Detalizētā izmeklēšana nedrīkst ilgt vairāk kā 60 darbdienas no dienas, kad piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde ir sākusi izmeklēšanu. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde drīkst veikt papildu *ISC* testus, lai noteiktu, kāpēc transportlīdzekļi nav izturējuši sākotnējos *ISC* testus. Papildu testus veic līdzīgos apstākļos, kādos veikti sākotnējie *ISC* testi, kas nav izturēti.

Ražotājs pēc piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes pieprasījuma ražotājs nodrošina papildu informāciju, kur konkrēti norādīts iespējamais atteices cēlonis, kuras saimes daļas varētu būt skartas, vai citas saimes varētu būt skartas, vai arī kāpēc atteices cēlonis sākotnējos *ISC* testos attiecīgā gadījumā nav saistīts ar atbilstību ekspluatācijā. Ražotājam dod iespēju pierādīt, ka atbilstības ekspluatācijā prasības ir izpildītas.

6.5. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde 6.4. punktā noteiktajā termiņā izlemj par atbilstību vai neatbilstību. Neatbilstības gadījumā piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde nosaka korektīvos pasākumus *ISC* saimei saskaņā ar 7. punktu. Tā paziņo tos ražotājam.

7. Korektīvie pasākumi

7.1. Ražotājs izstrādā korektīvo pasākumu plānu un iesniedz to piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei 45 darbdienu laikā pēc 6.5. punktā minētā lēmuma par atbilstību vai neatbilstību. Šo termiņu var pagarināt vēl par 30 darbdienām, ja ražotājs pierāda piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei, ka neatbilstības izmeklēšanai vajag vairāk laika.

7.2. Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes prasītie korektīvie pasākumi ietver pamatoti izstrādātus un nepieciešamus sastāvdaļu un transportlīdzekļu testus, lai pierādītu korektīvo pasākumu efektivitāti un noturību.

7.3. Ražotājs korektīvo pasākumu plānam piešķir unikālu identifikācijas nosaukumu vai numuru. Korektīvo pasākumu plānā iekļauj vismaz šādus elementus:

a) katra korektīvo pasākumu plānā ietvertā transportlīdzekļa emisiju tipa aprakstu;

b) aprakstu par specifiskiem pārveidojumiem, maiņām, remontu, labojumiem, regulējumiem vai citām izmaiņām, kas jāveic, lai panāktu transportlīdzekļu atbilstību, tostarp īsu kopsavilkumu par datiem un tehniskiem pētījumiem, kas apstiprina ražotāja lēmumu attiecībā uz konkrētajiem korektīvajiem pasākumiem, kas jāveic;

c) tās metodes aprakstu, ko ražotājs izmantos, lai informētu transportlīdzekļu īpašniekus par plānotajiem korektīvajiem pasākumiem;

d) pienācīgu uzturēšanas darbu aprakstu, ja tāds ir, ko ražotājs izvirza par nosacījumu piemērotībai remontdarbiem korektīvo pasākumu plāna ietvaros, un šāda nosacījuma vajadzības skaidrojumu;

e) tās procedūras aprakstu, kas jāievēro transportlīdzekļu īpašniekiem, lai saņemtu neatbilstības korekciju; minētajā aprakstā iekļauj datumu, pēc kura veic korektīvos pasākumus, sagaidāmo laiku, kad darbnīca veiks remontu, un vietas, kur to var veikt;

f) transportlīdzekļa īpašniekam nosūtītās informācijas paraugu;

g) tās sistēmas īsu aprakstu, ko ražotājs izmanto, lai nodrošinātu korektīvo darbību izpildei vajadzīgo sastāvdaļu vai sistēmu pienācīgu piegādi, tostarp informāciju, kad būs pieejama korektīvo pasākumu piemērošanas uzsākšanai vajadzīgo sastāvdaļu, programmatūras vai sistēmu pienācīga piegāde;

h) visu to instrukciju paraugu, kuras tiks nosūtītas darbnīcām, kas veiks remontu;

i) aprakstu par ieteikto korektīvo pasākumu ietekmi uz emisijām, degvielas patēriņu, gaitas īpašībām un katra tā transportlīdzekļa emisijas tipa drošību, ko aptverts korektīvo pasākumu plāns, iekļaujot pamatojošus datus un tehniskus pētījumus;

j) ja korektīvo pasākumu plāns ietver atsaukšanu, piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei iesniedz remonta dokumentēšanas metodes aprakstu. Ja izmanto etiķeti, iesniedz arī tās paraugu.

Ražotājs d) apakšpunkta vajadzībām nedrīkst uzspiest uzturēšanas darbus vai izmantot nosacījumus, kas nav pierādāmi saistīti ar neatbilstību un korektīvajiem pasākumiem.

7.4. Remonts jāveic ātri, saprātīgā termiņā pēc tam, kad ražotājs ir saņēmis transportlīdzekli remontam. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde 15 darbdienu laikā pēc piedāvātā korektīvo pasākumu plāna saņemšanas to vai nu apstiprina, vai pieprasa jaunu plānu saskaņā ar 7.5. punktu.

7.5. Ja piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde neapstiprina korektīvo pasākumu plānu, ražotājs izstrādā jaunu plānu un iesniedz to piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei 20 darbdienu laikā pēc piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes lēmuma paziņošanas.

7.6. Ja piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde neapstiprina otro ražotāja iesniegto plānu, tā veic visus pienācīgos atbilstības atjaunošanas pasākumus, tostarp tipa apstiprinājuma anulēšanu, ja tas ir nepieciešams.

7.7. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde piecu darbdienu laikā paziņo savu lēmumu par korektīviem pasākumiem attiecīgajām Nolīguma pusēm.

7.8. Korektīvos pasākumus piemēro visiem *ISC* saimes (vai citu attiecīgo saimju, kuras ražotājs identificējis saskaņā ar 6.2. punktu) transportlīdzekļiem, kurus varētu būt skāris tas pats defekts. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde izlemj, vai ir nepieciešams grozīt tipa apstiprinājumu.

7.9. Ražotāja pienākums ir izpildīt apstiprināto korektīvo pasākumu plānu visās attiecīgajās Nolīguma pusēs un reģistrēt visus transportlīdzekļus, kas izņemti no tirgus vai atsaukti un ir remontēti, un darbnīcas, kas veikušas remontu.

7.10. Ražotājs saglabā komunikācijas ar skarto transportlīdzekļu pircējiem kopiju saistībā ar korektīvo pasākumu plānu. Ražotājs saglabā pierakstus arī par atsaukšanas kampaņu, tostarp par skarto transportlīdzekļu kopējo skaitu katrā Nolīguma pusē un kopējo jau atsaukto transportlīdzekļu skaitu katrā Nolīguma pusē kopā ar skaidrojumu par jebkādiem korektīvo pasākumu piemērošanas kavējumiem. Ražotājs minētos pierakstus par atsaukšanas kampaņu reizi divos mēnešos iesniedz piešķīrējai tipa apstiprinātājai iestādei un katras Nolīguma puses tipa apstiprinātājām iestādēm.

7.11. Nolīguma puses veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka apstiprinātais korektīvo pasākumu plāns tiek divu gadu laikā piemērots vismaz 90 % no skartajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti to teritorijā.

7.12. Sertifikātā, kuru izsniedz transportlīdzekļa īpašniekam, reģistrē remontu un pārveidojumus vai jaunas iekārtas pievienošanu, un tam jāsatur korektīvo pasākumu kampaņas numurs.

8. Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes ikgadējais ziņojums

Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde publiski pieejamā tīmekļa vietnē bez maksas un bez vajadzības lietotājam atklāt savu identitāti vai pierakstīties, vēlākais, līdz katra gada 31. martam dara pieejamu ziņojumu, kas satur visu iepriekšējā gadā pabeigto *ISC* izmeklēšanu rezultātus. Ja līdz minētajam datumam kādas iepriekšējā gada *ISC* izmeklēšanas vēl nav pabeigtas, par tām paziņo, tiklīdz izmeklēšana ir pabeigta. Ziņojumā iekļauj vismaz 4. papildinājumā uzskaitītos elementus.

1. papildinājums

Transportlīdzekļu atlases un negatīvo lēmumu par transportlīdzekļiem kritēriji

Lai ISC testēšanai izraudzītos pienācīgi uzturētus un izmantotus transportlīdzekļus, veic transportlīdzekļu apsekojumu. Transportlīdzekļus, uz kuriem attiecināms viens vai vairāki no turpmāk dotajiem izslēgšanas kritērijiem, izslēdz no testēšanas vai arī tos saremontē un tad atlasa.

Transportlīdzekļu atlase atbilstības ekspluatācijā emisiju testēšanai			
			Konfidenciāli
Datums:			x
Izmeklētāja vārds, uzvārds:			x
Testa vieta:			x
Reģistrācijas valsts:		x	
	x = Izslēgšanas kritēriji	X = Pārbaudīts un ziņots	
Transportlīdzekļa raksturlielumi			
Reģistrācijas numurs:		x	x
Transportlīdzekļa nobraukums un vecums: Transportlīdzeklim jāatbilst šo noteikumu 9. punkta noteikumiem attiecībā uz nobraukumu un vecumu, pretējā gadījumā to nedrīkst atlasīt. Transportlīdzekļa vecumu skaita no pirmās reģistrācijas datuma.	x		
Pirmās reģistrācijas datums:		x	
VIN:		x	x
Emisiju klase un apzīmējuma burts:		x	
Reģistrācijas valsts: Transportlīdzeklim jābūt reģistrētam Nolīguma pusē.	x	x	
Modelis:		x	
Motora kods:		x	
Motora tilpums (l):		x	
Motora jauda (KW):		x	
Pārnesumkārbas veids (automātiska/manuāla):		x	
Dzenošā ass (*FWD*/*AWD*/*RWD*):		x	
Riepu izmērs (priekšā un aizmugurē, ja atšķiras):		x	
Vai transportlīdzeklis ir iesaistīts atsaukšanas vai apkopes kampaņā? Ja "jā": kurā? Vai kampaņas remontdarbi jau ir veikti? Remontdarbiem jābūt veiktiem pirms *ISC* testēšanas sākšanas	x	x	
Transportlīdzekļa īpašnieka iztaujāšana (īpašniekam uzdod tikai galvenos jautājumus, un viņam nav jāzina par atbilžu sekas)			

Īpašnieka vārds, uzvārds (pieejams tikai akreditētai inspicēšanas struktūrai vai laboratorijai/tehniskajam dienestam)			x
Kontaktinformācija (adrese/telefons) (pieejama tikai akreditētai inspicēšanas struktūrai vai laboratorijai/tehniskajam dienestam)			x
Cik īpašnieku transportlīdzeklim ir bijis?		x	
Vai odometrs nedarbojās? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai transportlīdzeklis ir lietots kādam no minētajiem mērķiem?			
Izmantota ekspozīcijas zālēs?		x	
Kā taksometrs?		x	
Kā piegādes transportlīdzeklis?		x	
Sacensībās / motoru sportā?	x		
Kā nomas vieglais automobilis?		x	
Vai ar transportlīdzekli ir pārvadātas smagas kravas, kas pārsniedz ražotāja specifikācijas? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai ir bijuši nopietni transportlīdzekļa vai motora remontdarbi?		x	
Vai ir bijuši nopietni nesankcionēti transportlīdzekļa vai motora remontdarbi? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai ir veikta neatļauta jaudas palielināšana/individualizēšana? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai ir veikta kādas emisiju pēcapstrādes un/vai degvielas padeves sistēmas daļas nomaiņa? Vai tika izmantotas oriģinālas daļas? Ja nebija izmantotas oriģinālās detaļas, transportlīdzekli nevar atlasīt.	x	x	
Vai kāda emisiju pēcapstrādes sistēmas detaļa bija pastāvīgi demontēta? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai ir bijušas uzstādītas kādas neatļautas ierīces (urīnvielas pretdarbības viela, emulators utt.)? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai transportlīdzeklis bijis iesaistīts smagā satiksmes negadījumā? Uzskaitīt bojājumus un pēc tam veiktos remontdarbus		x	
Vai vieglais automobilis agrāk ticis darbināts ar nepareiza veida degvielu (t. i., benzīns dīzeļdegvielas vietā)? Vai vieglais automobilis ticis darbināts ar komerciāli nepieejamu degvielu (melnā tirgus vai sajaukta degviela)? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
Vai pēdējā mēneša laikā esat transportlīdzeklī lietojis gaisa atsvaidzinātāju, paneļa apsmidzinātāju, bremžu tīrītāju vai citu lielas ogļūdeņražu emisijas avotu? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt iztvaikošanas emisiju testēšanai.	x		

Vai pēdējo trīs mēnešu laikā transportlīdzeklī vai ārpus tā ir bijusi benzīna noplūde? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt iztvaikošanas emisiju testēšanai.		x		
Vai pēdējo 12 mēnešu laikā vieglajā automobilī kāds ir smēķējis? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt iztvaikošanas emisiju testēšanai.		x		
Vai automobilim ir veikts pretkorozijas aizsardzība, liktas uzlīmes, veikts gruntējums vai lietots kāds cits līdzeklis, kas ir potenciāls viegli gaistošu savienojumu avots? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt iztvaikošanas emisiju testēšanai.		x		
Vai automobilis ticis pārkrāsots? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt iztvaikošanas emisiju testēšanai.		x		
Kur jūs visbiežāk izmantojat savu transportlīdzekli?				
% uz automaģistrāles			x	
% uz lauku ceļiem			x	
% pilsētā			x	
Vai ar transportlīdzekli ir braukts valstī, kas nav Nolīguma puse, vairāk par 10 % no braukšanas laika? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.		x	—	
Kurā valstī pēdējās divas reizes tika uzpildīta degviela? Ja pēdējās divas reizes degviela transportlīdzeklī uzpildīta valstī, kas nepiemēro atbilstošus degvielas standartus, transportlīdzekli nevar atlasīt.		x		
Vai ir tikusi lietota ražotāja neapstiprināta degvielas piedeva? Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.		x		
Vai transportlīdzeklis ir uzturēts un izmantots saskaņā ar ražotāja norādījumiem? Ja "nē", transportlīdzekli nevar atlasīt.		x		
Pilna apkopju un remontdarbu vēsture, tostarp atkārtoti veikti darbi Ja pilna dokumentācija nav nodrošināta, transportlīdzekli nevar atlasīt.		x		
	Transportlīdzekļa izpēte un uzturēšana	X = Izslēgšanas kritēriji/ F = Defektīvs transportlīdzeklis		X = Pārbaudīts un ziņots
1.	Degvielas līmenis tvertnē (pilna/tukša) Vai *DEG* degvielas rezerves indikācija? Ja deg, pirms testēšanas uzpilda degvielu.			x
2.	Vai kontrolmērinstrumentu panelī aktivēts kāds brīdinājuma signāls, kas norāda uz transportlīdzekļa vai izplūdes pēcapstrādes sistēmas darbības traucējumu, ko nevar novērst normālu uzturēšanas darbu gaitā? (Darbības traucējuma gaismas indikācija, motora apkopes gaismas indikācija utt.?) Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		

3.	Vai pēc motora iedarbināšanas deg *SCR* gaismas indikācija? Ja "jā", pirms transportlīdzekļa izmantošanas testēšanai jāuzpilda *AdBlue* vai jāveic remonts.	x		
4.	Izplūdes sistēmas vizuāla pārbaude Pārbauda, vai ir noplūdes posmā starp izplūdes kolektoru un izpūtēja galu. Pārbauda un dokumentē (ar attēliem) Ja ir bojājumi vai noplūdes, transportlīdzekli deklarē kā defektīvu.	F		
5.	Ar izplūdes gāzēm saistītas sastāvdaļas Pārbauda un dokumentē (ar attēliem) visas ar emisijām saistītas sastāvdaļas, to bojājumus. Ja ir bojājumi, transportlīdzekli deklarē kā defektīvu.	F		
6.	Iztvaikošanas sistēma Paaugstina spiedienu degvielas sistēmā (no kārbas puses), testē attiecībā uz noplūdēm konstantā vides temperatūrā, *FID* smaržas tests ap transportlīdzekli un tā iekšpusē. Ja *FID* smaržas tests nav izturēts, transportlīdzekli deklarē ka defektīvu.	F		
7.	Degvielas paraugs No degvielas tvertnes paņem degvielas paraugu.			x
8.	Gaisa filtrs un eļļas filtrs Pārbauda attiecībā uz piesārņojumu un bojājumu un nomaina, ja ir bojāts vai stipri piesārņots, vai ja līdz nākamajai ieteicamajai nomaiņai atlicis mazāk nekā 800 km nobraukums.			x
9.	Logu tīrīšanas šķidrums (tikai iztvaikošanas testēšanai) Noliet logu tīrīšanas šķidrumu un piepildīt tvertni ar karstu ūdeni.			x
10.	Riteņi (priekšējie un aizmugurējie) Pārbauda, vai riteņi brīvi pagriežami, vai bloķēti ar bremzēm. Ja "nē", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
11.	Riepas (tikai iztvaikošanas testēšanai) Izņem rezerves riepu, nomaina ar stabilizētām riepām, ja ar riepām nobraukti mazāk nekā 15 000 km. Izmanto tikai vasaras vai vissezonu riepas.			x
12.	Dzensiksnas un dzesētāja pārsegs Ja ir bojājumi, transportlīdzekli deklarē kā defektīvu. Dokumentē ar fotoattēliem.	F		
13.	Pārbauda šķidrumu līmeni Pārbauda maks. un min. līmeni (motoreļļa, dzesēšanas šķidrums) / papildina, ja ir zem minimuma.			x
14.	Uzpildes atveres atvāžamais vāciņš (tikai iztvaikošanas testēšanai) Pārbauda, vai atvāžamā vāciņa pārplūdes kontūrā nav nekādu atlieku, vai arī izskalo šļūteni ar karstu ūdeni.			x

15.	Vakuuma šļūtenes un elektrības vadojums Pārbauda visa veselumu. Ja ir bojājumi, transportlīdzekli deklarē kā defektīvu. Dokumentē ar fotoattēliem.	F		
16.	Iesmidzināšanas vārsti / kabeļi Pārbauda visus kabeļus un degvielas līnijas. Ja ir bojājumi, transportlīdzekli deklarē kā defektīvu. Dokumentē ar fotoattēliem.	F		
17.	Aizdedzes kabelis (benzīns) Pārbauda aizdedzes sveces, kabeļus utt. Ja bojāti, nomaina.			x
18.	*EGR* un katalizators, daļiņu filtrs Pārbauda visus kabeļus, vadus un devējus. Ja ir neatļauta iejaukšanās, transportlīdzekli nevar atlasīt. Ja ir bojājumi, transportlīdzekli deklarē kā defektīvu. Dokumentē ar fotoattēliem.	x/F		
19.	Drošības stāvoklis Pārbauda, vai riepas, transportlīdzekļa virsbūve, elektrības un bremžu sistēmas ir testam drošā stāvoklī un atbilst ceļu satiksmes noteikumiem. Ja "nē", transportlīdzekli nevar atlasīt.	x		
20.	Puspiekabe Vai ir elektrības kabeļi puspiekabes pievienošanai, ja tie prasīti?			x
21.	Aerodinamiskie pārveidojumi Pārliecinās, vai pēc laišanas tirgū transportlīdzeklim ir veikti aerodinamiskie pārveidojumi, kurus nevar pirms testēšanas noņemt (jumta kastes, kravas statņi, spoileri utt.), un vai trūkst standarta aerodinamisko sastāvdaļu (priekšējie deflektori, difuzori, sadalītāji utt.). Ja "jā", transportlīdzekli nevar atlasīt. Dokumentē ar fotoattēliem.	x		
22.	Pārbauda, vai līdz nākamajai plānotajai tehniskajai apkopei atlikuši mazāk nekā 800 km nobraukuma; ja "jā" – veic apkopi.			x
23.	Visas pārbaudes, kurām vajadzīgs savienojums ar *OBD*, jāveic pirms un/vai pēc testēšanas beigām.			
24.	Spēka pārvada vadības moduļa kalibrācijas detaļas numurs un kontrolsumma			x
25.	*OBD* diagnostika (pirms vai pēc emisiju testa) Nolasa diagnostikas traucējuma kodus un izdrukā kļūdu žurnālu.			x
26.	*OBD* apkopes režīma 09 pieprasījums (pirms vai pēc emisiju testa) Nolasa apkopes režīmu 09. Reģistrē informāciju.			x
27.	*OBD* režīms 7 (pirms vai pēc emisiju testa) Nolasa apkopes režīmu 07. Reģistrē informāciju.			
	Piezīmes par remontdarbiem / sastāvdaļu nomaiņu / daļu numuriem			

2. papildinājums

Noteikumi 4. tipa testu veikšanai atbilstības ekspluatācijā laikā

Atbilstības ekspluatācijā vajadzībām 4. tipa testus veic saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 C3. pielikumu, ievērojot šādus izņēmumus:

a) transportlīdzekļiem, kam veic 4. tipa testu, jābūt vismaz 12 mēnešus veciem;

b) uzskata, ka kārba ir vecināta un tāpēc kārbas vecināšanas stendā procedūra nav jāveic;

c) kārbu piepilda ārpus transportlīdzekļa saskaņā ar procedūru, kas šajā nolūkā ir aprakstīta ANO Noteikumu Nr. 154 C3. pielikumā, un to noņem un uzstāda transportlīdzeklī, ievērojot ražotāja remontdarbu instrukcijas. *FID* smaržas testu (ar rezultātiem, kas mazāki par 100 ppm 20 °C temperatūrā) veic iespējami tuvu kārbai pirms un pēc piepildīšanas, lai apstiprinātu, ka kārba ir uzstādīta pareizi;

d) tvertni uzskata par vecinātu, un tāpēc 4. tipa testa rezultātu aprēķināšanā caurlaidības koeficientu nepieskaita.

3. papildinājums

ISC ziņojums

Detalizētajā *ISC* ziņojumā jāiekļauj šāda informācija:

1. testa datums;
2. *ISC* ziņojuma unikālais numurs;
3. pilnvarotā pārstāvja apstiprinājuma datums;
4. nosūtīšanas *GTAA* datums;
5. ražotāja nosaukums un adrese;
6. atbildīgās testēšanas laboratorijas nosaukums, adrese, tālruņa un faksa numurs un e-pasta adrese;
7. testa plānā iekļauto transportlīdzekļu modeļa(-u) nosaukums(-i);
8. attiecīgā gadījumā to transportlīdzekļu tipu saraksts, kurus aptver ražotāja informācija, t. i., ekspluatācijas saime attiecībā uz izpūtēja emisijām;
9. uz šiem saimes transportlīdzekļu tipiem attiecināmie tipa apstiprinājuma numuri, tostarp attiecīgā gadījumā iekļaujot visu paplašinājumu un ekspluatācijas laikā veikto remontu/atsaukumu (atkārtotu remontu) numurus;
10. detalizēta informācija par to transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu paplašinājumiem, ekspluatācijas laikā veiktajiem remontiem/atsaukumiem, kurus aptver ražotāja informācija (ja to pieprasa tipa apstiprinātāja iestāde);
11. informācijas savākšanas laikposms;
12. *ISC* pārbaudes procedūra, tai skaitā attiecīgā gadījumā:
    a) transportlīdzekļa iegūšanas metode;
    b) transportlīdzekļa atlases un noraidīšanas kritēriji (tostarp atbildes uz 1. papildinājuma tabulas jautājumiem, ieskaitot fotoattēlus);
    c) programmā izmantotie testu veidi un procedūras;
    d) ģeogrāfiskais(-ie) apgabals(-i), kurā(-os) ražotājs ir ievācis informāciju;
    e) paraugu kopas numurs un izmantotais paraugu ņemšanas plāns;
13. *ISC* procedūras rezultāti, tostarp:
    a) programmā iekļauto transportlīdzekļu identifikācija (neatkarīgi no tā, vai testēts, vai nav testēts). Identifikācijā ietver 1. papildinājuma tabulu bez konfidenciālajām pozīcijām;
    b) izpūtēja emisiju testa dati:
        — testa degvielas specifikācijas (piem., testa standartdegviela vai tirgus degviela),
        — testa apstākļi (temperatūra, mitrums, dinamometra inerces svars),
        — dinamometra iestatījumi (piem., ceļa slodze, jaudas iestatījums),
        — testa rezultāti un "izturējis" / "nav izturējis" aprēķins;
    c) iztvaikošanas emisiju testa dati:
        — testa degvielas specifikācijas (piem., testa standartdegviela vai tirgus degviela),
        — testa apstākļi (temperatūra, mitrums, dinamometra inerces svars),
        — dinamometra iestatījumi (piem., ceļa slodze, jaudas iestatījums),
        — testa rezultāti un "izturējis" / "nav izturējis" aprēķins.

4. papildinājums

Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes ikgadējais *ISC* ziņojums

Nosaukums

A. Īss pārskats un galvenie secinājumi

B. Ražotāja iepriekšējā gadā veiktās *ISC* darbības:

1) Ražotāja veikta informācijas vākšana;

2) *ISC* testēšana (tostarp testēto saimju plānošana un atlase un testu galīgie rezultāti).

C. Citu dalībnieku iepriekšējā gadā veiktās *ISC* darbības:

3) informācijas vākšana un riska novērtēšana;

4) *ISC* testēšana (tostarp testēto saimju plānošana un atlase un testu galīgie rezultāti).

D. Piešķīrējas tipa apstiprinātājas iestādes iepriekšējā gadā veiktās *ISC* darbības:

5) informācijas vākšana un riska novērtēšana;

6) *ISC* testēšana (tostarp testēto saimju plānošana un atlase un testu galīgie rezultāti).

7) detalizētas izmeklēšanas;

8) korektīvie pasākumi.

E. Sagaidāmā jebkādu korektīvo pasākumu izraisīta emisiju samazinājuma novērtējums

F. Gūtā pieredze (tostarp attiecībā uz izmantoto instrumentu veiktspēju)

G. Ziņojums par citiem nederīgiem testiem

5. papildinājums

Pārredzamības saraksti

1. tabula

Pārredzamības 1. saraksts

ID	Informācija	Datu veids	Mērvienība	Apraksts
1.	Emisiju TA numurs	Teksts	—	Apstiprinājuma numurs atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 154; Apstiprinājuma numurs atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE* (ja attiecināms)
1.a	Emisiju tipa apstiprinājuma datums	Datums	—	Emisiju tipa apstiprinājuma datums
2.	Interpolācijas saimes *ID* (*IP ID*)	Teksts	—	Kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A2. pielikuma tipa apstiprinājuma paziņojuma papildinājuma 0.1. pozīcijā: "Interpoerpolācijas saimes identifikators", kā definēts minēto noteikumu 6.2.2. punktā
5.	*ATCT* saimes *ID*	Teksts	—	Kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 0.2.3.2. punktā
7.	Transportlīdzekļa H *RL* saimes *ID* vai *RM* saimes *ID*	Teksts	—	Kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 0.2.3.4.1. punktā
7.a	Transportlīdzekļa L *RL* saimes *ID* (ja relevanti)	Teksts	—	Kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 0.2.3.4.2. punktā
7.b	Transportlīdzekļa M *RL* saimes *ID* (ja relevanti)	Teksts	—	Kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 1.4.2. punktā Ceļa slodzes parametri
13.	Saimes transportlīdzekļa dzenošie riteņi	Uzskaitījums (priekšējie, aizmugurējie, četru riteņu piedziņa)	—	ANO Noteikumu Nr. 154 A2. pielikumā iekļautā pielikuma 1.7. punkts
14.	Šasijas dinamometra konfigurācija TA testa laikā	Uzskaitījums (vienass, divasu)	—	Kā ANO Noteikumu Nr. 154 B6. pielikuma 2.4.2.4. punktā
18.	Vadītāja izvēles režīms(-i), kas izmantoti TA testu laikā (pilnībā *ICE*) vai uzlādi noturošā testā (*NOVC-HEV*, *OVC-HEV*, *NOVC-FCHV*)	Iespējamie formāti: pdf, jpg. Datnes nosaukumam jābūt UUID, kas ir unikāls paketē.	—	Norāda un apraksta režīmu(-us), kas izmantots(-i) tipa apstiprināšanā. Dominējoša režīma gadījumos šis būs tikai viens ieraksts. Alternatīvi ir jāapraksta vislabvēlīgākā un visnelabvēlīgākā gadījuma režīmi. To režīmu apraksts, kuri jāizmanto TA testiem, kā noteikts ANO Noteikumu Nr. 154 B6. pielikuma 2.6.6. punktā.
19.	Vadītāja izvēles režīms(-i), ko izmanto TA testu laikā akumulēto enerģiju patērējošā testā (*OVC-HEV*)	Iespējamie formāti: pdf, jpg. Datnes nosaukumam jābūt UUID, kas ir unikāls paketē.	—	Norāda un apraksta režīmu(-us), kas izmantots(-i) tipa apstiprināšanā. Dominējoša režīma gadījumos šis būs tikai viens ieraksts. Alternatīvi ir jāapraksta vislabvēlīgākā un visnelabvēlīgākā gadījuma režīmi. To režīmu apraksts, kuri jāizmanto TA testiem, kā noteikts ANO Noteikumu Nr. 154 B8. pielikuma 3.2.3. punktā.

ID	Informācija	Datu veids	Mērvienība	Apraksts
20.	Motora brīvgaitas apgriezieni transportlīdzekļiem ar manuālu pārnesumkārbu, degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Skaits	apgr./min.	ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.1.6. punkts
21.	Pārnesumu skaits transportlīdzekļiem ar manuālu pārnesumkārbu	Skaits	—	ANO Noteikumu Nr. 154 A2. pielikumā iekļautā pielikuma 1.13.2. punkts
23.	Testa transportlīdzekļa ar manuālu pārnesumkārbu priekšējo / aizmugurējo / vidējo riepu izmēri	Teksts	—	ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 1.1.8. punkts Priekšējo riteņu izmēriem izmanto "1", aizmugurējo riteņu izmēriem izmanto "2", vidējo riteņu izmēriem izmanto "3" (ja attiecināms).
24. + 25.	Pilnas slodzes jaudas līkne ar papildu drošības pielaidi (*ASM*) transportlīdzekļiem ar manuālu pārnesumkārbu, degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Tabulas vērtības	apgr./min. pret kW pret %	Pilnas slodzes jaudas līkne visā motora apgriezienu diapazonā no n_{idle} līdz n_{rated} vai n_{max}, vai ndv(ngv$_{max}$) × v_{max}, izvēloties lielāko vērtību, kopā ar *ASM* (ja izmanto pārnesumu pārslēgšanas aprēķinā) no ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 1.2.4. punkta. Tabulas vērtību piemēri ir atrodami ANO EEK Noteikumu Nr. 154 B2. pielikuma A2/1. tabulā.
26.	Papildu informācija pārnesumu pārslēgšanas aprēķināšanai transportlīdzekļiem ar manuālu pārnesumkārbu, degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Sk. tabulu piemērā	Sk. tabulu piemērā	ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 1.2.4. punkts
29.	*ATCT FCF* degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Skaits	—	Viena vērtība katrai degvielai divu degvielu un maināmas degvielas transportlīdzekļa gadījumā. Degvielu 1 vienmēr saskaņo ar tās *ATCT FCF*, un degvielu 2 saskaņo ar tās *ATCT FCF*. Kā definēts ANO Noteikumu Nr. 154 B6.a pielikuma 3.8.1. punktā.
30.a	Pieskaitāmais(-ie) Ki koeficients(-i) ar periodiski reģenerējamām sistēmām aprīkotiem transportlīdzekļiem	Tabulas vērtības	g/km attiecībā uz CO2, mg/km attiecībā uz visu pārējo	Tabula, kurā noteiktas vērtības attiecībā uz CO, NO_x, PM, THC (mg/km) un CO_2 (g/km). Tukša, ja doti piereizināmie Ki koeficienti vai transportlīdzekļiem, kam nav periodiski reģenerējamu sistēmu. ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 2.1.1.1.1. punkts attiecībā uz piesārņotājiem un 2.1.1.2.1. punkts – CO_2.
30.b	Piereizināmais(-ie) Ki koeficients(-i) ar periodiski reģenerējamām sistēmām aprīkotiem transportlīdzekļiem	Tabulas vērtības	nav mērvienības	Tabula, kurā noteiktas vērtības attiecībā uz CO, NO_x, PM, THC un CO_2. Tukša, ja doti pieskaitāmie Ki koeficienti vai transportlīdzekļiem, kam nav periodiski reģenerējamu sistēmu. ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 2.1.1.1.1. punkts attiecībā uz piesārņotājiem un 2.1.1.2.1. punkts – CO_2.

ID	Informācija	Datu veids	Mērvienība	Apraksts
31.a	Pieskaitāmie nolietošanās koeficienti (*DF*), degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Tabulas vērtības	(mg/km, izņemot *PN*, kas ir #/km)	Tabula, kurā noteikti nolietošanās koeficienti katram piesārņotājam. 1. CO, *PM*, *PN*, NOx, *NMHC* un *THC* vienas degvielas ar benzīnu darbināmiem transportlīdzekļiem un visiem divu degvielu un maināmas degvielas transportlīdzekļiem 2. CO, NOx, *NMHC* un *THC* vienas degvielas ar *LPG* un *NG* darbināmiem transportlīdzekļiem 3. NO_X vienas degvielas ar H_2 darbināmiem transportlīdzekļiem 4. NOx, *THC*+NO, CO, *PM* un *PN* visiem ar dīzeļdegvielu darbināmiem transportlīdzekļiem 5. Tukša, ja doti piereizināmie *DF* koeficienti ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 2.1.1.1.1. punkts
31.b	Piereizināmie nolietošanās koeficienti (*DF*), degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Tabulas vērtības	nav mērvienības	Tabula, kurā noteikti nolietošanās koeficienti katram piesārņotājam. 1. CO, *PM*, *PN*, NOx, *NMHC* un *THC* vienas degvielas ar benzīnu darbināmiem transportlīdzekļiem un visiem divu degvielu un maināmas degvielas transportlīdzekļiem 2. CO, NOx, *NMHC* un *THC* vienas degvielas ar *LPG* un *NG* darbināmiem transportlīdzekļiem 3. NO_X vienas degvielas ar H_2 darbināmiem transportlīdzekļiem 4. NOx, *THC*+NO, CO, *PM* un *PN* visiem ar dīzeļdegvielu darbināmiem transportlīdzekļiem 5. Tukša, ja doti pieskaitāmie *DF* koeficienti. ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 2.1.1.1.1. punkts
32.	Akumulatoru baterijas spriegums visām *REESS*	Skaitlis	V	Kā definēts ANO Noteikumu Nr. 154 B6. pielikuma 2. papildinājuma 4.1. punktā (DIN EN 60050-482)
33.	K korekcijas koeficients tikai *NOVC* un *OVC-HEV*	Tabula	(g/km)/ (Wh/km)	*CS* CO_2 korekcija *NOVC* un *OVC-HEV*, kā definēts ANO Noteikumu Nr. 154 B8. pielikuma 2. papildinājuma 2. punktā
42.	Reģenerācijas atpazīšana	Dokuments pdf vai jpg. Datnes nosaukumam jābūt UUID, kas ir unikāls paketē.		Transportlīdzekļa ražotāja apraksts par to, kā atpazīt, ka testa laikā notikusi reģenerācija.
43.	Reģenerācijas pabeigšana	Dokuments pdf vai jpg. Datnes nosaukumam jābūt UUID, kas ir unikāls paketē.	—	Reģenerācijas pabeigšanas procedūras apraksts

ID	Informācija	Datu veids	Mērvienība	Apraksts
44.a	Pārejas cikla indeksa numurs attiecībā uz *VL*	Skaitlis	—	Tikai *OVC-HEV* transportlīdzekļiem. Veikto *CD* testu skaits līdz apstāšanās kritēriju sasniegšanai. ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 2.1.1.4.1.4. punkts.
49.	Spēkiekārtas veids	Uzskaitījums: pilnībā *ICE*, *OVC-HEV*, *NOVC-HEV*	—	Spēkiekārtas veids, kā definēts ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* 6.3.1.2. punkta a) apakšpunktā.
50.	Aizdedzes veids	Uzskaitījums Dzirksteļaizdedze, kompresijaizdedze	—	Aizdedzes veids, kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.1.1. punktā
51.	Degvielas darbības režīms	Uzskaitījums (viena degviela, divas degvielas, maināma degviela)	—	Transportlīdzekļa degvielas veids, kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.2.4. punktā.
52.	Degvielas veids: degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Uzskaitījums (benzīns, dīzeļdegviela, *LPG*, *NG*/biometāns, etanols (E85), ūdeņradis)	—	Degvielas veids, kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.2.1. punktā. Divu degvielu un maināmas degvielas transportlīdzekļa gadījumā norāda abas degvielas.
53.	Pārnesumkārbas veids	Uzskaitījums (manuāla, automātiska, *CVT*)	—	Pārnesumkārbas veids, kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 4.5.1. punktā
54.	Motora darba tilpums	Skaitlis	cm^3	Motora darba tilpums, kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.1.3. punktā.
55.	Degvielas padeves metode motorā, degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Uzskaitījums: tieša / netieša / tieša un netieša		*OEM* deklarētā degvielas padeves metode motorā. ANO Noteikumu Nr. 154 A2. pielikuma papildinājuma 1.10.2. punkts

2. tabula

Pārredzamības 2. saraksts

Tēma	Datu veids	Apraksts
TVV	Teksts	Transportlīdzekļa tipa, varianta un versijas unikālais identifikators
PEMS saimes *ID*	Teksts	ANO Noteikumu Nr. 168 par *RDE* 6.5.2. punkts
Marka	Teksts	Ražotāja tirdzniecības nosaukums
Komercnosaukums	Teksts	*TVV* komercnosaukumi
Cits nosaukums	Teksts	Teksts brīvā formā
Kategorija un klase	Uzskaitījums (M1, N1 I klase, N1 II klase, N1 III klase, M2)	Transportlīdzekļa kategorija un klase
Virsbūve	Uzskaitījums (AA sedans; AB hečbeks; AC universālis; AD kupeja; AE kabriolets;	Virsbūves tips

Tēma	Datu veids	Apraksts
	AF vieglais plašlietojuma; AG kravas universālis; BA kravas automobilis; BB autofurgons; BC puspiekabju vilcējs; RD vilcējs; BE pikaps; BX šasija ar kabīni vai šasija ar pārsegu)	
Emisiju TA numurs	Teksts	Apstiprinājuma numurs atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 154; Apstiprinājuma numurs atbilstīgi ANO Noteikumiem Nr. 168 par *RDE* (ja attiecināms)
WVTA numurs	Teksts	Transportlīdzekļa kopējā tipa apstiprinājuma identifikators
Iztvaik saimes *ID*	Teksts	Kā paziņots ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 1. papildinājuma 0.2.3.7. punktā
Motora nominālā jauda, degviela 1, degviela 2 (ja relevanti)	Skaitlis	ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.1.8. punkts
Dubultriepas	Jā/Nē	Deklarējis *OEM*
Degvielas tvertnes ietilpības (diskrētas vērtības)	Skaitlis	Degvielas tvertnes(-ņu) ietilpība(-as)
Hermētiska tvertne	Jā/Nē	ANO Noteikumu Nr. 154 A1. pielikuma 3.2.12.2.5.5.3. punkts
Šajā *WVTA+TVV* izmantotais *WMI*	Teksts	Deklarējis *OEM* (ISO 3779)

5. PIELIKUMS

2. tipa tests

(Oglekļa monoksīda emisijas tests brīvgaitā)

1. Ievads

Šajā pielikumā ir aprakstīta procedūra šo noteikumu 5.3.2. punktā noteiktā 2. tipa testa veikšanai.

2. Mērījuma nosacījumi

2.1. Par degvielu izmanto šo noteikumu 10. un 10.a pielikumā norādīto standartdegvielu.

2.2. Testa laikā vides temperatūrai jābūt starp 293 un 303 K (20 un 30 °C). Motoru uzsilda līdz dzesēšanas un smērvielu temperatūras un smērvielu spiediens sasniedz līdzsvaru.

2.2.1. Transportlīdzekļus, ko darbina ar vai nu benzīnu, vai *LPG*, vai *NG*/biometānu, testē ar standartdegvielu(-ām), ko izmanto 1. tipa testā, kā norādīts ANO Noteikumos Nr. 154.

2.3. Transportlīdzekļiem ar manuālām vai pusautomātiskām pārnesumkārbām testu veic ar pārnesumu pārslēgšanas sviru "neitrālā" pozīcijā un ieslēgtu sajūgu.

2.4. Transportlīdzekļiem ar automātiskām pārnesumkārbām testu veic ar pārnesumu pārslēgu "neitrālā" vai "stāvēšanas" pozīcijā.

2.5. Brīvgaitas regulēšanas sastāvdaļas

2.5.1. Definīcija

Šajos noteikumos "*brīvgaitas regulēšanas sastāvdaļas*" ir vadības ierīces motora brīvgaitas apstākļu maiņai, ko mehāniķis var viegli darbināt, izmantojot tikai šā pielikuma 2.5.1.1. punktā aprakstītos instrumentus. Konkrēti ierīces degvielas un gaisa plūsmu kalibrēšanai neuzskata par regulēšanas sastāvdaļām, ja to iestatīšana prasa iestatījuma fiksatoru demontāžu, ko var veikt tikai profesionāls mehāniķis.

2.5.1.1. Instrumenti, kurus drīkst izmantot, lai vadītu brīvgaitas regulēšanas sastāvdaļas: skrūvgrieži (parastie un krusta), uzgriežņu atslēgas (aptverošas, žokļatslēgas vai regulējamas), plakanknaibles, stieņatslēgas.

2.5.2. Mērījuma punktu noteikšana

2.5.2.1. Vispirms veic mērījumu pie iestatījuma, ko noteicis ražotājs.

2.5.2.2. Katrai regulēšanas sastāvdaļai ar nepārtraukti maināmu stāvokli nosaka pietiekamu skaitu raksturīgu pozīciju.

2.5.2.3. Oglekļa monoksīda satura izplūdes gāzēs mērījumu veic visās iespējamajās regulēšanas sastāvdaļu pozīcijās, bet nepārtraukti maināma stāvokļa sastāvdaļām izmanto tikai šā pielikuma 2.5.2.2. punktā noteiktās pozīcijas.

2.5.2.4. Uzskata, ka 2. tipa tests ir apmierinošs, ja izpildās vismaz viens no šādiem diviem nosacījumiem:

2.5.2.4.1. neviena no vērtībām, kas izmērīta saskaņā ar šā pielikuma 2.5.2.3. punktu, nepārsniedz šo noteikumu 5.3.2.2. punktā noteiktās robežvērtības;

2.5.2.4.2. maksimālais saturs, kas iegūts, nepārtraukti mainot vienas regulēšanas sastāvdaļas stāvokli, pārējām sastāvdaļām paliekot nemainīgā stāvoklī, nepārsniedz robežvērtību, šim nosacījumam izpildoties dažādās to regulēšanas sastāvdaļu kombinācijās, kuru stāvoklis nav nepārtraukti maināms.

2.5.2.5. Regulēšanas sastāvdaļu iespējamajām pozīcijām ir jābūt ierobežotām:

2.5.2.5.1. no vienas puses, ar lielāko no šādām divām vērtībām: zemākie brīvgaitas apgriezieni, ko motors var sasniegt; ražotāja ieteiktie apgriezieni mīnus 100 apgriezieni minūtē;

2.5.2.5.2. no otras puses, ar mazāko no šādām trijām vērtībām: augstākie apgriezieni, ko motors var sasniegt, aktivējot brīvgaitas apgriezienu sastāvdaļas; ražotāja ieteiktie apgriezieni plus 250 apgriezieni minūtē; apgriezieni, kad ieslēdzas automātiskie sajūgi.

2.5.2.6. Turklāt iestatījumus, kas nav savietojami ar korektu motora darbību, nedrīkst pieņemt kā mērījuma iestatījumus. Konkrēti, ja motors ir aprīkots ar vairākiem karburatoriem, visiem karburatoriem jābūt ar vienādiem iestatījumiem.

2.6. Papildu prasības hibrīdelektriskiem transportlīdzekļiem

Šos transportlīdzekļus testē ar darbojošos degvielu patērējošo motoru. Ražotājs nodrošina “apkopes režīmu”, kas ļauj veikt šo testu.

Ja nepieciešams, izmanto šo noteikumu 5.1.6. punktā noteikto īpašo procedūru.

3. Gāzu paraugu ņemšana

3.1. Parauga ņemšanas zondi ievieto vismaz 300 mm dziļi izpūtēja caurulē vai ievieto caurulē, kas savieno izplūdi ar paraugu ņemšanas maisu, un iespējami tuvu izplūdei.

3.2. CO (C_{CO}) un CO2 (C_{CO2}) koncentrāciju nosaka pēc mērinstrumenta rādījuma vai reģistrējuma, izmantojot piemērotas kalibrēšanas līknes.

3.3. Oglekļa monoksīda koriģētā koncentrācija četrtaktu motoriem ir:

$$C_{CO\,corr} = C_{CO} \frac{15}{C_{CO} + C_{CO2}} \text{ (tilp. procenti)}$$

3.4. C_{CO} koncentrāciju (sk. šā pielikuma 3.2. punktu), izmērītu saskaņā ar šā pielikuma 3.3. punktā doto formulu, nevajag koriģēt, ja kopējā izmērīto koncentrāciju ($C_{CO} + C_{CO2}$) četrtaktu motoriem ir vismaz:

a) benzīnam 15 procenti

b) *LPG* 13,5 procenti

c) *NG*/biometānam 11,5 procenti

6. PIELIKUMS

3. tipa tests

(Kartera gāzu emisijas verifikācija)

1. Ievads

Šajā pielikumā ir aprakstīta procedūra šo noteikumu 5.3.3. punktā noteiktā 3. tipa testa veikšanai.

2. Vispārīgi noteikumi

2.1. Transportlīdzeklim ar dzirksteļaizdedzes motoru 3. tipa testu veic pēc tam, kad tam attiecīgā gadījumā ir veikts ANO Noteikumos Nr. 154 noteiktais 1. tipa tests un 2. tipa tests.

2.2. Testētie motori ir pret noplūdi droši motori, kas nav konstruēti tā, ka pat neliela noplūde varētu izraisīt nepieņemamas darbības kļūmes (tādi kā pretēji novietotu divu cilindru motori).

2.3. Izmanto transportlīdzekļa ar mazāko vērtību (*VL*) ceļa slodzes koeficientus. Ja *VL* nav, izmanto *VH* ceļa slodzi. Šādā gadījumā *VH* jānosaka saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 B4. pielikuma 4.2.1.1.1. punktu. Ja izmanto interpolācijas metodi, *VL* un *VH* ir jānorāda saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 B4. pielikuma 4.2.1.1.2. punktu. Alternatīvi ražotājs drīkst izvēlēties izmantot ceļa slodzes, kas interpolācijas saimē iekļautam transportlīdzeklim noteiktas saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 83 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 7.a vai 7.b papildinājuma noteikumiem.

3. Testa apstākļi

3.1. Brīvgaitu regulē saskaņā ar ražotāja ieteikumiem.

3.2. Mērījumus veic šādos trijos motora darbības stāvokļos.

Stāvokļa numurs	Transportlīdzekļa ātrums (km/h)
1.	Brīvgaita
2.	50 ±2 (3. pārnesumā vai pozīcijā "*drive*")
3.	50 ±2 (3. pārnesumā vai pozīcijā "*drive*")

Stāvokļa numurs	Bremžu absorbētā jauda
1.	Nulle
2.	Atbilstoša iestatījumam 1. tipa testam, kā norādīts ANO Noteikumos Nr. 154, pie 50 km/h
3.	Kā stāvoklī Nr. 2, reizināta ar koeficientu 1,7

3.3. Papildu prasības hibrīdelektriskiem transportlīdzekļiem

3.3.1. Šos transportlīdzekļus testē ar darbojošos degvielu patērējošo motoru. Ražotājs nodrošina "apkopes režīmu", kas ļauj veikt šo testu.

3.3.2. Testus veic tikai 3.2. punktā norādītajā 1. un 2. stāvoklī. Ja kādu iemeslu dēļ nav iespējams testēt 2. stāvoklī, būtu alternatīvi jāizraugās cits nemainīgu apgriezienu stāvoklis (degvielu patērējošam motoram darbojoties zem slodzes).

4. Testa metode

4.1. Pārbauda, vai šā pielikuma 3.2. punktā uzskaitītajos apstākļos uzticami darbojas kartera ventilācijas sistēma.

5. Kartera ventilācijas sistēmas verifikācijas metode

5.1. Motora atveres jāatstāj neskartas.

5.2. Piemērotā vietā izmēra spiedienu karterī. Ieteicams mērīt spiedienu mērtausta atverē, ja tas iespējams.

5.3. Transportlīdzekli uzskata par apmierinošu, ja visos šā pielikuma 3.2. punktā noteiktajos mērīšanas apstākļos karterī izmērītais spiediens nepārsniedz atmosfēras spiedienu, kāds dominē mērījuma laikā.

5.4. Testam ar iepriekš aprakstīto metodi spiedienu ieplūdes kolektorā mēra ar precizitāti ±1 kPa.

5.5. Transportlīdzekļa ātrumu, ko uzrāda dinamometrs, mēra ar precizitāti ±2 km/h.

5.6. Spiedienu karterī mēra ar precizitāti ±0,01 kPa.

5.7. Ja vienā no šā pielikuma 3.2. punktā noteiktajiem mērīšanas apstākļiem izmērītais spiediens karterī pārsniedz atmosfēras spiedienu, veic papildu testu, kā noteikts šā pielikuma 6. punktā, ja to pieprasa ražotājs.

6. Papildu testa metode

6.1. Motora atveres jāatstāj neskartas.

6.2. Elastīgu kartera gāzes necaurlaidīgu maisu ar apmēram piecu litru tilpumu pievieno mērtausta atverei. Pirms katra mērījuma maisam jābūt tukšam.

6.3. Pirms katra mērījuma maisu aizver. To atver pret karteri uz piecām minūtēm katros šā pielikuma 3.2. punktā noteiktajos mērīšanas apstākļos.

6.4. Transportlīdzekli uzskata par apmierinošu, ja nevienā šā pielikuma 3.2. punktā noteiktajā mērījuma stāvoklī nerodas redzama maisa piepildīšanās.

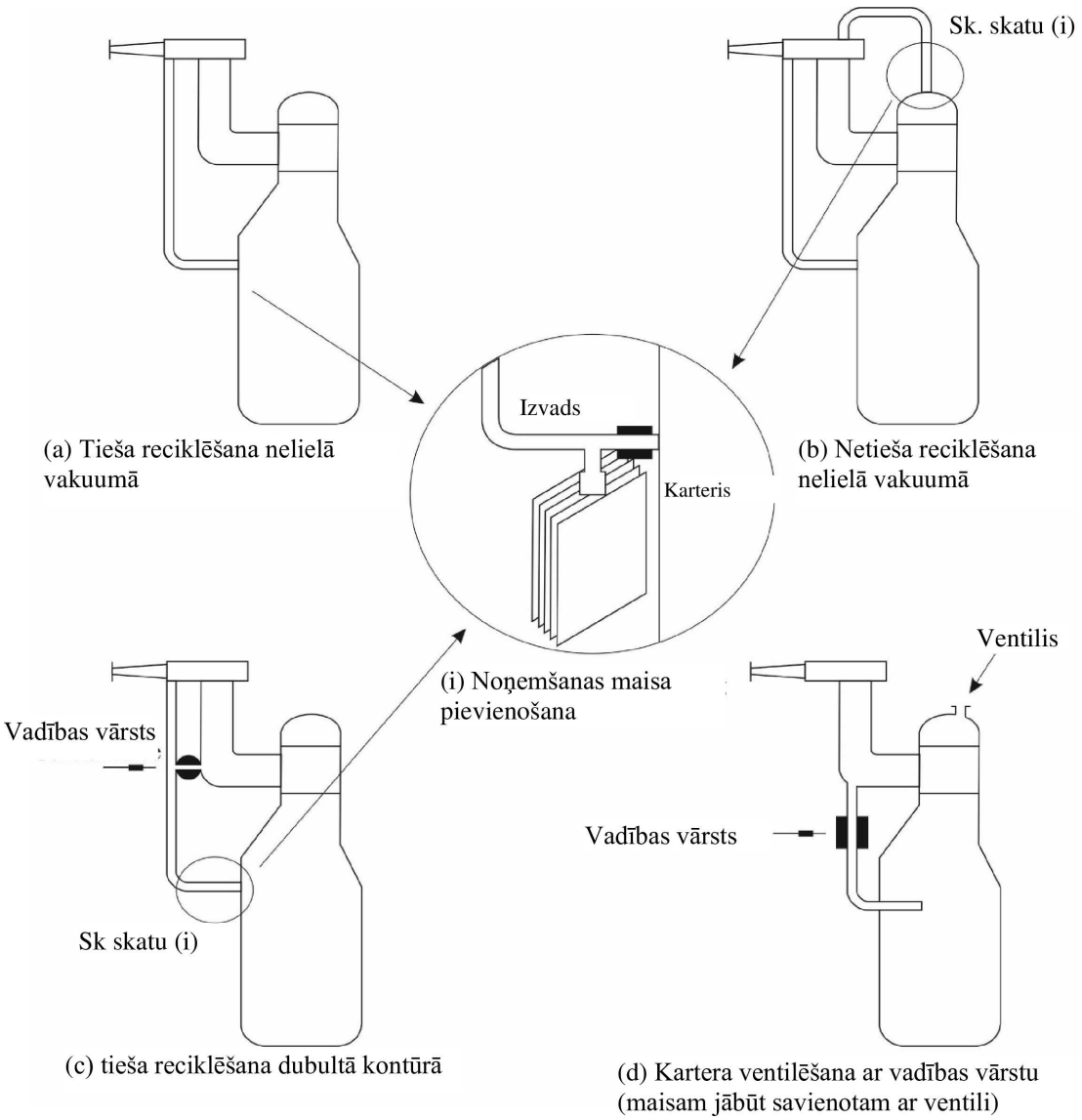
6.5. Piezīme

6.5.1. Ja motora strukturālais izveidojums ir tāds, ka testu nevar veikt ar šā pielikuma 6.1.–6.4. punktā aprakstītajām metodēm, mērījumus veic ar šādi pārveidotu minēto metodi:

6.5.2. pirms testa aizver visas atveres, kas nav nepieciešamas gāzu izgūšanai;

6.5.3. maisu novieto uz piemērota izvada, kas nerada nekādu spiediena papildu zudumu un ir uzstādīts recirkulācijas ķēdē uz ierīces tieši pie atveres savienošanai ar motoru (sk. attēlu turpmāk).

3. tipa tests

Sk. skatu (i)
Izvads
Karteris
(a) Tieša reciklēšana nelielā vakuumā
(b) Netieša reciklēšana nelielā vakuumā
(i) Noņemšanas maisa pievienošana
Ventilis
Vadības vārsts
Vadības vārsts
Sk skatu (i)
(c) tieša reciklēšana dubultā kontūrā
(d) Kartera ventilēšana ar vadības vārstu (maisam jābūt savienotam ar ventili)

7. PIELIKUMS

Rezervēts

8. PIELIKUMS

6. tipa tests

(Oglekļa monoksīda un ogļūdeņražu izplūdes emisiju verifikācija pēc aukstās iedarbināšanas zemā vides temperatūrā)

1. Ievads

Šo pielikumu piemēro tikai transportlīdzekļiem ar dzirksteļaizdedzes motoriem. Tajā aprakstīts šo noteikumu 5.3.5 punktā noteiktajam 6. tipa testam vajadzīgā iekārta un procedūra, kā verificē oglekļa monoksīda un ogļūdeņražu emisijas zemā vides temperatūrā. Šajā pielikumā aplūkotās tēmas ietver:

a) prasības iekārtai;

b) testa apstākļus;

c) testa procedūras un prasības datiem.

2. Testa iekārta

2.1. Kopsavilkums

2.1.1. Šajā nodaļā ir aplūkota iekārta, kas vajadzīga ar dzirksteļaizdedzes motoriem aprīkotu transportlīdzekļu izplūdes emisijas testiem zemā vides temperatūrā. Prasītā iekārta un specifikācijas ir līdzvērtīgas tām, kādas noteiktas šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikumā, ievērojot papildinājumus, norādītajam I tipa testam uz *NEDC* bāzes, ja nav noteiktas specifiskas prasības 6. tipa testam. Šā pielikuma 2.2.–2.6. punktā aprakstītas atkāpes, kas piemērojamas 6. tipa testēšanai zemā vides temperatūrā.

2.2. Dinamometriskais stends

2.2.1. Piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 1. papildinājuma prasības. Dinamometru iestata transportlīdzekļa kustības pa ceļu imitēšanai pie 266 K (–7 °C). Šāda iestatījuma pamatā drīkst būt ceļa slodzes spēka profils pie 266 K (–7 °C). Alternatīvi drīkst koriģēt pretestību kustībai, kas noteikta saskaņa ar šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 7. papildinājumu, par brīvskrējiena laika 10 procentu samazinājumu. Tehniskais dienests drīkst apstiprināt citas metodes, ar kurām nosaka pretestību kustībai.

2.2.2. Dinamometra kalibrēšanai piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 1. papildinājuma noteikumus.

2.3. Paraugu ņemšanas sistēma

2.3.1. Piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 2. un 3. papildinājuma noteikumus.

2.4. Analītiskā iekārta

2.4.1. Piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 3. papildinājuma noteikumus, bet tikai oglekļa monoksīda, oglekļa dioksīda un kopējo ogļūdeņražu testēšanai.

2.4.2. Analītiskās iekārtas kalibrēšanai piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma noteikumus.

2.5. Gāzes

2.5.1. Piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 3. papildinājuma 3. punkta noteikumus, ja tie ir relevanti.

2.6. Palīgiekārtas

2.6.1. Iekārtai, ar ko mēra tilpumu, temperatūru, spiedienu un mitrumu, piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 4.6. punkta noteikumus.

3. Testa secība un degviela

3.1. Vispārīgas prasības

3.1.1. Testa soļi, transportlīdzeklim veicot 6. tipa testa procedūras, ir parādīti A8/1. attēlā. Vides temperatūrai, kādā atrodas testa transportlīdzeklis, jābūt vidēji šādai: 266 K (–7 °C) ±3 K, un tā nedrīkst būt zemāka kā 260 K (–13 °C) vai pārsniegt 272 K (–1 °C).

Temperatūra nedrīkst būt zemāka kā 263 K (-10 °C) vai pārsniegt 269 K (–4 °C) ilgāk kā trīs secīgas minūtes.

3.1.2. Testa telpas temperatūru, ko pārrauga testa laikā, mēra dzesēšanas ventilatora izplūdē (šā pielikuma 5.2.1. punkts). Paziņotajai apkārtējai temperatūrai ir jābūt vidējai aritmētiskai no testa kameras temperatūrām, kas izmērītas ar konstantiem intervāliem, kas nav ilgāki kā viena minūte.

3.2. Testa procedūra

Pirmā daļa – pilsētas braukšanas cikls – saskaņā ar šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma A4a/1. attēlu sastāv no četriem parastiem pilsētas cikliem, kas kopā veido pilnu pirmās daļas ciklu.

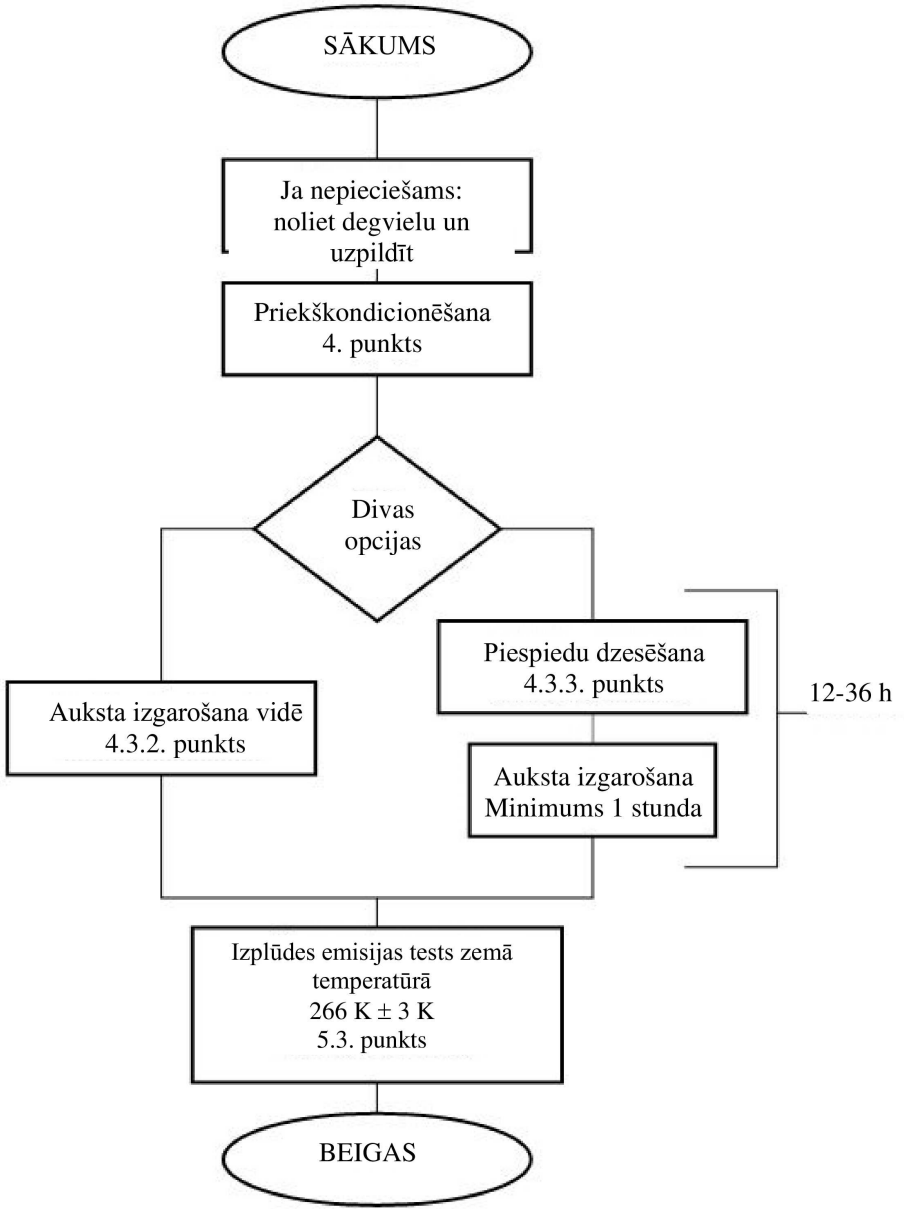
3.2.1. Motoru iedarbina, parauga ņemšanu sāk un pirmo ciklu veic saskaņā ar šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma A4a/1. tabulu un A4a/1. attēlu.

3.3. Sagatavošanās testam

3.3.1. Testa transportlīdzeklim piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 3.2. punkta noteikumus. Ekvivalentās inerces masas iestatīšanai dinamometrā piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 6.2.1. punkta noteikumus.

A8/1. attēls

Testa zemā vides temperatūrā procedūra

3.4. Testa degviela

3.4.1. Testa degvielai jāatbilst šo noteikumu 10. pielikuma 2. punktā dotajām specifikācijām.

3.5. Izmanto transportlīdzekļa ar mazāko vērtību (*VL*) ceļa slodzes koeficientus. Ja *VL* nav, tad izmanto transportlīdzekļa ar lielāko vērtību (*VH*) ceļa slodzi. Šādā gadījumā *VH* jānosaka saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 B4. pielikuma 4.2.1.1.1. punktu. Ja izmanto interpolācijas metodi, *VL* un *VH* ir jānorāda saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 B4. pielikuma 4.2.1.1.2. punktu. Dinamometru iestata tā, lai imitētu transportlīdzekļa ekspluatāciju uz ceļa –7 °C temperatūrā. Šāda iestatījuma pamatā drīkst būt ceļa slodzes spēka profila noteikšana –7 °C temperatūrā. Alternatīvi drīkst koriģēt noteikto pretestību kustībai par brīvskrējiena laika 10 procentu samazinājumu. Tehniskais dienests drīkst apstiprināt citu metožu izmantošanu braukšanas pretestības noteikšanai.

4. Transportlīdzekļa priekšsagatavošana

4.1. Kopsavilkums

4.1.1. Lai nodrošinātu atkārtojamus emisiju testus, testa transportlīdzekļus kondicionē vienotā veidā. Kondicionēšana sastāv no sagatavošanas brauciena dinamometriskajā stendā, kam seko izgarošanas periods pirms emisiju testa saskaņā ar šā pielikuma 4.3. punktu.

4.2. Priekšsagatavošana

4.2.1. Degvielas tvertni piepilda ar norādīto testa degvielu. Ja degvielas tvertnē esošā degviela neatbilst šā pielikuma 3.4.1. punktā dotajām specifikācijām, esošo degvielu pirms degvielas uzpildes nolej. Testa degvielas temperatūrai ir jābūt zemākai par vai vienādai ar 289 K (+16 °C). Lai veiktu iepriekšminētās darbības, iztvaikošanas emisiju kontroles sistēma nedrīkst būt pārmērīgi caurpūsta vai pārpildīta.

4.2.2. Transportlīdzekli novieto testa kamerā uz šasijas dinamometra.

4.2.3. Priekšsagatavošana sastāv no viena pilna braukšanas cikla – pirmās un otrās daļas – saskaņā ar šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma A4a/1. un A4a/2. tabulu un A4a/1. attēlu. Pēc ražotāja pieprasījuma priekšsagatavošanu transportlīdzekļiem ar dzirksteļaizdedzes motoru drīkst veidot viens pirmās daļas un divi otrā daļas braukšanas cikli.

4.2.4. Priekšsagatavošanas laikā temperatūrai testa kamerā ir jāpaliek relatīvi nemainīgai, un tā nedrīkst pārsniegt 303 K (30 °C).

4.2.5. Spiedienu dzenošo riteņu riepās iestata saskaņā ar šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 6.2.3. punkta noteikumiem.

4.2.6. Desmit minūšu laikā pēc priekšsagatavošanas pabeigšanas motors ir jāizslēdz.

4.2.7. Ja ražotājs pieprasa un tehniskais dienests piekrīt, izņēmuma gadījumos drīkst atļaut papildu priekšsagatavošanu. Tehniskais dienests arī drīkst izvēlēties veikt papildu priekšsagatavošanu. Papildu priekšsagatavošana sastāv no viena vai vairākiem pirmās daļas cikla braukšanas grafikiem, kā aprakstīts šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma A4a/1. tabulā un A4a/1. attēlā. Šādas papildu priekšsagatavošanas apjoms ir jāreģistrē testa ziņojumā.

4.3. Izgarošanas metodes

4.3.1. Lai stabilizētu transportlīdzekli pirms emisijas testa, izmanto vienu no šādām divām metodēm, ko jāizvēlas ražotājam.

4.3.2. Standartmetode

Transportlīdzekli uzglabā ne mazāk kā 12 stundas un ne ilgāk kā 36 stundas pirms izplūdes emisijas testa zemā vides temperatūrā. Vides temperatūru (sausais termometrs) šajā laikposmā ir jāuztur vidējā temperaturā:

266 K (–7 °C) ±3 K katras šī laikposma stundas laikā, un tā nedrīkst būt ne zemāka kā 260 K (–13 °C), ne augstāka kā 272 K (–1 °C). Turklāt temperatūra nedrīkst būt zemāka kā 263 K (-10 °C) un augstāka kā 269 K (-4 °C) ilgāk par trim secīgām minūtēm.

4.3.3. Pastiprinātā metode

Transportlīdzekli uzglabā ne ilgāk kā 36 stundas pirms izplūdes emisijas testa zemā vides temperatūrā.

4.3.3.1. Transportlīdzekli šajā laikposmā nedrīkst uzglabāt temperatūrā, kas pārsniedz 303 K (30 °C).

4.3.3.2. Transportlīdzekļa dzesēšanu drīkst veikt ar transportlīdzekļa piespiedu atdzesēšanu līdz testa temperatūrai. Ja dzesēšanu pastiprina ar ventilatoriem, tos novieto vertikālā stāvoklī tā, lai maksimāli tiktu dzesēta transmisija un motors, nevis galvenokārt karteris. Ventilatorus nedrīkst novietot zem transportlīdzekļa.

4.3.3.3. Vides temperatūru stingri vada tikai pēc tam, kad transportlīdzeklis ir atdzesēts līdz 266 K (–7 °C) ±2 K, ko nosaka pēc eļļas masas raksturīgās temperatūras.

Raksturīgā eļļas masas temperatūra ir eļļas temperatūra, ko mēra tuvu eļļas uztvērēja vidum, nevis uz eļļas uztvērēja virsmas vai tā apakšā. Ja pārrauga divas vai vairākas vietas eļļā, temperatūras prasībām jābūt izpildītām visās vietās.

4.3.3.4. Kad transportlīdzeklis ir atdzesēts līdz 266 K (–7 °C) ±2 K, to pirms izplūdes emisijas testa zemā vides temperatūrā uzglabā vismaz vienu stundu. Vides temperatūrai (sausais termometrs) šajā laikposmā ir jābūt vidēji 266 K (–7 °C) ±3 K, un tā nedrīkst būt zemāka kā 260 K (–13 °C) un augstāka kā 272 K (–1 °C).

Turklāt temperatūra nedrīkst būt zemāka kā 263 K (–10 °C) vai pārsniegt 269 K (–4 °C) ilgāk par trim secīgām minūtēm.

4.3.4. Ja transportlīdzeklis ir nostabilizēts pie 266 K (–7 °C) citā vietā, un to caur siltu telpu pārvieto uz testa kameru, transportlīdzekli atkārtoti stabilizē testa kamerā vismaz sešas reizes ilgāk, nekā tas ir atradies siltākā temperatūrā. Vides temperatūrai (sausais termometrs) šajā laikposmā ir jābūt vidēji 266 K (–7 °C) ±3 K, un tā nedrīkst būt zemāka kā 260 K (–13 °C) un augstāka kā 272 K (–1 °C).

Turklāt temperatūra nedrīkst būt zemāka kā 263 K (–10 °C) vai pārsniegt 269 K (–4 °C) ilgāk par trim secīgām minūtēm.

5. Dinamometra procedūra

5.1. Kopsavilkums

5.1.1. Emisiju paraugu ņemšanu veic testa procedūras laikā, kas sastāv no pirmās daļas cikla (šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma A4a/1. tabula un A4a/1. attēls). Pilnīgs tests zemā vides temperatūrā, kura kopējais ilgums ir 780 sekundes, sastāv no motora iedarbināšanas, tūlītējas paraugu ņemšanas, darbināšanas pirmās daļas ciklā un motora izslēgšanas. Izplūdes emisijas atšķaida ar apkārtējo gaisu un analīzēm ievāc proporcionālu paraugu. Maisā savāktās izplūdes gāzes analizē attiecībā uz ogļūdeņražiem, oglekļa monoksīdu un oglekļa dioksīdu. Tajā pašā laikā atšķaidīšanas gaisa paraugu līdzīgi analizē attiecībā uz oglekļa monoksīdu, kopējiem ogļūdeņražiem un oglekļa dioksīdu.

5.2. Dinamometra darbība

5.2.1. Dzesēšanas ventilators

5.2.1.1. Dzesēšanas ventilatoru novieto tā, lai dzesēšanas gaiss tiek pienācīgi virzīts uz radiatoru (ūdens dzese) vai uz uz gaisa ieplūdi (gaisa dzese) un uz transportlīdzekli.

5.2.1.2. Transportlīdzekļiem, kuriem motors atrodas priekšpusē, ventilatoru novieto transportlīdzekļa priekšā, 300 mm attālumā no tā. Transportlīdzekļiem, kuriem motors atrodas aizmugurē, vai ja iepriekšminētais izkārtojums nav praktiski iespējams, dzesēšanas ventilatoru novieto tā, lai transportlīdzekļa dzesēšanai ir nodrošināta pietiekami liela gaisa plūsma.

5.2.1.3. Ventilatora apgriezieniem ir jābūt tādiem, lai darbības diapazonā no 10 km/h līdz vismaz 50 km/h gaisa lineārais ātrums ventilatora izplūdē ir ±5 km/h robežās no attiecīgā ruļļa ātruma. Izvēlētajam ventilatoram ir jābūt šādiem raksturlielumiem:

a) laukums: vismaz 0,2 m^2;

b) apakšējās malas augstums virs zemes: aptuveni 20 cm.

Alternatīvi ventilatora gaisa plūsmas lineārajam ātrumam ir jābūt vismaz 6 m/s (21,6 km/h). Pēc ražotāja pieprasījuma speciāliem transportlīdzekļiem (piem., autofurgoniem, paaugstinātas pārgājības transportlīdzekļiem) dzesēšanas ventilatora augstums drīkst būt cits.

5.2.1.4. Izmanto transportlīdzekļa ātrumu, kāds izmērīts dinamometra rullim(-ļļiem) (šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 1. papildinājuma 1.2.6. punkts).

5.2.2. Rezervēts

5.2.3. Ja nepieciešams noteikt, kā vislabāk darbināt akseleratoru un bremžu vadības ierīces, lai sasniegtu ciklu, kas tuvināts teorētiskajam ciklam noteiktajās robežās, vai pieļaut paraugu ņemšanas sistēmas pielāgošanu, drīkst veikt testa ciklus pirms testa. Šādu braukšanu veic pirms "SĀKUMA" atbilstoši A8/1. attēlam.

5.2.4. Gaisa mitrumu uztur pietiekami mazu, lai nepieļautu kondensāta veidošanos uz dinamometra ruļļa(-iem).

5.2.5. Dinamometru pienācīgi uzsilda, kā ieteicis dinamometra ražotājs, izmantojot procedūras vai vadības metodes, kas nodrošina paliekošo berzes jaudas stabilitāti.

5.2.6. Laiks starp dinamometra uzsildīšanu un emisijas testa sākumu nedrīkst būt ilgāks kā 10 minūtes, ja dinamometra gultņi netiek sildīti neatkarīgi. Ja dinamometra gultņi tiek sildīti neatkarīgi, emisijas testu sāk ne vēlāk kā 20 minūtes pēc dinamometra uzsildīšanas.

5.2.7. Ja dinamometra jauda jāregulē manuāli, to iestata vienas stundas laikā pirms izplūdes emisijas testa fāzes. Regulēšanas veikšanai nedrīkst izmantot testa transportlīdzekli. Dinamometru, kur izmanto iepriekš izraugāmu jaudas iestatījumu automātisku vadību, drīkst iestatīt jebkurā laikā pirms emisijas testa sākuma.

5.2.8. Pirms emisijas testa braukšanas grafika izpildes sākšanas temperatūrai testa kamerā ir jābūt 266 K (–7 °C) ±2 K, izmērītai dzesēšanas ventilatora gaisa plūsmā ne tālāk kā 1,5 m no transportlīdzekļa.

5.2.9. Transportlīdzekļa darbināšanas laikā apsildes un atkausēšanas ierīcēm jābūt izslēgtām.

5.2.10. Reģistrē izmērīto kopējo nobraukumu vai ruļļu apgriezienus.

5.2.11. Četru riteņu piedziņas transportlīdzekļus testē divu riteņu piedziņas darbības režīmā. Kopējās dinamometra iestatījuma jaudas uz ceļa noteikšanu veic, transportlīdzeklim darbojoties galvenajā paredzētajā braukšanas režīmā. Pēc ražotāja pieprasījuma četru riteņu piedziņas transportlīdzekli testē tā galvenajā paredzētajā braukšanas režīmā.

5.3. Testa veikšana

5.3.1. Motora iedarbināšanai, testa veikšanai un emisijas paraugu ņemšanai piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 6.4. punkta noteikumus, izņemot 6.4.1.2. punktu. Paraugu ņemšu sāk pirms motora iedarbināšanas procedūras vai tās laikā un beidz pirmās daļas (pilsētas braukšanas cikls) pēdējā parastā cikla pēdējā brīvgaitas perioda beigās, pēc 780 sekundēm.

Pirmais braukšanas cikls sākas ar 11 sekunžu ilgu brīvgaitu uzreiz pēc motora iedarbināšanas.

5.3.2. Emisiju parauga analīzei piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 6.5. punkta noteikumus, izņemot 6.5.2. punktu. Veicot izplūdes paraugu analīzes, tehniskais dienests nedrīkst pieļaut ūdens tvaiku kondensēšanos rašanās izplūdes gāzes paraugu ņemšanas maisos.

5.3.3. Masas emisijas analīzei piemēro šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikuma 6.6. punkta noteikumus.

5.4. Papildu prasības hibrīdelektriskiem transportlīdzekļiem

5.4.1. *OVC* transportlīdzekļiem piesārņotāju emisijas mērījumus veic tādos pašos apstākļos, kādi norādīti uz *NEDC* bāzētā I tipa testa B nosacījumam (šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 14. pielikuma 3.1.3. un 3.2.3. punkts).

5.4.2. *NOVC* transportlīdzekļiem piesārņotāju emisijas mērījumus veic tādos pašos apstākļos, kādi uz *NEDC* bāzētajam I tipa testam noteikti šo noteikumu 07. sērijas grozījumu 4.a pielikumā).

6. Citas prasības

6.1. Iracionālā emisiju kontroles stratēģija

6.1.1. Jebkādu iracionālu emisiju kontroles stratēģiju, kas mazina emisiju kontroles sistēmas efektivitāti normālos darbības apstākļos, braucot zemas temperatūras apstākļos, ciktāl tā nav ietverta standartizētajos emisiju testos, drīkst uzskatīt par manipulācijas ierīci.

9. PIELIKUMS

Rezervēts

10. PIELIKUMS

Standartdegvielu specifikācijas

1. Transportlīdzekļu emisijas robežu testēšanā izmantojamo standartdegvielu specifikācijas

1.1. Specifikācija standartdegvielām, kas jāizmanto, ir noteikta ANO Noteikumu Nr. 154 B3. pielikumā.

2. Specifikācijas standartdegvielai, kas jāizmanto ar dzirksteļaizdedzes motoru aprīkotu transportlīdzekļu testēšanai zemā vides temperatūrā – 6. tipa tests

Veids: Benzīns (E10)

Parametrs	Mērvienība	Robežas (1)		Testa metode
		Minimums	Maksimums	
Pētnieciskās metodes oktānskaitlis, *RON* (2)		95,0	98,0	EN ISO 5164
Motora metodes oktānskaitlis, *MON* (2)		85,0	89,0	EN ISO 5163
Blīvums pie 15 °C	kg/m³	743,0	756,0	EN ISO 12185
Tvaika spiediens (*DVPE*)	kPa	56,0	95,0	EN 13016-1
Ūdens saturs		0,05 maks. Izskats pie – 7 °C: dzidrs un spožs		EN 12937
Destilācija:				
– iztvaiko pie 70 °C	tilpuma %	34,0	46,0	EN ISO 3405
– iztvaiko pie 100 °C	tilpuma %	54,0	62,0	EN ISO 3405
– iztvaiko pie 150 °C	tilpuma %	86,0	94,0	EN ISO 3405
– galējā viršanas temperatūra	°C	170	195	EN ISO 3405
Nogulsnes	tilpuma %	—	2,0	EN ISO 3405
Ogļūdeņražu analīze:				
– olefīni	tilpuma %	6,0	13,0	EN 22854
– aromātiskie savienojumi	tilpuma %	25,0	32,0	EN 22854
– benzols	tilpuma %	—	1,00	EN 22854 EN 238
– piesātinātie ogļūdeņraži	tilpuma %	ziņojums		EN 22854
Oglekļa/ūdeņraža attiecība		ziņojums		
Oglekļa/skābekļa attiecība		ziņojums		
Indukcijas periods (3)	minūtes	480	—	EN ISO 7536
Skābekļa saturs (4)	masas %	3,3	3,7	EN 22854
Ar šķīdinātāju noteiktais sveķu saturs (Esošais sveķu saturs)	mg/100-ml	—	4	EN ISO 6246
Sēra saturs (5)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884

Parametrs	Mērvienība	Robežas (1)		Testa metode
		Minimums	Maksimums	
Vara korozija 3 st., 50 °C		—	1. klase	EN ISO 2160
Svina saturs	mg/l	—	5	EN 237
Fosfora saturs (6)	mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanols (4)	tilpuma %	9,0	10,0	EN 22854

(1) Specifikācijās norādītās vērtības ir "patiesās vērtības". To robežvērtību noteikšanā piemēroti ISO 4259 "Naftas produkti. Precīzijas datu noteikšana un piemērošana attiecībā uz testa metodēm" nosacījumi, un minimālās vērtības noteikšanā ņemta vērā minimālā starpība 2R virs nulles; nosakot vērtības minimumu un maksimumu, minimālā atšķirība ir 4R (R = reproducējamība). Neskarot šo pasākumu, kas nepieciešams tehniskiem mērķiem, degvielu ražotājam tomēr jācenšas sasniegt nulles vērtību, ja noteiktais vērtības maksimums ir 2R, un vidējo vērtību gadījumos, kad norādītas maksimuma un minimuma robežas. Ja nepieciešams noskaidrot, vai degviela atbilst specifikāciju prasībām, piemēro ISO 4259 noteikumus.

(2) Galīgā rezultāta aprēķināšanai saskaņā ar EN 228:2008 no *MON* un *RON* atņem korekcijas koeficientu 0,2.

(3) Degviela drīkst saturēt oksidēšanās inhibitorus un metālu deaktivatorus, kurus naftas pārstrādes rūpnīcās parasti izmanto benzīna plūsmas stabilizēšanai, bet nedrīkst pievienot mazgājošas/disperģējošas piedevas un šķīdinātājus.

(4) Etanols ir vienīgais skābekli saturošais savienojums, ko ar nolūku pievieno standartdegvielai. Izmantotajam etanolam jāatbilst EN 15376.

(5) Jāpaziņo faktiskais sēra saturs degvielā, ko izmanto 6. tipa testā.

(6) Šai standartdegvielai nedrīkst ar nodomu pievienot fosforu, dzelzi, mangānu vai svinu saturošus savienojumus.

Veids: Etanols (E75)

Parametrs	Mērvienība	Robežas (1)		Testa metode (2)
		Minimums	Maksimums	
Pētnieciskās metodes oktānskaitlis, *RON*		95	—	EN ISO 5164
Motora metodes oktānskaitlis, *MON*		85	—	EN ISO 5163
Blīvums pie 15 °C	kg/m³	ziņojums		EN ISO 12185
Tvaika spiediens	kPa	50	60	EN ISO 1 30 16-1 (*DVPE*)
Sēra saturs (3), (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Noturība pret oksidāciju	minūtes	360	—	EN ISO 7536
Esošo sveķu saturs (nosaka ar šķīdinātāju)	mg/100 ml	—	4	EN ISO 6246
Izskatu nosaka vides temperatūrā vai 15 °C, vadoties pēc augstākās.		Dzidrs un gaišs, bez saskatāmiem suspendētiem vai nosēdpiesārņotājiem		Vizuāla inspicēšana
Etanols un augstākie spirti (7)	% (tilp.)	70	80	EN 1601 EN 13132 EN 1451-7
Augstākie spirti (C_3 - C_8)	% (tilp.)	—	2	
Metanols		—	0,5	
Benzīns (5)	% (tilp.)	Atlikums		EN 228
fosfors	mg/l	0,3 (6)		EN 15487 *ASTM* D 3231

Parametrs	Mērvienība	Robežas ([1])		Testa metode ([2])
		Minimums	Maksimums	
Ūdens saturs	% (tilp.)	—	0,3	*ASTM* E 1064 EN 15489
Neorganisko hlorīdu saturs	mg/1	—	1	ISO 6227 – EN 15492
pHe		6,5	9	*ASTM* D 6423 EN 15490
Vara sloksnes korozija (3 h pie 50 °C)	Novērtējums	I klase		EN ISO 2160
Skābums (kā etiķskābei CH_3COOH)	% (masas)		0,005	*ASTM* 0161-3 EN 15491
	mg/1		40	
Oglekļa/ūdeņraža attiecība		ziņojums		
Oglekļa/skābekļa attiecība		ziņojums		

([1]) Specifikācijās minētās vērtības ir "patiesās vērtības". Robežvērtību noteikšanā izmantoti ISO 4259 "Naftas produkti. Precīzijas datu noteikšana un piemērošana attiecībā uz testa metodēm" nosacījumi. Nosakot minimālo vērtību, ņemta vērā minimālā starpība 2R virs nulles. Nosakot vērtības minimumu un maksimumu, izmantota minimālā atšķirība bija 4R (R = reproducējamība). Neskarot šo procedūru, kas nepieciešama tehniskiem mērķiem, degvielu ražotājam jācenšas sasniegt nulles vērtību gadījumos, kad noteiktā maksimālā vērtība ir 2R, un vidējo vērtību, lai dotu maksimālās un minimālās robežvērtības. Ja nepieciešams noskaidrot, vai degviela atbilst specifikāciju prasībām, piemēro ISO 4259 noteikumus.

([2]) Domstarpību gadījumā izmanto domstarpību risināšanas un rezultātu interpretācijas procedūras, pamatojoties uz testa metodes precīzumspēju, kā aprakstīts EN ISO 4259.

([3]) Nacionāla līmeņa domstarpību gadījumā par sēra saturu atsaucas vai nu uz EN ISO 20846, vai uz EN ISO 20884, līdzīgi kā atsaucē uz EN 228 nacionālo pielikumu.

([4]) Jāpaziņo faktiskais sēra saturs degvielā, ko izmanto 6. tipa testā.

([5]) Bezsvina benzīna saturu drīkst noteikt, no 100 atņemot procentos izteiktā ūdens un spirtu satura summu.

([6]) Šai standartdegvielai nedrīkst ar nodomu pievienot fosforu, dzelzi, mangānu vai svinu saturošus savienojumus.

([7]) Lai panāktu atbilstību EN 15376 specifikācijai, etanols ir vienīgais skābekli saturošais organiskais savienojums, ko ar nolūku pievieno šai standartdegvielai.

10.a PIELIKUMS

Gāzveida standartdegvielu specifikācijas

1. Gāzveida standartdegvielu specifikācijas

1.1. Specifikācija gāzveida standartdegvielai, kas jāizmanto, ir noteikta ANO Noteikumu Nr. 154 B3. pielikumā.

11. PIELIKUMS

Iebūvētā diagnostika (*OBD*) – prasības veiktspējai ekspluatācijā

1. Papildus ANO Noteikumu Nr. 154 C5. pielikuma prasībām piemēro 1.1.–1.3. punktā noteiktās prasības veiktspējai ekspluatācijā (*IUPR*).

1.1. Ražotājs tipa apstiprinātājai iestādei un pēc pieprasījuma reģionālai iestādei ne vēlāk kā 18 mēnešus pēc pirmā *OBD* saimes transportlīdzekļa tipa ar *IUPR* laišanas tirgū un turpmāk ik pēc 18 mēnešiem pierāda, ka šie statistikas nosacījumi ir izpildīti attiecībā uz visām pārraugierīcēm, par kurām *OBD* sistēmas ziņošana ir prasīta saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 C5. pielikuma 1. papildinājuma 7.6. punktu.

1.2. Attiecībā uz transportlīdzekļu visu testa paraugu ražotājs paziņo attiecīgajām iestādēm visus veiktspējas ekspluatācijā datus, par kuriem *OBD* sistēmas ziņošana ir prasīta saskaņā ar ANO Noteikumu Nr. 154 C5. pielikuma 1. papildinājuma 7.6. punktu, saistībā ar testējamā transportlīdzekļa identifikāciju un metodiku, kas izmantota, lai no autoparka izvēlētos testējamos transportlīdzekļus. Piešķīrēja tipa apstiprinātāja iestāde pēc pieprasījuma dara minētos datus un statistiskā izvērtējuma rezultātus pieejamus reģionālai iestādei un citām apstiprinātājām iestādēm.

1.3. Lai pārbaudītu atbilstību šā pielikuma prasībām, publiskās iestādes un to pārstāvji drīkst veikt turpmākus transportlīdzekļu testus vai vākt transportlīdzekļa reģistrētus attiecīgus datus.